

moment

OAİB

expo

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği Aylık Makine İhracatı ve Ticareti Dergisi

DAHİLDE İŞLEME REJİMİ

**“MAKİNE İHRACATIMIZ 13 YILDA
10 KAT ARTACAK”**

BETON SANTRALLERİ

İstanbul'da makine sektörü

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanına göre; **İstanbul'un** 2009 yılı ihracatı yüzde 42,1 pay ile **2,3 milyar dolar** gerçekleşti. Söz konusu yılda **5,6 milyar dolar** ile Türkiye makine ihracatında **en büyük ihracatçı şehir** konumundadır.

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanı itibariyle İstanbul 2009 yılı makine ihracatında 2.358 milyon dolar ve yüzde 42,1'lik pay ile 1. önemli il konumunda olup, bu sektörde İstanbul'dan ihracat yapan firma sayısı 7311'dür. 2010 yılı 10 aylık dönemde ise İstanbul'dan makine sektörü ihracatı 2.097 milyon dolar olarak gerçekleşti.

İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre İstanbul'un sektörler itibariyle genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 19,6 büyüyerek 66 milyar dolara ulaştı. 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 30,7 gerileyerek 45,8 milyar dolar oldu. 2009 yılında Türkiye genel ihracatının yüzde 45'ini gerçekleştiren İstanbul ülkemiz sanayi ve ihracatı açısından önde gelen illerimiz arasında yer alıyor. 2010 yılı Ocak-Eylül döneminde ilin ihracatında Almanya yüzde 10,8 pay ile ilk sırada geliyor. İngiltere, İtalya, Rusya Federasyonu, Fransa, BAE önde gelen diğer ülkelerdir. İstanbul'un sektörel ihracat rakamlarına bakıldığında, 2009 yılında "Sanayi" ihracatının 41,4 milyar dolar ve yüzde 90,4 oran ile en büyük paya sahip olduğu görülüyor. "Sanayi Mamulleri" ihracatından aldığı yüzde 7 pay ve 2,3 milyar dolar ile "Makine ve Aksamları Sektörü", hazır giyim ve konfeksiyon, demir çelik ürünleri, taşıt araçları yan sanayi, elektrik ve elektronik sektörünün ardından geliyor. TÜİK verilerine göre 84. fasıl olarak tanımlanan makine ve aksamları sektöründe İstanbul'un ihracatı 2008 yılında 4.486 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 2009 yılında yüzde 16 oranında azalma kaydedildi ve 3.755 milyar dolar olarak kayda alındı. 2010 yılı 10 aylık dönemde ise 3.369 milyon dolara ulaştı. Diğer taraftan, Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanında yer alan GTİP'ler bazında 2009 yılında sırasıyla endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri, pompalar ve kompresörler ile inşaat ve madencilikte kullanılan makineler en fazla ihracat yapılan ürün gruplarıdır. Bununla birlikte, tarım ve ormancılık makineleri ile inşaat ve madencilikte kullanılan makineler aksam ve parçaları ihracatında gerileme görüldü. 2009 yılında İstanbul'un makine sektörü ihracatında yer alan ilk 10 mal grubu içinde endüstriyel ısıtıcılar ve fırınlarda yüzde 11 oranında, gıda sanayi makinelerinde yüzde 5,9 oranında artış gerçekleşirken diğer alt mal grupları ihracatında gerileme görüldü.

Tugay Soykan

ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ ADINA SAHİBİ
Özkan AYDIN

YAYIN KURULU BAŞKANI
Adnan DALGAKIRAN

YAYIN KURULU
Adnan DALGAKIRAN, Merih ESKİN,
Kutlu KARAVELİOĞLU
Sevda Kayhan YILMAZ, Serol ACARKAN, Hasan
BÜYÜKDEDE, Hüseyin DURMAZ, Ali EREN, Tamer
GÜVEN, Ferdi Murat GÜL, Ali Rıza OKTAY, Özkan
AYDIN, S. Tansel KÜNBL, Esra ARPINAR,
Sevgin UTLUGİL, Berna BİLGİN

YAYINA HAZIRLAYANLAR
Free Birds Yayın Çözümleri

YAYIN DİREKTÖRÜ
Can ERÇAKICA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Tugay SOYKAN (tugay@freebirdsyayin.com)

MUHABİR
Handan KAZANCI (handan@freebirdsyayin.com)
Emel ALTAY (emel@freebirdsyayin.com)

SANAT YÖNETMENİ
Murat CERİT (murat@freebirdsyayin.com)

YAYIN ADRESİ
Sanayi Mahallesi Turan Caddesi No: 14 Kat:1 Daire:1
4. Levent / İSTANBUL
Tel: 0212 269 25 23 - 24
Faks: 0212 269 25 27

YAYIN TÜRÜ
Sürelil Yerel Dergi

REKLAM VE PAZARLAMA
OALB Genel Sekreterliği

OALB GENEL SEKRETERLİĞİ
Mahatma Gandhi Cad. No:103 G.O.P 06700 Çankaya
Ankara
Tel: 0312 447 27 40
Faks: 0312 446 96 05

BASKI VE CİLT
Özgün Ofset
Yeşilce Mah. Aytekin Sk. No:21 4. Levent
İSTANBUL
Telefon: 0212 280 00 09
Faks: 0212 264 74 33
www.ozgun-ofset.com

OALB MOMENT EXPO Dergisi, Freebirds Yayın Çözümleri tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. "Moment Expo Dergisi" ibaresi kullanılarak alıntı yapılması izne bağlıdır.

OALB Moment Expo Dergisi Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği'nin 7.500 adet basılan ücretsiz süreli yayınıdır.

8	Kısalar
12	Şişeleme tesisleri için makineler üretiyor
16	Enerji tesisleri kurulumunda uzman: Tamsan
20	3 nesildir değirmen makineleri üretiyorlar
24	Türkay Tarım
28	KAPAK: Beton Santralleri
38	"Makine ihracatımız 13 yılda 10 kat artacak"
46	GOST-R, GOST-K uygunluk belgeleri ve yangın güvenlik sertifikası GOST-R
48	Mısır'a makine ihracatımız hızla artıyor
56	Dahilde işleme rejimi
64	İstanbul'da makine sektörü
70	Prof. Dr. Osman Cahit Eralp
72	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
77	Göstergeler
88	İhracat rakamları
90	Bilgi hattı
94	Fuarlar
96	İletişim

28

Beton Santralleri

48

Mısır'a makine ihracatımız hızla artıyor

64

İstanbul'da makine sektörü

ADNAN DALGAKIRAN

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Kaliteyi yakalamak için TURQUM®'lu olmalıyız

Makine sektörü için bir kalite markası olan **TURQUM®'un** yaygınlığı artııkça, iç ve dış pazarlarda Türk makine sanayisinin güvenilirliği yükselecek ve **diğer firmaların da kalite standartlarını yakalaması** için zorlayıcı bir unsur olacaktır.

Tüm dünyada sanayileşmenin, ilerlemenin ve kalkınmanın temel sektörlerinden biri olan makine sektörü Türkiye'de de özel önem taşıyor. Sektör, Türkiye'de istihdama, ihracata ve yarattığı katma değer olarak ülke ekonomisine önemli katkılar sağlıyor. Global ekonomide artan rekabet koşulları, makine sektörünü her geçen gün daha kaliteli, dayanıklı ve yenilikçi üretim yapmaya zorunlu kılıyor. Süreci, bu gerçeklik üzerinden değerlendirerek Türk makine sektörüne özel bir marka yaratma fikrinden hareket ederek TURQUM® markasını ülkemize kazandırdık.

Makine üreticisinin tüm üretim sürecinin belli bir kalitede olmasını öngören TURQUM® markasını taşıyan ürünler, sektörde önemli bir kalite düzeyini garanti ediyorlar. Ürün uygunluk markası olan TORQUM® logosunu kullanabilmek için, firmaların OAİB'e başvuruda bulunmaları ve gerekli ön şartları hazırlamaları gerekiyor. Firmalar bundan sonra üretim yerinde yapılacak denetimlerde de üretim kalitelerini ortaya koyarak logonun kullanım hakkını elde edebiliyorlar.

Peki bu logo firmalara ve de makine sanayimize pratik yaşamda ne kazandıracaktır? Öncelikle TURQUM® logosu olan bir firmanın belirli standartlara sahip makineler ürettiği bilinecek. Bu firmadan ürün almak isteyen yerli ya da yabancı müşteriler bu logoyu gördüklerinde alıcısı oldukları makinelere güven duyacaklar. TURQUM® markasını edinmiş firmaların sayısı artııkça ülkemiz makine sektörünün de imajı güçlenecektir. Ayrıca TURQUM® diğer firmalarında çıtayı yükseltmelerini zorlayan bir unsur haline gelecektir.

Esnek Döviz Kredisi ile kontrol, ihracatçı KOBİ'de!

FORTIS

FORTIS

KOBİ
BANKACILIĞI

Ihracat yapan KOBİ'nin aradığı destek Fortis'te! Esnek Döviz Kredisi ile kredinizin şartları sizin elinizde... Gelin bir Fortis şubesine, size uygun vadelerle döviz kredinizi alın. İster eşit taksitli, ister önce ana para ödemeli, ister taksit ertelemeli esnek ödeme koşullarından yararlanın.

www.fortis.com.tr | 444 3 144

CHOOSE YOUR POWER

LASERMAK
Lazer Kesim Makinesi

ERMAKSAN®
SAC İŞLEME MAKİNELERİ

Organize Sanayi Bölgesi Lacivert Cad. No:6 NİLÜFER/ BURSA / TÜRKİYE
Tel: +90 224 294 75 00 (Pbx) Faks: +90 224 294 75 44

www.ermaksan.com.tr

PLASMA

Plazma Kesim Makinesi

CNCTAP

Yüksek Tonaj ve Uzunlukta
Tandem Abkant Presler

CNCSAP

Hidrolik Abkant Presler

CPP

Kombine Plazma & Punch Press

EKM

Kombine Makaslar

CNCHVR

Hidrolik Giyotin Makaslar

Metalurji dünyası bu fuarlarda buluştu

ANKIROS 2010 – 10. Uluslararası Demir-Çelik ve Döküm Teknoloji, Makine ve Ürünleri İhtisas Fuarı, **ANNOFER 2010** – 9. Uluslararası Demir dışı Metaller Teknoloji, Makine ve Ürünleri İhtisas Fuarı ve **TURKCAST 2010** – 4. Döküm Ürünleri İhtisas Fuarı **11- 14 Kasım 2010** tarihlerinde Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşti.

TÜDÖKSAD tarafından 11-12 Kasım tarihlerinde organize edilen 5. Uluslararası Ankiros Döküm Kongresi, ANKIROS/ANNOFER/TURKCAST 2010 ile aynı mekânda düzenlendi. 2 gün süren kongrenin ana teması "Tesislerimizde Verimlilik" olurken, açılış oturumu "Döküm Alıcılarının Bakış Açısı" başlığı altında gerçekleşti. ANKIROS/ANNOFER/TURKCAST 2010, TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası tarafından geleneksel olarak düzenlenen 15. Uluslararası Metalurji ve Malzeme Kongresi'ne de 11-13 Kasım tarihleri arasında ev sahipliği yaptı. 3 günde 100'den fazla bildirinin konuşulduğu kongrede, bir de "Genç Araştırmacı Ödülü" verildi. TURKCAST 2010'a başta TÜDÖKSAD üyeleri olmak üzere 70'in üzerinde döküm üreticisi katıldı. Ürünlerini dünyanın dört bir yanından gelen döküm alıcılarının beğenisine sunma fırsatı buldular. Yurtiçi ve yurtdışından gelen döküm alıcıları için önemli imkanlar sunan TURKCAST 2010'da ağırlıklı olarak otomotiv ve iş makinesi, inşaat, çimento, ağır makine sanayi, denizcilik, beyaz eşya, enerji, savunma, cam, seramik ve benzeri sektörlerden gelecek yerli ve yabancı ziyaretçilere yönelik ürünler sergilendi. Dünyanın birçok ülkesinden katılımın olduğu fuarda, sektörle ilgili yerli ve yabancı dernekler de bu organizasyonun birer parçası olarak yer aldı. Bu destekler sayesinde ANKIROS/ANNOFER/TURKCAST 2010, Avrasya Bölgesi'ndeki tek ve

en büyük sektörel fuar olmasının yanı sıra, metalurji sektöründe dünyanın sayılı fuarları arasında yer alıyor.

DELEGASYON DESTEĞİ

Metalurji sektörünün bu dünya çapındaki buluşmasının getireceği faydaların farkında olan birçok metalurji organizasyonu fuarlara delegasyonlar ile birlikte geldi. İran, Pakistan, Ukrayna, Mısır, Rusya, Belarus, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Hindistan ve Suriye'den gelecek delegasyonlar hem katılımcılara hem de ziyaretçilere açılan iş kapılarını arttırmak için fırsat aradılar.

Fuarda birçok yabancı katılımcının yanı sıra Alman, İspanyol, Çin, İtalyan, İran ve Hindistan pavyonları da sergileme yaptı. Fuar, küresel metalurji sektöründeki alıcıların, yatırımcıların ve endüstri uzmanlarının buluştuğu en güçlü küresel pazar olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Makine Bizden Kazanması Sizden!!!

Kıvanç Bey

CNC Torna Tezgahını

bizden aldı

2 YIL SONRA

ödeyecek....

SİZİN İHTİYACINIZ..?

Eksantrik Pres, Laminasyon Pres, Hidrolik Pres,
Kemik Eklemleri Form Pres, CNC Torna Tezgahı,
Köprü Tipi İşlem Merkezi, Matkap Tezgahı, Sac Sürme Sistemleri

İZMİR FABRİKA

A.O.S.B 10036 Sokak No:7 Çiğli / İZMİR
Telefon: 0232-376 72 00 - 5 (Hat)
Fax: 0232-376 72 06

İSTANBUL OFİS

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi, Demirciler, Sanayi Sitesi
G1 Blok No. 480 İkitelli / İSTANBUL
Telefon: 0212 549 83 27 - 0212 549 72 91 Fax: 0212 671 65 02

www.dirinler.com.tr

1992'den beri
dirinler
"Kazandıran teknolojiler sunar"

Avrupa Kalite Kongresi İzmir’de yapıldı

54. Avrupa Kalite Kongresi, 26-27 Ekim 2010 tarihlerinde Türk Standartları Enstitüsü (TSE)’nün ev sahipliğinde İzmir’de gerçekleştirildi.

Dünyanın en büyük kuruluşlarından biri olan Avrupa Kalite Teşkilatı’nın düzenlediği kongrenin bu yılki ana teması; “Geleceğe Miras: Kalite”. Türk Standartları Enstitüsü Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil, Avrupa Kalite Teşkilatı (EOQ) Başkanı Victor Seitschek ve İzmir Valisi Cahit Kıracı’nın açılış konuşmalarıyla başlayan Kongre’ye her biri konusunda uzman, dünyaca tanınmış konuşmacılar katıldı. Açılış konuşmasında, kalite kavramının evrenselliğinden ve bir dünya standardı olduğuna dikkat çeken TSE Başkanı Büyükhelvacıgil, “Kalite müşteri tatminidir, verimlilik, tedbirdir, etkili olmaktır. Programa uyumdur, insana yatırım yapmaktır. Ve en önemlisi de insan hayatının olmazsa olmazıdır. Tüm dünyada ülkelerin rekabet gücü ve refah düzeyi ile ilgili yapılan çalışmalar finansal kaynakların yaratıcılığa, teknolojiye ve eğitime yönlendirilmesi, kalite kültürünün toplumun her kesimi tarafından benimsenerek uygulanmasının her ülkede, zenginlik ve başarının yolunu oluşturduğunu ortaya koyuyor.” dedi.

“KALİTENİN DEĞERİ ANLAŞILDI”

EOQ Başkanı Victor Seitschek ise toplantının temasında olduğu gibi birçok kurumun kalitenin geleceği üzerinde düşündüğünü dile getirerek, kendi teşkilatlarının da kalitenin önemine inanan kişiler tarafından kurulduğunu vurguladı.

Küresel kriz ortamlarında kalite kavramının değerinin daha iyi anlaşıldığına işaret eden Seitschek, “Bu durum sadece Avrupa’da değil, dünyanın bütün ülkelerinde bu şekilde gelişti. Kriz, yaratıcı eylemlere geçmek için fırsat oluşturacaktır” dedi.

Seitschek, bugün yaşanan değişikliklerin birçoğunun, “radikal değişiklikler” olduğuna dikkat çekerek, “Yönetim sistemlerinde de buna paralel değişimler olmalı. Sürekli gelişmeyi sağlayacak bir performans değerlendirmesi olmalı, şirketler kendilerini eğitime geliştirmeli ve değişime her zaman hazır olmalıdır” diye konuştu.

İzmir Valisi Cahit Kıracı da, günümüzde değişim sürecinin hızlandığının altını çizerek, “Değişen talepler yönetimin hem çalışanların modernize edilmesini hem de yeni mal ve hizmet geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu anlayışın tümünü kalite yönetimi oluşturmakta, kalite seviyesini artırmak için önemli bir rol üstlenmektedir” dedi.

Açılışın ana oturumunda ABD’den Juran Estitüsü Başkanı Joseph A. De Feo tarafından “Girişimi Canlandır Dünya Klasi Ol”, İngiltere’den Access to Excellence Yöneticisi Steve Unwin tarafından “Zamanda Yolculuk ve Kaliteli Düşünmek”, IQNET Başkanı Michael Drechsel tarafından “Yönetim Sistemleri Belgelendirmesinde Bizi Bekleyen Zorluklar” başlıklı sunumlar yapıldı.

ÜNİVERSİTE ÖĞRETİMİNDE KALİTE

Kapanış oturumunda ise Prof.Dr. Hasan Rıza Güven “Üniversite Öğretiminde

Kalite”, Dennis Arter “Herşeyin Geleceği” ve Kenan Yavuz “Değişim İçin Kalite- Kalite İçin Değişim” başlıklı sunumlarla geleceğe ışık tuttular. İki gün boyunca, iki ana oturum ve yirmi dört paralel oturumla dünyanın en ünlü kalite uzmanlarının kalite alanındaki birikimlerinin, en yeni gelişmelerin, en yeni fikirlerin paylaşıldığı bir platform olan Kongrede “Yönetim Sistemlerinin Entegrasyonu”, “İnovasyon ve Kalite”, “Yazılım Kalitesi”, “Risk Yönetimi”, “Farklı Kalite Yaklaşımları”, “Yaşam Kalitesi”, “Sağlık Sektöründe Kalite”, “Transformasyon Çağında Değişen Kültürler ve Değerler: Öğrenen Organizasyonlar”, “Kamu Sektöründe Kalite”, “Müşteri Şikayetleri Yönetimi”, “İnşaat Sektöründe Kalite”, “Standartizasyon Belgelendirme ve Akreditasyonda Kalite” gibi başlıklarda oturumlar gerçekleştirildi.

Kalite alanında dünyanın en büyük organizasyonlarından biri olan Avrupa Kalite Teşkilatı’nın (EOQ) her yıl düzenlediği kongre bu yıl “Geleceğe Miras: Kalite” temasıyla düzenleniyor. 2001 yılında İstanbul’da, 2005 yılında Antalya’da gerçekleştirilen Avrupa Kalite Kongresi ülkemizde üçüncü kez gerçekleştirildi.

Kongre, TSE Başkanı Tahir Büyükhelvacıgil ile Avrupa Kalite Teşkilatı Başkanı Victor Seitschek’in kapanış konuşmalarının ardından yapılan bayrak seromonisinde EOQ Bayrağının 2011’de yapılacak 55. EOQ Kongresi için Macaristan’a teslimiyle sona erdi.

ARGEPP 24 Kasım'da gerçekleştirildi

Konya Teknokent, Selçuk Üniversitesi, Karatay Üniversitesi, Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Makina Mühendisleri Odası Konya Şubesi ve Elektrik Mühendisleri Odası tarafından TÜBİTAK desteğiyle düzenlenen "ARGEPP 2010-2 Makine ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarı" 24 Kasım 2010 tarihinde Konya Sanayi Odasında yapıldı.

Akademisyenlerle sanayicileri bir araya getirerek proje işbirlikleri kurulabilmesi amacıyla düzenlenen Proje Pazarına Otomotiv, Tarım Makineleri, Gıda Makineleri, Tekstil Makineleri, İçten yanmalı motorlar, Takım Tezgahları, Elektrik Makineleri, Asansörler, Maden Makineleri, Robotik, Mekatronik, Ölçme Sistemleri, Hidrolik Pnömatik, Otomasyon ve Kontrol, İş Makineleri, Isıtma-Havalandırma-İklimlendirme-Soğutma Makineleri, Enerji Dönüşüm, Yenilenebilir Enerji, LPG-CNG firmalarının temsilcileri katıldı.

Proje Pazarı, kamu-üniversite ve özel sektör kuruluşları arasında etkileşim ve iletişimi güçlendirerek, bölgenin gelişimini sağlayacak projeler ve girişimler için fırsat oluşturuyor. Proje Pazarı'nda öğretim üyeleri ve sanayiciler hassas tarım teknolojileri, tarımsal mekanizasyon ve tarım makineleri, gıda teknolojileri ve gıda işleme makineleri, bitkisel üretim, organik tarım, tohumculuk, kanatlı hayvan yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, kesim ve et ürünleri, yumurta üretimi, gen teknolojisi, gübre teknolojisi, sulama teknolojisi ve haşerat kontrolü konularındaki 75 ayrı projeyi tartışma ve değerlendirme imkânı buldu.

MAKİNE VE MEKATRONİK MÜHENDİSLİĞİ AR-GE PROJE PAZARI

Makine ve Mekatronik mühendisliği alanında uygulanabilir proje fikri olan araştırmacılar proje fikirlerini ARGEPP 2010-2 Makine ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarına katılanlara sunum yaptı.

Sunuşlar sonrasında, sunulan proje fikirlerine ilgi duyan firma temsilcileri ile proje sahipleri bir araya gelerek potansiyel proje ortaklığı konusunda görüşme yaptılar. Proje Pazarında sunulan Proje Fikirleri bir kitap halinde yayınlanacak.

ARGEPP 2010-2 Makine ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarına; Makine Tasarımı, Bilgisayar Yardımı ile Tasarım ve İmalat (CAD/CAM), Bilgisayar Tümlüştük İmalat Sistemleri (CAM), Makine Tasarımında Yeni Teknolojiler, Makine İmalat Teknolojileri, Mekanizmalar, Makine Elemanları, Tarımsal Mekanizasyon ve Tarım Makineleri, Gıda Makineleri, Tekstil Makineleri, Elektrik Makineleri, İçten Yanmalı Motorlar, İş Makineleri, Asansörler, Takım Tezgahları, Maden Makineleri, Üretim Mühendisliği, Kaynak Teknolojisi, Döküm Teknolojisi, Plastik Şekillendirme, Isıl İşlem Teknolojisi, Konvansiyonel ve Yeni/Hızlı İmalat Teknolojileri, İleri Malzeme Teknolojileri, Otomotiv Teknolojisi, Bakım Teknikleri, Isıtma Havalandırma ve İklimlendirme Sistemleri, Soğutma sistemleri, Enerji Dönüşüm Sistemleri, Yenilenebilir Enerji Sistemleri, LPG ve CNG Sistemleri, Otomasyon ve Kontrol, Modelleme ve Simülasyon, Hidrolik ve Pnömatik Sistemler, Gürültü ve Titreşim

Kontrolü, Savunma Sanayi, Mekatronik Tasarım, Mekatronik Ürünler, Mobil Robotlar, Endüstriyel Robotlar, Akıllı Makineler ve Akıllı Sistemler, Ölçme Sistemleri, Laser/Optik Sistemler, Ses Algılama ve İşleme Sistemleri, Görüntü İşleme ve Nesne Algılama Sistemleri alanlarında yeni ürün geliştirme, mevcut ürünleri iyileştirme, yeni süreç geliştirme, mevcut süreçleri iyileştirme konusunda proje fikirleri/önerileri kabul edildi.

Şişeleme tesisleri için makineler üretiyor

EKTAM, saatte 2 bin'den 40 bin şişeye kadar dolun hatlarını, yurt içi ve yurt dışındaki müşterilerinin hizmetine sunuyor. Firma, yeni ürünleri Megacell ve Megapal ile sektöründeki öncülüğünü dış pazarlara da taşımayı hedefliyor.

EKTAM, 1977 yılından beri meşrubat ve gazsız içecekler için dolun hatları imalatı ve anahtar teslimi şişeleme tesisleri kurulumu yapıyor. Firma, İzmir'de yer alan fabrikasında; 5.400 metrekare kapalı alandaki modern tesislerinde üretimini sürdürüyor.

Deneyimli mühendis kadrosu ve Avrupalı firmalarla olan güvenilir işbirliği sayesinde EKTAM, her türlü şişeleme tesisini kurabilecek donanımına sahip bir firma olmasıyla sektörünün öncüleri arasında yer alıyor. Kalite ve müşteri memnuniyetini her zaman ön planda tutan firma, saatte 2 bin'den 40 bin şişeye kadar dolun hatlarını, yurt içi ve yurt dışındaki müşterilerinin hizmetine sunuyor.

Gazlı ve gazsız, alkollü ya da alkolsüz her türlü içecek ve sıvının dolun operasyonlarını gerçekleştirecek tesisler kurmak, firmanın faaliyetlerinin başında geliyor. Çalkalama, dolun ve kapatma makineleri, meşrubat karıştırma ve gazlandırma üniteleri, etiketleme makineleri, konveyör sistemleri gibi şişeleme tesisini oluşturan ekipmanlar, Ektam Makine'nin geniş ürün yelpazesini oluşturuyor.

EKTAM İthalat ve İhracat Müdürü Kubilay İtil; firmalarının üretime başlamadan önce yoğun bir araştırma döneminden geçtiğini söyledi. İtil: "Etkinlik alanındaki üretime başlamadan önce, dünya çapındaki en modern tekno-

lojiyi uygulayabilmek için ayrıntılı bir ön araştırma çalışması yaparak Alman SEN "Seitz-Enzinger-Noll" (şimdiki adı KHS) ile tüm makine ve ekipmanlarını Türkiye'de üretmek üzere 1992'ye kadar süren bir lisans anlaşması yaptık. Türkiye'de şişeleme makine ve ekipmanları üretimine lisans alarak başlayan ilk ve hala bu özelliğini sürdüren tek şirket EKTAM'dır. Bugün, uzman kadrosuyla ve teknik bilgi birikimiyle başta Avrupa olmak üzere tüm dünyada, sektöründeki birçok üretici firma ile yoğun bir şekilde rekabet edebilmemiz de bu emeğimizin ürünüdür."

"OPTIMUM ÇÖZÜMLE YÜKSEK VERİM"

İthalat ve İhracat Müdürü Kubilay İtil, EKTAM'ın en güçlü yönünün, boş bir araziye anahtar teslimi bir dolun fabrikası kurup çalıştırabilecek tüm mühendislik bilgi birikimine sahip olması olduğunu altını çizdi. İtil: "Her biri kendi alanında uzman ve deneyimli mühendis kadrosu ve uluslararası alanda isim yapmış firmalarla olan güvenilir işbirliği ile EKTAM, her türlü şişeleme projesini toplam mühendislik konsepti ile yerine getirebiliyor ve iş ortaklarına optimum çözüm ile en yüksek verimi sağlayabiliyor. Müşteri memnuniyetini hep ön planda tutan firma politikamız sayesinde, kapasitesi 2 bin ile 30 bin şişe/saat arasında bulunan şişeleme hatları için çok avantajlı hizmetler sunabiliyoruz. Örnek olarak; şişeleme

fabrikası kurulmak istenen araziye en uygun ve kullanışlı bina konumu ile boyutlarını tespit etmek, müşterinin isteklerine ve tesisin en verimli çalışma koşullarına göre ideal yerleşim projesini hazırlamak, tesisteki birimlerin birbiriy-le uyumlu çalışmasını sağlayabilecek şekilde makine ve yardımcı ünitelerin (soğutma ünitesi, şurup hane ekipmanı, ham ve işlenmiş su, trafo odası, basınçlı hava, buhar kazanı vs.) hesaplarının yapılması ve uygun bölgelere yerleştirilmesi ve komple tesisin oluşturulması

için EKTAM'ın üretim alanı dışında olup farklı üreticilerden sağlanacak tüm yerli ve yabancı ekipmanın imalat ve montaj koordinasyonunun sağlanması gibi hizmetlerimizi sayabiliriz."

ANAHTAR TESLİM FABRİKA

Kubilay İtil, EKTAM'ın müşterinin talebine ve üstlenilen projenin kapsamına göre her türlü çözümü sunacak kapasiteye sahip olduğunu söyledi. İtil: "Firmamız, şişe üretim tesisleri, su tasfiye sistemleri, soğutma ünitesi, kazan dairesi, basınçlı

hava sistemi, CO2 üretim tesisleri ve depolama tankları ile diğer tüm yardımcı ekipmanı, birlikte çalıştığı güvenilir partner firmalardan temin ederek anahtar teslimi fabrikayı en ideal yerleşim planı ve yüksek verimlilik ile kurabilir veya kurulması için müşteriye destek verebilir. Diğer tüm hizmetlerimizle birlikte bu hizmetimizde de en çok önemseydiğimiz konuların başında servis sonrası yardımı geliyor. Servis hizmeti kavramı, satıcı ve müşteri arasındaki yeni ve farklı işbirliği konsepti ile sadece satış, projelendirme

ve üretim aşamasında değil, devreye alma ve seri üretim sonrasında da devam eden memnuniyet destek esasına dayalıdır.

Firma olarak, bunu kolaylaştırmak için EKTAM, makine ve ekipmanların yedek parça listeleri ile bakım ve kullanım kılavuzlarını profesyonel bir anlayışla hazırlayarak karşı teknik ekibin kullanımına sunuyoruz.”

“FRANSA'DAKİ AMBALAJ FUARI ÖNEMLİ”

EKTAM İthalat ve İhracat Müdürü İtil; firmanın yurt içi ve yurt dışı ile ilişkileri hakkında bilgi verdi. İtil, özellikle fuarlarda yaptıkları güçlü tanıtım hamlelerinin avantajlarına değinen Kubilay İtil; Kasım ayında Fransa'da yapılacak ambalaj fuarının önemine dikkat çekti. İtil: “Daima en iyiler arasında olmayı hedefleyen EKTAM, yurt içi ve yurt dışı birçok firmayla proje bazında ortak çalışmalar yaparak, pazar payını her geçen gün daha da genişletiyor. Son yıllarda özellikle yurt dışı fuarlarda yapılan tanıtımlarla, sektörün önde gelen şişeleycileri EKTAM'ı daha yakından takip etmeye ve yatırımları için destek istemeye başladı. 2010 yılında 39. kez düzenlenecek olan ambalaj fuarı, konusunda Fransa'nın en büyük, dünyanın ise en önemli fuarları arasında yer alıyor. Fuar 22-25 Kasım tarihleri arasında Paris'te gerçekleştirilecek. Fuar süresince EKTAM ziyaretçilerini 4. hol, b25 no'lu standta ağırlayacak. Önceki yıl-

larda katılmış olduğumuz birçok yurtdışı fuarında olduğu gibi ambalaj fuarında da yeni yatırımcılarla buluşarak ülkemizi en iyi şekilde tanıtmak hedefindeyiz. Fuarda endüstriyel paketleme ve gıda ürünlerine yönelik her türlü ambalajlama makineleri ve ekipmanlar sergileniyor. EKTAM, başta Avrupa olmak üzere kendi sektöründe lider firmalarla, kalite, fiyat, müşteri memnuniyeti ve satış sonrası vermiş olduğu hizmet kalitesi ile rekabet ediyor.”

40 BİN ŞİŞE/ SAAT KAPASİTELİ DOLU MAKİNESİ

Kubilay İtil, EKTAM'ın dünya pazarında yürüttüğü faaliyetlerden bahsetti. İtil: “Elektro- pnomatik kumandalı, mekanik kumandalı ve bira için özel ön vakumlama sistemine sahip modeller başta olmak üzere farklı tip makineler üretiyoruz. Bu makinelerden bir tanesi Irak'ın kuzeyinde büyük yatırımlar yapmaya devam eden Al Tameem firması için üretildi. EKTAM patentli mevcut gazlı içecek dolum tesislerine saatte 40 bin şişe kapasiteli 2 büyük hat daha ilave eden firma, bölgede liderliğini sürdürmeyi amaçlıyor. Aynı hatlar ile meyve suyu şişelemesi de yapabilecek olan Al Tameem, dolum hattının yanı sıra saatte 45 bin litre kapasiteli şuruphane sisteminin kurulumunda da tercihini EKTAM'dan yana kullandı.

EKTAM, Irak'ın yanı sıra yakın geçmişte İran'da kurmuş olduğu alkolsüz bira

tesislerine bir yenisini daha ekledi. Başkent Tahran bölgesine yakın sarma sanj firmasına saatte 8 bin şişe kapasiteli bir hat kurmaya hazırlanan EKTAM, tüm içecek gruplarında olduğu gibi bira dolumunda da iddiasını göstermeye devam ediyor.”

PALETLEMEDE YENİLİK: MEGAPAL

İthalat ve İhracat Müdürü İtil, firmanın yeni ürünü Megapal hakkında bilgi verdi. Kubilay İtil: “Güç ve zaman kazandıran son teknoloji ürünü olan Megapal'i; basitçe şişirink paket ve karton koliler için tam otomatik paletleme makinesi olarak açıklayabiliriz.

Firmamız, 2009 yılının sonlarına doğru, ürün yelpazesine, şişirink paket ve karton paketler için tam otomatik paletleme makinesi megapali de ekledi. Farklı konfigürasyonda ve ölçülerdeki şişirink paket ve karton kolileri istenilen palet dizilişleri tam otomatik olarak yapıyor ve talebe bağlı olarak makinede aynı anda iki farklı kalınlıkta seperatör çalışabiliyor. Tamamıyla PLC kontrollü olan Megapal'de önceden girilmiş olan palet diziliş konfigürasyonları tek tuşla tekrar devreye girebilir, geçmiş bilgi değişiklikleri ve hatalar görülebilir. Hatların hızlarına göre çeşitli kapasitelerde makine üretimi yapılabilir. Kubilay İtil yeni ürünleri MegaPAL'i tercih eden firmalardan da örnekler verdi. İtil:

“Nida su ve Kaysu firmalarının 5/10 litre pet şişe kaynak suyu dolum hatlarına şirink paketlerin paletlenmesi için Megapal paletleme makinesi imal edildi. Turyağ firması için özel olarak tasarlanan Megapal serisi makinede karton kolilere konmuş 1 / 2 litre pet şişeler ve şirinkle paketlenmiş 5 litre teneke kutu, 5 litre pet şişeler aynı makinede paletlenebiliyor. Doysan, Lüleburgaz firmasının Bunge firmasına geçmesi ile yağ dolum hatlarında komple yenilenmeye giden firma, 1 / 2 litre pet şişe ve 5 litre teneke kutu, 5 litre pet şişe hatları kurulumu için EKTAM’ı seçti. 2010 Aralık ayında yeni hattında üretime başlayacak olan doysan için Megapal serisi paletleme makinesinden 2 adet imalata başlandı.”

MEGACELL İLE HASSAS DOLUM

Kubilay İtil, bir diğer ürünleri Megacell ile hassas ve hijyenik dolum olanağı getirdiklerini söyledi İtil: “EKTAM farkıyla, 5 litre teneke kutu ve 5 litre pet şişelerin dolumu artık tek makine Megacell de yapılabiliyor. Her bir şişenin altına ayrı ayrı tartım hücrelerinin kullanıldığı ileri teknoloji ürünü bu makine, süt ürünleri ve meyve suları gibi mikrobiyolojik olarak hassas ve sıvı yağ gibi pahalı ürünlerin tartılarak doldurulması için tasarlandı. Makinede ventil şişe hiçbir zaman temas etmediğinden

dolum hijyenik olarak gerçekleşiyor. Rotary tip olarak dizayn edilen makinede hem pet, hem teneke dolumu yapabilmeyi kolaylığını sunduğumuz Megacell serisi dolum makinemizde birkaç parça değiştirilerek kısa sürede yeni tip şişe çalıştırılabilecek duruma getiriliyor. Makinede yer alan dokunmatik operatör kontrol panelinden doldurulacak şişe tipi, hata mesajları ve mevcut makine durum bilgilerine kolaylıkla ulaşılır. Yatırımlarına hız veren Oba Yağ, Turyağ ve doysan firmaları, hijyenik ve hassas dolum için tartımlı dolum makinesi Megacell’i seçti. Oba Yağ için 0,5 / 1 / 2 litre oval pet şişeleri çalışmaya uygun tartımlı dolum Megacell makinesi imalatı tamamlandı ve devreye alındı. Doysan, Lüleburgaz fabrikasındaki kapasite artırımı için hem 1 / 2 litre pet şişe dolum hattı, hem de 5 litre kare pet şişe ve 5 litre kavanoz ağızlı pet şişe dolum hattı için EKTAM’ı tercih etti. 1 / 2 litre pet şişe dolum hattındaki Megacell serisi dolum makinesinde oval, silindirik ve kare şişe dolumu yapılabilecek. İmalatı devam eden makinede 6 tip pet şişe dolumu rahatlıkla yapılabiliyor, bu da müşterilerimize ürün yelpazesini geniş tutarak, piyasada rakiplerinden daha kolay kendilerine yer bulma olanağı sağlıyor. Turyağ ve Doysan için tasarlanan Megacell serisi makinede; 5 litre teneke kutu, 5 litre silindirik pet şişe, 5 litre kare pet şişe ve 5 litre kavanoz ağızlı pet şişe çalıştırılabiliyor. Aynı makinede değişim setleri kullanarak teneke kutu ve pet şişe dolumu yapılabiliyor. Bu da firmaları ikinci bir hat maliyetinden kurtarıyor.”

22- 25 Kasım tarihlerinde Paris’te yapılacak ambalaj fuarına katılmaya hazırlanan EKTAM, sektörün önde gelen şişeleycileriyle çalışmalarını genişletmeyi hedefliyor.

ENERJİ TESİSLERİ KURULUMUNDA UZMAN:

Temsan

Türkiye Elektromekanik Sanayi (Temsan); **Ankara ve Diyarbakır'da** kurulu iki fabrikası ile **enerji tesislerinin imalatı**, kurulması, işletilmesi ve bakım hizmetleri alanında faaliyet gösteren 32 yıllık bir geçmişe sahip **ilk ve tek Türk şirketi** olması açısından büyük önem taşıyor.

1 977 yılında kurulan Türkiye Elektromekanik Sanayi (Temsan), Türkiye'de tesis edilen hidroelektrik santrallerde kullanılan tüm

elektromekanik teçhizatı yerli olarak geliştirip imal etmeyi amaçlayan yüzde 100 yerli bir kamu şirketi olarak faaliyet gösteriyor. Temsan, özel sektör

tarafından geliştirilen HES projelerine imalat, montaj ve devreye alma dahil anahtar teslim teklifi veriyor. Şirket, 500 watt'tan 100 megawatt'a kadar

Francis, Pelton ve Kaplan türbinleri imal ediyor. Temsan yapımı türbinler ve jeneratörler uluslararası standartlara haiz bir şekilde yerli olarak tasarlanıp imal ediliyor. İmalatın her aşamasında kalite kontrolüne açık olan Temsan türbinleri, hidroloji ve proje verileri dikkate alınarak en yüksek verimde tasarlanıyor. Temsan; 4 fabrikası ve 380 teknik personeli ile servis ve yedek parça hizmeti de veriyor.

HES KURULUMUNDA UZMAN

Yüzde yüz yerli yazılım olan Heskon santral kumanda ve otomasyon sistemi, Temsan tarafından imal ve tesis ediliyor. Yazılımı Türkçe olan sistem, ileri düzey fonksiyonlara sahip olmasıyla da ilgi çekiyor.

Temsan tarafından tesis edilen ve kurulu güçleri 6 megawatt ile 198 megawatt arasında olan 20 HES'in yıllara yayılan performansı imalat kalitesinin göstergesi olarak sayılıyor. Temsan imali türbinlerin toplam kurulu gücü 1.400 megawatt'a ulaşıyor. Ülkemizin 3. büyük hidroelektrik santrali olan Keban HES rehabilitasyonu Temsan tarafından yapılıyor.

Temsan; Devlet Planlama Teşkilatı destekli küçük su türbinlerinin tasarımı ve geliştirilmesi konusunda Gebze İleri teknoloji Enstitüsü, Sabancı Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi ile birlikte çalışmalarını sürdürüyor.

FABRİKALAR DİYARBAKIR VE ANKARA'DA

Temsan, profesyonel kadrosuyla, Diyarbakır Su Türbini ve Jeneratör Fabrikası'nda hidroelektrik santraller için 1-100 megawatt gücünde türbin, jeneratör ve aksesuar imalatı, montaj ve testler yapıyor. Şirket, Ankara'daki fabrikasında ise hidroelektrik santraller ve trafo merkezleri için Y.G., O.G. kesicileri, ayırıcıları, kumanda ve röle panoları, metal clad hücrelerin imalatı montajı, testi ve servis işlemleri konusunda hizmet vermeyi sürdürüyor. Temsan tarafından bugüne kadar devreye alınan hidroelektrik santrallerin toplam kurulu gücü 702,605 megawatt olup; bu HES'ler; Kepez II, Manavgat, İvriz, Hoşap, Tercan, Koçköprü, Kralkızı, Dicle, Kuzgun, Çamlığöze, Suatugurlu, Bey-

köy, Batman, Mercan ve Kürtün olmak üzere 15 adettir. Ortalama yıllık elektrik enerjisi üretimi 1.846 Milyon kWh/yıl olan bu santrallerin milli ekonomiye katkısı ise yılda 92,3 milyon dolar civarında kayıtlara geçiyor. Bu santrallerin imalatı, mekanik, elektrik montajı, test ve işletmeye alma çalışmaları Temsan personeli tarafından gerçekleştirildi. Temsan'ın Diyarbakır fabrikasında verilen servis hizmetleri türbin ve jeneratör olmak üzere 2 grupta toplanıyor.

Jeneratör holünde, her türlü jeneratör stator ve rotor sargıları imalatı ile hidroelektrik santral jeneratörlerine ait tüm ekipmanların yedek parçaları temin ediliyor ve servis hizmeti veriliyor. Fabrikada bunun yanı sıra uluslararası standartlara göre fabrika testleri de yapılıyor.

Türbin Holünde; Francis, Kaplan ve Pelton tipi türbinlerin yanı sıra, hidroelektrik santrallerine ait tüm ekipman ve yedek parça imalatı ve servis hizmetleri uluslararası standartlara göre gerçekleştiriliyor.

Ankara Fabrikası'nda verilen servis hizmetleri pano, kesici, ayırıcı olmak üzere 3 grupta toplanıyor. Pano Servis Hizmetleri; termik ve hidroelektrik santrallerde bulunan panoların arızalarının tespiti ve bakım onarım işlerini

içeriyor. Özellikle santrallerin rehabilitasyonu çerçevesinde bakım ve onarım işlerinde röle, kumanda, saha dağıtım panoları gibi panoların tamir bakım ve onarımı gerçekleştiriliyor. Ankara Fabrikasında imalatı yapılan az yağlı kesiciler, SF6 kesiciler, vakumlu kesicilerin bakım ve onarım işleri yapılıyor. Fabrikada bu kesicilere ait her türlü yedek parça mevcut bulunuyor. Ayırıcı bölümünde her çeşit ayırıcının bakım ve onarım işleri gerçekleştiriliyor. Servis hizmetleri bölümünde bakım ve onarım işleri çoğu zaman yerinde müdahale edilerek yapılıyor. Yerinde yapılamayan bakım ve onarım işleri ise fabrikaya getirilerek hallediliyor.

ÜNİVERSİTELERLE ORTAK ÇALIŞIYOR

100 megawatta kadar hidroelektrik santrallerin otomatik kontrol kumanda sistemi tip projelerinin yapılması konusunda Temsan-Tübitak Bilten ve ODTÜ 2006 yılından itibaren çalışmalarını birlikte yürütüyorlar.

Temsan, aynı zamanda, Devlet Planlama Teşkilatı desteğinde su pompalarının ve küçük su türbinlerinin hidrolik testlerinin yapılacağı hidrolik test laboratuvarının kurulması çalışmalarına İTÜ ile birlikte başladı.

Temsan; mikro ve mini türbinlerin tesa-

Temsan, özel sektör tarafından geliştirilen HES projelerine **imalat, montaj ve devreye alma dahil** anahtar teslim teklifi veriyor. Şirket, 500 watt'tan 100 megawatt'a kadar Francis, Pelton ve Kaplan türbinleri imal ediyor.

rim çalışmalarını 2003 yılından bu yana tamamen kendi personeliyle gerçekleştiren, bu kapsamda en son 500 kilowatt gücünde bir Pelton türbininin tasarımına devam ediyor.

200 kilowatt'a kadar yapılan türbinlere mikro türbin adı veriliyor. Ülkemizdeki akarsuların sadece yüzde 33'ü enerji üretimi için kullanılıyor. Üstelik hidro-elektrik santrallerin işletme ve bakım maliyetleri diğer termik, doğalgaz ve nükleer santrallere göre çok düşüktür. Dünya genelinde küçük HES potansiyeli toplam potansiyel içinde yüzde 5 ila yüzde 10 arasında değişiyor.

Ülkemizde ise, hesaplanmış toplam ekonomik güç içerisinde küçük HES'lerin oranı bugüne kadar tamamlanabilmiş etütlere göre yüzde 2 civarındadır.

Ülkemizin topografik ve hidrolojik şartları itibarıyla bu oranın dünya genelinde olduğu gibi yüzde 10'lara ulaşacağı düşünülüyor.

Küçük HES ve mini HES projelerinin önemli bir avantajı da, mahalli enerji talebi için enerji nakil hattına (ENH) gerek olmaması ve yatırım maliyetinin düşük olmasıdır.

Kısaca "kendi elektriğini kendin üret" prensibine kendi suyunu kullanarak uyulmasıdır.

Pek çok yüksek maliyetli enerji altyapı tesislerine gerek duyulmadan realize

edileceği için; Temsan tarafından Mikro ve Mini HES üretimine başlandı. Temsan'ın bu çalışmaları sonucunda yerli kaynaklara bağlı enerji üretimi artırılarak, dış enerji girdilerinin payının azaltılması planlanıyor.

"SU GÜCÜ POTANSİYELİ KULLANILMALI"

Temsan, elektrik enerjisi üretim ve dağıtımında kullanılan su türbinleri, turbo ve hidro-jeneratörler, güç transformatörleri, şalt teçhizatları (Y.G kesici, ayırıcı, pano, metal clad hücreler, kumanda ve röle panoları) ile ilgili yatırımlar, imalat, montaj işleri yapıyor. Bunun yanı sıra hidroelektrik santraller kurmak, işletmek ve rehabilitasyonunu yapmak da kuruluşun faaliyetleri arasında yer alıyor.

Temsan; misyonunu, "uygarlık ve refahın göstergesi olan elektrik enerjisi üretimini arttırmak ve bu üretimle katma değer elde etmek, bilgi, beceri ve teknolojik gücün göstergesi olan elektromekanik ekipman üretimini arttırmak" olarak açıklıyor. Ülkemizdeki mevcut su gücü potansiyelinin en yüksek oranda milli ekonomiye kazandırılması ise kuruluşun vizyonunu ifade ediyor.

Temsan, Ankara Orta ve Yüksek Gerilim Kesici Ayırıcı Fabrikası ile Diyarbakır'da bulunan Su Türbini ve Jeneratör Fabrikası'nda TS EN ISO 9001:2000 Ka-

lite Yönetim Sistemi dahilinde üretimini sürdürüyor.

Şirket 100 kilowatt ila 150 megawatt gücündeki hidroelektrik santrallerin türbin, jeneratör ve elektrik teçhizatlarının rehabilite işlerini kendi uzman personeli ile gerçekleştiriyor.

Ülkemizde HES yapımı 1954 yılında D.S.İ.'nin kurulması ile artış gösterdi. Daha sonraki yıllarda da HES projelerinde elektromekanik teçhizatın yurt içi piyasadan temini desteklendi. Bu amaçla 13.11.1975 tarih ve 7/10907 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1977 yılında Temsan'ın kurulması ile su türbinleri ve jeneratörlerin yurt içinde imal edilebilmesi konusunda önemli bir gelişme kaydedildi. Bu bakış açısıyla Temsan yerli elektromekanik teçhizat imalatında tecrübe ve bilgi birikimiyle Türkiye'de öncü ve önemli bir kuruluş haline geldi.

HES'LERİN ÇOĞUNDA TEMSAN MARKASI VAR

Temsan'ın faaliyetlerinin başında elektrik santrallerinin imali, temini, tesis edilmesi ve projelendirilmesi işlerini yapmak ve işletmek geliyor. Bunun yanı sıra her çeşit türbin, jeneratör ve transformatörleri yapmak, her çeşit basınçlı kazan ve tanklar ile buhar kazanları yapmak, inşaat işlerine ait projeleri hayata geçirmek, elektrik nakil hattı ve

emsali teçhizatları yapmak da şirketin yürüttüğü işler arasında yer alıyor.

Temsan, Türkiye'nin birçok hidroelektrik santralinde faaliyetlerini sürdürüyor. Şirket, Gökçekaya Hidroelektrik Santrali'nde rotor kutuplarının yenilenerek, montajı ve montaj sonrası balans vibrasyon ayarları ile 3 ünitelik mevcut stator sargılarının yenilenmesi, montajı ve testleri işlemlerini gerçekleştirdi. Ayrıca aynı santrale ait jeneratör fren ringi ile su alma ağız kapaklarının imalatı ve montajı da Temsan personeli tarafından yapıldı.

Demirköprü Hidroelektrik Santrali'nde ise üç ünitelik mevcut stator sargıları yenilendi, montajı ve testleri yapılarak çalışır durumda teslim edildi.

Temsan, İkizdere Hidroelektrik Santrali'ne yönelik yaptığı çalışmalar sonucunda, türbin kapak labirenti, çark üst labirenti, çark etek labirenti, emme borusu labirenti ile ayar kanatlarının imalatlarını tamamlayarak teslim etti. Beyköy HES'de de aynı şekilde, su alma ağız ızgara temizleme sisteminin imalatı tamamlanarak çalışır vaziyette teslim edildi.

Temsan'ın faaliyetlerinin yer aldığı diğer hidroelektrik santralleri arasında, Manavgat HES, Kesikköprü HES, Kovada HES, Doğan kent B HES, Sarıyar HES ve Gezende HES yer alıyor.

3 nesildir değirmen makineleri üretiyorlar

1940'ta ekmek fırını ile temelleri atılan **Molino** bugün 54 bin metrekare açık ve 20 bin metrekare kapalı alan içerisinde modern bir fabrika ile üretimine devam ediyor. Firmanın 2009 yılı ihracatı **11 milyon 935 bin dolar**.

Üç nesildir değirmencilikle uğraşan Molino'nun temeli 1940 yılında dede Salim Alaybeyi'nin ekmeğ fırını ile atılır. Salim Alaybeyi, oğlu Ömer Lütfi Alaybeyi'ni hububat endüstrisi konusunda eğitim almak üzere Fransa'ya gönderir. Fransa'da lisansüstü eğitimini tamamladıktan sonra Türkiye'ye dönen Ömer Lütfi Alaybeyi, aynı konuda doktora da yapar. Daha sonra da 1965 yılında Konya'nın ilk modern un fabrikasını kurar. Dedesiyle aynı adı taşıyan ve bugün dünyanın birçok ülkesine un fabrikaları kuran torun Salim Alaybeyi ise makine mühendisi ve Amerika'da değirmen teknolojileri üzerine lisansüstü eğitim aldı. Molino Yönetim Kurulu

Başkanı Dr. Ömer Lütfi Alaybeyi, 1965 yılında 240 metrekarelik bir atölye ile değirmen sektörüne "merhaba" dediklerini, bugün ise 54 bin metrekare açık alan ve 20 bin metrekare kapalı alan içerisinde çok daha modern bir fabrika ile üretimlerine devam ettiklerini söylüyor. Molino'nun ilk un fabrikasını yakından takip edenlerin ilk fabrikalarını hatırlayabileceklerini sözlerine ekleyen Dr. Alaybeyi, "Zaman su gibi aktı. Molino çalıştı, üretti, büyüdü ve çok daha büyük bir firma olacağını ve size hizmet etmeye devam edeceğini ifade etti" diyor.

"EKİP ÇALIŞMASI YAPIYORUZ"

Dr. Alaybeyi, "Bir şeyler değişti ama değişmeyen tek şey Molino'nun pazarlama stratejisi oldu" diyor ve şöyle devam ediyor: "Yine ekip çalışması yapıyoruz, yine Molino'nun kalite anlayışı, müşteri memnuniyeti ve sarsılmaz değerlerinde değişiklik olmadan, Molino'daki herkes, kalite ve müşteri memnuniyetinde sorumluluk sahibi. İlk olarak merhum Salim Alaçlı'nın (Alaybeyi) 1950'li yıllarda buğday tüccarlığı, fırıncılık ve değirmencilik ile 1964 yılına kadar devam ettirdiği ticaret sanayicilik hayatı oğlu Dr. Ömer Lütfi Alaybeyi'nin Fransa'da değirmencilik konusunda yüksek tahsili tamamlamasının ardından kurduğu Molino firması ile makine imalatı sektörüne dönüşmüş oldu. 1965 yılında temelleri atılan

Molino'nun 1981 yılında başladığı ihracat ile Türkiye'de

sektöründe ilk defa yurtdışına makine ihraç eden firma unvanını kazandığını belirten Dr. Alaybeyi, "Bu ilk ihracatını da Fransa gibi bu sektörde gelişmiş bir ülkeye yapmış olması ise yine ülkemizde bir ilk ve onur vesilesi olmuştur" diyor.

ve bugün itibariyle geldiği noktada 54 bin metrekare açık, 20 bin metrekare kapalı alanda ülkemizin en kapsamlı değirmen makineleri projelerine imza atan Molino, hızlı bir gelişme trendiyle sektöründe son derece köklü ve kurumsal bir gelişim süreci içerisinde faaliyetlerini sürdürmektedir.”

40 yılı aşkın üretim serüvenini 250 kişilik profesyonel çalışanıyla toplam kalite anlayışı çerçevesinde malzeme kalitesinden sevkiyata teknolojik standartlardan çalışan kalitesine kadar bir bütün olarak gören firma, tüm üretim proseslerinde son derece gelişmiş ve uluslararası akreditasyona sahip bir süreci uyguluyor.

Koşulsuz müşteri memnuniyetini kendilerine ilke edindiklerinin altını çizen Dr. Alaybeyi şöyle devam ediyor: “Ar-Ge desteğinden başlayıp, anahtar teslimi tesisin kurulumuna kadarki tüm aşamaları başarıyla uygulayan firmamız ayrıca satış sonrası serviste ortaya koyduğu profesyonel yaklaşımla da sektöründe öncü konumdadır. Çalışma alanlarını un fabrikaları, irmik fabrika-

MOLİNO OLARAK ALMANYA'DAN İNGİLTERE'YE, FRANSA'DAN SURİYE'YE, FAS'TAN MİSİR'A, DOMİNİK CUMHURİYETİ'NDEN HİNDİSTAN'A KADAR MOLİNO KALİTESİNİ TAŞIMANIN VE ÜLKEMİZ EKONOMİSİNE YAPTIĞI KATKININ HAKLI GURURUNU YAŞAMAKTAYIZ.

DR. ÖMER LÜTFİ ALAYBEYİ
MOLİNO YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ları, hububat siloları, tohum temizleme sistemleri, bakliyat eleme ve paketlenme tesisleri, pnomatik ve mekanik nakil sistemleri, tek makine imalatı ve çelik konstrüksiyon fabrika binaları gibi geniş bir yelpazede gerçekleştiren Molino, tüm bu çalışma alanlarında temel ilkesini düşük maliyetli ve yüksek kaliteli un üretimi olarak belirlemiştir.”

“İLKLERİN ÖNCÜSÜYÜZ”

Tüm çalışmalarında insan ve ona karşı olan sorumluluğu temel unsur olarak en başa koyduklarına da değinen

Dr. Alaybeyi, “Firmamız ayrıca gerçekleştirdiği ihracat hacmiyle kendi sektöründe ilklerin öncüsü olmuştur” diyor. “Bunun yanında Molino olarak Almanya'dan İngiltere'ye, Fransa'dan Suriye'ye, Fas'tan Mısır'a, Dominik Cumhuriyeti'nden Hindistan'a kadar Molino kalitesini taşımanın ve ülkemiz ekonomisine yaptığı katkının haklı gururunu yaşamaktayız.”

Dr. Alaybeyi, ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi çerçevesinde faaliyetlerini sürdürdüklerini söylüyor ve ekliyor:

“Molino; değirmen sektöründe ortaya koyduğu kalite ve teknoloji farkıyla ve bunun beraberinde getirdiği sorumluluk anlayışıyla çalışmalarını bundan sonra da artan bir ivme ile sürdürecektir. Kuruluşundan beri şirketin yöneticisi olarak, bu süre zarfında kazandığımız başarılarından ve kaydettiğimiz yüksek performanstan gurur duyuyorum. Eğer bu başarının ekonomik ve politik belirsizlikler, makro-ekonomik sistemdeki radikal değişiklikler ve rekabet ortamında elde edildiği düşünülürse ulaştığımız seviye daha da iyi değerlendirilebilir. Güçlü yönetim kadromuz ve finansal yapımız, bugüne kadar yurt içinde ve dışında gerçekleştirdiğimiz yüzlerce anahtar teslimi un, irmik fabrikaları, silo sistemleri ve yaptığımız pek çok modernizasyonla yeni hedefler için çalıştık, zorlukları çözdük ve çözmeye de devam edeceğiz.”

İLK İHRACAT 1981'DE FRANSA'YA

Molino'nun 1981 yılında başladığı ihracat ile Türkiye'de sektöründe ilk defa yurtdışına makine ihraç eden firma unvanını kazandığını belirten Dr. Alaybeyi, “Bu ilk ihracatını da Fransa gibi bu sektörde fevkalade gelişmiş bir ülkeye yapmış olması ise yine ülkemizde bir ilk ve onur vesilesi olmuştur” diyor. Firmanın sektöründeki lider konumunu Ar-Ge çalışmaları ve gelişen pazar stratejileri ile koruduğunu aktaran Dr. Alaybeyi şöyle devam ediyor: “İnanıyorum ki; gelecek yıllar bizim için ümit

dolu olacak ve her zaman olduğu gibi başarılarımızı çalışanlarımız ve müşterilerimizle paylaşacağız. Misyonumuzu belirlerken uzun dönemli bir amaç, paylaşılan ortak değer ve inançlarımızı esas alırız. İşletmemizin sadece tepe yönetimini değil, çalışan herkesi (işçisinden yönetim kurulu başkanına kadar) ilgilendiren bir misyon anlayışı ile şirketimize özgü ve özel olan misyonumuzu devam ettiririz; başka bir ifadeyle, gelecekte ulaşmak istediğimiz amaç ve hedeflerimizin bir yansımasını görürüz her zaman. İşletmemizin vizyonunu ve genel amaçlarını somut hale getirmek ve işletme içinde neler

yapılacağını tespit etmek ve dünyada lider firmaların arasında olmak başarılı misyonumuzun açık bir örneğidir. Günümüzde toplumsal yapının ve taleplerin hızlı değişiminin, organizasyonların birçok sorunla uğraşmasına neden olduğunu aktaran Dr. Alaybeyi, “Bu sorunların içinde en zor olanı, hiç şüphesiz, şirket içinde hedef ve amaç birliği sağlamak ve bağlılık oluşturmaktır. Bu yaklaşım bizi vizyonumuzun çekirdeğine götürür” diyor. Dr. Alaybeyi şöyle devam ediyor: “Vizyonumuz, gelecekte yapılması düşünülen tüm faaliyetlerimizin değerlendirilmesi, tanımlanması, açıklanması ve paylaşılması sürecini oluşturur. Liderlerimiz yeniliğe, orijinallığe ve yaratıcılığa bakış açılarını hep taze tutarak, personelin görüşlerinden ve katkılarından ilham alarak, değişime ve geleceğe dönük fotoğraflar çekerler. Yöneticilerimiz zihinlerinde şekillendirdiği düşünceleri, uygun iletişim becerileri ile diğer çalışanlara ulaştırır ve onların da benimsemelerini sağlar. Böylece, paylaşılan bir ortak vizyon oluştururlar.”

Dr. Alaybeyi, firmanın 2008 yılı ihracat tutarının 6 milyon 478 bin dolar, 2009 yılı ihracat tutarının ise 11 milyon 935 bin dolar olduğunu söylüyor. Molino Ar-Ge için ise 4 milyon 920 bin dolar ayırdı.

Türkay Tarım

Tarımsal mekanizasyon alanında faaliyet gösteren **Türkay Tarım**, ekim - dikimden hasata ve sonrasına kadar yapılan **çeşitli tarımsal işlerde kullanılan kültivatör, rototiller, rotovator** gibi çeşitli tohum yatağı hazırlama makineleri, ayrıca mibzer, sıra arası çapa, sap parçalama, ot toplama ve dağıtma, gübre serpmeye, mısır slaj ve tamburlu çayır biçme makinaları imalatı yapıyor.

Türkay Tarım, bünyesinde birbiri farklı fakat temelde aynı sektörde faaliyetler gösteren Türkay Grup'un amiral gemisidir. Tarımsal mekanizasyon alanında faaliyet gösteren firma, ekim - dikimden hasata ve sonrasına kadar yapılan çeşitli tarımsal işlerde kullanılan kültivatör, rototiller, rotovator gibi çeşitli tohum yatağı hazırlama makineleri, ayrıca mibzer, sıra arası çapa, sap parçalama, ot toplama ve dağıtma, gübre serpmeye, mısır slaj ve tamburlu çayır biçme makinaları imalatı yapmaktadır. Türkay Tarım Genel Müdürü Bilgin Türkay, Grup şirketlerinden de kısaca bahsediyor: "Türkay Saç Kesim, lazer kesim konstrüksiyon talaşlı imalat ve tarım makine şanzımanları üretimi, AB Makina, kaynak konstrüksiyon, Ege

Şaft tarım makinası şafları imalatı, Şentürk Çelik döküm imalatı ve Gediz Tarım ise tarım aletleri imalatı yapmaktadır. Şirketlerimiz kapasitelerinin yüzde 30 civarındaki üretimlerini Türkay Tarım için yapmaktadır. Türkay Tarım'ın bir grup şirketi olmasının, dinamik dünya pazarında Türkay Tarım'a esnek ve rekabetçi olanaklar sağladığını düşünüyorum. Bununla birlikte her firmamızın yurtiçi satışlarının yanında ihra-

catlarının da olması bizim için elzem bir değer ve hedeflerimiz için de cesaret verici bir gerçektir.”

CİRONUN YÜZDE 1’İ AR-GE’YE

“Öncelikle makinelerimizin TSEK ve CE standartlarına uyumlu olması yerel ve uluslararası şartlarda ayaklarımızı sağlam yere bastığımızı bilmemiz açısından bizim için çok önemli” diye konuşan Türkay şöyle

devam ediyor: “Bu noktadan

sonraki geliştirmelerimizi çok inandığımız ve güvendiğimiz Ar-Ge çalışmalarımız ile sürdürüyoruz. Bugün ciromuzun yüzde 1’ini 3 kişilik profesyonel bir ekibin yürüttüğü Ar-Ge bölümüne ayırmaktayız. Bunun bizi hızla gelişen teknolojiye uzak tutmadığı gibi bu geniş sektörde farkedilmemizi ve de tercih edilmemizi sağladığını da düşünüyoruz. Bunun yanında Avrupa’da traktör başına düşen ekipman 12 ton iken Türkiye’de ise 3 ton olması Türkiye’deki tarım mekanizasyonunun henüz yeterli seviyede olmadığını ve yapılması gereken çok şey olduğunu, ihracat içinde kalite çitasını devamlı yukarıda tutmamız gerektiğini gösteriyor. Tabiki tüm bu teknolojik gelişmelerin takibi ve kendimizi rakiplerimizle kıyaslamak açısından yurtiçi ve yurtdışındaki fuarlara katılımı çok önemsiyoruz.” Türkay ayrıca, “Biçer-Bağlar makinası, Duyargalı rotovatör, dik rotovatör, çiftli ot toplama makinası, gübre römorku, diskli çayır biçme makinası ve spesifik bağcılık makinelerini Türkiye’ye biz kazandırdık” diyor.

Türkay Tarım olarak 25 seneden beri Türkiye’nin ihracat rakamlarında artan bir paya sahip olduklarına da vurgu yapan Türkay, şöyle devam ediyor: “ABD’den Avustralya’ya Uruguay’dan İrlanda’ya Güney Afrika Cumhuri-

yet'inden Çin'e kadar -ki bu önemli çünkü bu bizim gerçekten de çok doğru işler yaptığımızı gösteriyor- dünyanın 36 ülkesine ihracat yapıyoruz. En çok ABD, Uruguay, Fransa, Slovenya, İngiltere, Fas, Yunanistan ve İran'a ihracat yapıyoruz. Genelde ihracat yaptığımız ülkelerde distribütörlük anlaşmaları yapmaya çalışıyoruz. Bu markamızın daha etkili ve doğru tanıtımının yapılması ve satış sonrası hizmetlerimizin etkinliğinin dolayısıyla müşteri memnuniyetinin oluşmasının yanı sıra oluşabilecek finansal riskleri de en aza indiriyor."

TOPLAM İHRACAT 8 MİLYON DOLARDAN FAZLA

1959 yılında Mehmet Türkay tarafından İzmir'de bir şirket ile faaliyet hayatına başlayan firma, bugün toplam ihracatları 8 milyon doları geçen 6 şirketten oluşan bir grup. Geçen bu 50 yılda edindikleri tecrübelerin azımsanamayacak kadar önemli olduğunu aktaran Türkay şöyle devam ediyor: "Zira zaman geçtikçe tecrübe sahibi olunabilir ama tecrübe yenilikçi olanların işine yarar. Dolayısıyla bugün burada olmamızda yenilikçi politikalar ve çözümlerin etkisi oldukça büyüktür. Bizim için en büyük yatırım makina parkımızı ve tezgâhlarımızı geliştirmektir. Bu düşüncelerle yapılan girişimlerle Türkiye'nin 2. lazer kesim tezgâhına sahibiz. Bugün Almanya'daki

önemli bir işletmenin üretim hattında ne varsa hemen hepsi bizim üretim hattımızda da belki fazlasıyla mevcut. Ayrıca bu hattı çok ciddi kaynaklar ayırdığımız yazılım ve üretim programlarıyla da destekliyoruz. Bu yatırımlar sayesinde dünya ile rekabet edebilir yeni nesil makineler üretebilir ve kendimizi devamlı yenileyebiliriz diye düşünüyoruz. Ve sonuç olarak katılır mısınız bilmiyorum ama ancak bu sayede bir şirket var olabilir diye düşünüyorum."

Agram, SIP ve Clemens gibi firmalarla ortaklık yaptıklarını da belirten Türkay, "Biz bu şirketlerin bazı makinalarını etiketlerine varıncaya kadar burada üretiyor ve satıyoruz. Onlar sadece raflarına koyuyorlar" diyor. Yabancı firmalarla kalite konusunda herhangi bir sıkıntı yaşamadıklarını sözlerine ekleyen Türkay şöyle devam ediyor: "Aksine makinelerimizin kalitesi ile ilgili çok pozitif dönüşler

oluyor. Örnek olarak ABD distribütörümüz geçen sene ABD pazarına sürdüğümüz bir ürünümüzün pazarlama çalışmalarıyla ilgili bize ilettiği bilgiye göre makine piyasada çok beğenildi ve önümüzdeki yıl satış adetini 2 katına çıkaracağını tahmin ediyor. Tabii ki bu tür olumlu gelişmeleri yaşamak için yukarıda bahsettiğimiz yatırımların yapılmış olması şart. Biz bunları yaptık ve yapmaya da devam edeceğiz. Şimdi yeterli altyapımız sayesinde bizden imal edilmesi istenilen ürünün özelliklerini ve alt detaylarını bize iletmeleri bizim için yeterlidir. Tamamıyla istedikleri şartlarda kalitede üretir ve teslim ederiz. Zaten bu sayede etiketlerine kadar burada yapıyoruz diyorum.”

“TÜRKİYE’NİN İŞGÜCÜ POTANSİYELİ ÖNEMLİ”

Türkiye’nin gerçekten önemli bir işgü-

cü potansiyeli olduğunu sözlerine ekleyen Türkay, “Bunun doğru bir şekilde kanalize edilmesi gerekiyor” diyor. Türkay şöyle devam ediyor: “Bence Türkiye son yıllarda önemli bir değişim sürecine girdi. Bizim sektörümüzle ilgili olarak Türkiye; tarım ülkesi olmaktan sanayi ülkesi olma yolunu seçti. Tarım mekanizasyonunun bu kadar hızlı bir şekilde geliştiği dolayısıyla toprak hazırlamasından ekim dikime hasata kadar onlarca işçinin uzun sürede yaptığı işleri çok daha az sürelerde ve maliyetlerle tarım makinalarının yaptığı dünyamızda nüfusu bizim kadar yoğun olan bir ülkenin işsizlik rakamlarını düşürebilmesi için tarım’daki istihdamı sanayiye kaydırması için atılım yapması doğru bir seçimdir diye düşünüyorum.” İş pazarda tarıma ayrılan desteklerin artması toplamda karlılığın artmasına sebep olacağı düşüncesinde olduklarını ifade eden Türkay, “Bu da yatırımların artmasına ve kalite çıtasının yukarıya çekilmesini sağlar bunun sonucu olarak artan kalite standardı ihracat rakamlarında önemli sıçrama yakalamamızı sağlar. Ayrıca kurların da gerçek yerinde olması ihracatı patlatır diye düşünüyoruz” diyor. Türkay şöyle devam ediyor: “Haksız rekabet ve ticari hadlerin çiftçilerin aleyhine işlemesi-örnek olarak bu sene 1 ton buğday 1 ton mazot’a eşitse bir sonraki sene 1 ton buğday ile 1 ton mazot alınmıyor. Bunun için tarım desteklenmelidir.”

Türkiye’nin 2. lazer kesim tezgâhına sahibiz. Bugün **Almanya’daki önemli bir işletmenin** üretim hattında ne varsa hemen **hepsi bizim üretim hattımızda da belki fazlasıyla mevcut.** Ayrıca bu hattı çok ciddi kaynaklar ayırdığımız yazılım ve üretim programlarıyla da destekliyoruz.

Beton santralleri

Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı 2008 yılında 172 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2009 yılında sektör ihracatı yüzde 31 oranında azalarak **119 milyon dolar seviyesine geriledi.** 2009 yılında

Türkiye'nin beton santrali ihracatı yaptığı ülkeler arasında **Rusya 17 milyon dolar ile birinci sırada yer alıyor.**

“Sektörümüzdeki en önemli sorun merdiven altı tabir edilen düşük kapasiteli ve **düşük kaliteli firmaların yanıltıcı internet sayfaları** ile çok ucuz fiyatlarla müşteriye kandırmalarıdır ve bu durumun kesinlikle önüne geçilmelidir. Bu tüm dünyada **Türkiye'nin imajını da zedelemektedir.**”

Türkiye inşaat sektörüne paralel ilerleyen beton santrali sektörü her geçen gün gelişiyor. Dünya genelinde Çin'in ardından en önemli inşaat şirketlerini elinde bulunduran Türkiye, inşaat sektöründeki büyümesini diğer sektörlerle de yansıtıyor. Halen bilinen 60'ın üzerinde firma sektörde faaliyet gösteriyor. Her sene bu firmalar eksiliyor ve artıyor. Ancak 60'ın altına düşmüyorlar. Genelde olarak sektörde çok yoğun bir rekabet yaşanıyor. Bu imalat sektörü hem hazır beton sektörüne hem de inşaat sektörüne makine tedarik ediyor. Bu sektör aynı zamanda Türkiye ekonomisi için ciddi bir istihdam kapısı açıyor. Coğrafik

avantajları da kullanarak yakın ülkelere de ihracat söz konusu ve bu anlamda ülkeye döviz getirisine sahip. Sektörün kalabalık olması beraberinde hem yoğun rekabeti hem de haksız rekabeti getiriyor. Bu durum kaliteyi düşürmekte müşterilerin mağdur olmasına, malzeme israfına, zaman kaybına yol açabilmektedir.

SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2008 yılında 9,9 milyar dolar olan sektör ihracatı yüzde 32 oranında azalarak 2009 yılında 6,7 milyar dolar değerine ulaşmıştır. Almanya sektör ihracatının yaklaşık

yüzde 20'sini gerçekleştirmektedir. Almanya'nın beton santrali sektörü ihracatı 2009 yılında yüzde 41 oranında azalarak 1,3 milyar dolara gerilemiştir. Almanya'yı yaklaşık 570 milyon dolar ile İtalya takip etmektedir. ABD, Çin ve Danimarka da sektör ihracatında önde gelen diğer ülkeler arasında yer almaktadır. Beton santrali sektörü ihracatında 2009 yılında krizin etkisiyle tüm ülkelerde düşüş kaydedilmiştir. En büyük azalma ise yüzde 50 ile Brezilya'da yaşanmıştır. Türkiye, 2008 yılında gerçekleştirdiği 172 milyon dolar ihracat 2009 yılında yüzde 31 oranında azalarak 119 milyon dolara gerilemiş ve 16. sırada yer almıştır.

İTHALAT LİDERİ ABD

2009 yılında sektör ithalatı yüzde 37 oranında azalarak 8,5 milyar dolar seviyelerinden 5,4 milyar dolar seviyelerine gerilemiştir. ABD 459 milyon

dolar ithalat ile dünya sıralamasındaki lider konumunu korumuştur. ABD'nin ardından en fazla beton santrali ithalatı gerçekleştiren Almanya ise 2009 yılında 288 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Sektör ithalatında önde gelen diğer ülkeler sırasıyla Fransa, Rusya ve Kanada'dır. Beton santrali sektörü ithalatında ilk 30 sırada

yer alan ülkeler arasında ithalatında genel olarak azalış görülse de, Cezayir ve Meksika'nın 2009 ithalatında artış görülmüştür. İthalatında en çok azalma kaydedilen ülkeler ise Romanya, Rusya ve Finlandiya'dır. 2009 yılı sektör ithalatında 30. sırada bulunan Türkiye'nin, 2008 yılında ithalatı 82 milyon dolar iken 2009

SEKTÖR İHRACATININ YÜZDE 20'Sİ ALMANYA'NIN

Almanya sektör ihracatının yaklaşık yüzde 20'sini gerçekleştirmektedir. Almanya'nın beton santrali sektörü ihracatı 2009 yılında yüzde 41 oranında azalarak 1,3 milyar dolara gerilemiştir. Almanya'yı yaklaşık 570 milyon dolar ile İtalya takip etmektedir. ABD, Çin ve Danimarka da sektör ihracatında önde gelen diğer ülkeler arasında yer almaktadır. Beton santrali sektörü ihracatında 2009 yılında krizin etkisiyle tüm ülkelerde düşüş kaydedilmiştir. En büyük azalma ise yüzde 50 ile Brezilya'da yaşanmıştır. Türkiye, 2008 yılında gerçekleştirdiği 172 milyon dolar ihracat 2009 yılında yüzde 31 oranında azalarak 119 milyon dolara gerilemiş ve 16. sırada yer almıştır.

BETON SANTRALİ SEKTÖRÜ İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER (\$)

	ÜLKELER	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM(%) 08/09
1	ALMANYA	1.335.280.000	1.714.780.000	2.178.936.000	1.292.252.000	-40,69
2	İTALYA	537.567.865	695.147.520	882.285.262	569.764.780	-35,42
3	A.B.D	658.578.009	686.951.341	831.875.213	712.065.860	-14,40
4	ÇİN	255.964.255	425.299.294	663.880.336	568.709.079	-14,34
5	DANİMARKA	314.883.545	445.596.506	481.919.701	359.233.393	-25,46
6	FRANSA	267.943.651	335.849.821	420.135.232	335.485.872	-20,15
7	İNGİLTERE	276.560.873	406.957.483	380.986.630	286.943.069	-24,68
8	BELÇİKA	110.427.791	185.029.929	323.193.144	239.389.325	-25,93
9	İSVEÇ	236.903.518	306.167.724	312.173.927	194.646.068	-37,65
10	AVUSTURYA	159.392.573	213.219.303	271.819.647	160.412.089	-40,99
11	GÜNEY AFRİKA	177.834.328	204.559.017	243.479.730	182.745.779	-24,94
12	İSPANYA	118.044.286	176.383.293	241.848.822	-	-
13	KANADA	186.864.445	211.231.541	235.605.765	178.923.278	-24,06
14	FİNLANĐYA	97.693.641	148.167.094	206.042.559	169.792.970	-17,59
15	BREZİLYA	101.515.868	138.801.584	184.567.523	92.511.864	-49,88
16	TÜRKİYE	71.783.503	152.067.358	172.125.851	119.278.001	-30,70
17	AVUSTRALYA	90.994.436	139.293.190	164.749.380	140.849.985	-14,51
18	ÇEK CUMHURİYETİ	91.425.051	120.940.147	146.175.763	91.847.308	-37,17
19	MALEZYA	46.026.443	66.040.136	102.457.525	77.252.416	-24,60
20	HİNDİSTAN	55.680.593	115.373.901	96.886.415	68.849.777	-28,94
	DİĞER	791.287.624	1.030.279.158	1.316.257.387	854.074.770	-35,11
	TOPLAM	5.982.652.298	7.918.135.340	9.857.401.812	6.695.027.683	-32,08

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

yılında bu rakam yüzde 36 oranında azalarak 52 milyon dolara ulaşmıştır.

SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı 2008 yılında 172 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında sektör ihracatı yüzde 31 oranında azalmış ve 119 milyon dolar seviyesine gerilemiştir.

Türkiye'nin 2009 yılındaki sektör ihr-

racatı ürün bazında incelendiğinde, 92 milyon dolar ile aksam ve parçalar makineler birinci sırada yer alırken bu mal grubunu 27 milyon dolar ile beton/harç karıştırıcılar takip etmektedir.

Beton santrali sektörü mal grubu arasından GTİP bazında ihracatında artış incelendiğinde aksam ve parça ihracatının büyük bir pay sahibi olduğu görülmektedir.

2009 yılında Türkiye'nin beton santrali ihracatı yaptığı ülkeler arasında Rusya 17 milyon dolar ile birinci sırada yer almaktadır. Rusya'yı 14 milyon dolar ile Almanya ve 11 milyon dolar ile Libya takip etmektedir. Tayland ve Türkmenistan, en fazla ihracat gerçekleştirilen ilk on ülke arasında en çok ihracat artışı kaydedilen ülkelerdir. Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı gerçekleştirdiği

ilk 10 ülke arasında ihracatımızda en büyük düşüş Azerbaycan, Rusya ve Ukrayna'da yaşanmıştır.

EN FAZLA İTHALAT ALMANYA'DAN

Türkiye'nin 2008 yılında 82 milyon dolar seviyelerinde olan beton santrali sektörü ithalatı, 2009 yılında yüzde 36 azalarak 52 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin 2009 yılında beton santrali sektörünün ithalatı G.T.İ.P. bazında incelendiğinde 45,3 milyon dolar ile aksam ve parçaların ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

2009 yılında sektör ithalatında G.T.İ.P. bazında tüm kalemlerde gerileme kaydedilmiştir. En büyük düşüş yüzde 64

EN FAZLA İHRACAT RUSYA'YA

2009 yılında Türkiye'nin beton santrali ihracatı yaptığı ülkeler arasında Rusya 17 milyon dolar ile birinci sırada yer almaktadır. Rusya'yı 14 milyon dolar ile Almanya ve 11 milyon dolar ile Libya takip etmektedir. Tayland ve Türkmenistan, en fazla ihracat gerçekleştirilen ilk on ülkeler arasında en çok ihracat artışı kaydedilen ülkelerdir. Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı gerçekleştirdiği ilk 10 ülke arasında ihracatımızda en büyük düşüş Azerbaycan, Rusya ve Ukrayna'da yaşanmıştır.

ile "beton/harç karıştırıcılar" kaleminde kaydedilmiştir.

2009 yılında beton santrali sektörü ithalatımızda önemli yer tutan ülkeler arasında ilk üç sırada Almanya (23 milyon dolar), İtalya (15 milyon dolar) ve ABD (3,5 milyon dolar) yer almaktadır. Türkiye'nin beton santrali sektörü ithalatının yarısından fazlası Almanya ve İtalya'dan gerçekleşmektedir. Türkiye'nin 2009 yılı sektör ithalatında ilk 10 ülkenin bir önceki seneye göre değişim oranlarına bakıldığında tüm ülkelerde gerileme kaydedilmiştir. En büyük düşüş ise Danimarka, İsveç ve Çin'den ithalatımızda kaydedilmiştir.

"SEKTÖRDE REKABET YOĞUN"

Pi Makine Yurtiçi Pazarlama Müdürü Muhittin Büker, beton santralleri sektörünün durumunu şöyle değerlendiriyor: "Beton santrali sektörü Türkiye'de çok

gelişti. Halen bildiğimiz 60'ın üzerinde firma var. Her sene bu firmalar eksiliyor ve artıyor. Ama 60'ın altına düşmüyorlar. Çok yoğun bir rekabet yaşanıyor. Bu imalat sektörü hem hazır beton sektörünü hem de inşaat sektörüne makine tedarik etmekte. Bu sektör aynı zamanda ciddi bir istihdam kapısı. Coğrafi avantajları da kullanarak yakın ülkelere de ihracat söz konusu ve bu anlamda ülkeye döviz getirisine sahip." Büker sektörün yaşadığı problemleri ise şöyle açıklıyor: "Sektörün kalabalık olması beraberinde yoğun rekabeti ve haksız rekabeti getirmekte. Bu durum kaliteyi düşürmekte müşterilerin mağdur olmasına, malzeme israfına, zaman kaybına yol açabilmektedir. Bu yüzden zor duruma düşmüş müşteriler tanımaktayız. Diğer taraftan sektörde bu rekabetin farkında olmayan üreticiler belli bir süre sonra yeni başladıkları iş hayatlarına son verebilmektedirler."

"TURQUM PROJESİ EN GÜZEL ÖRNEK"

Bu sektörde yapılacak düzenlemelerin öncelikle müşterinin mağduriyetini önlemeyi hedeflemesi gerektiğini vurgulayan Büker, şöyle devam ediyor: "Mağduriyetin önlenmesi de, artık imalatı sıranı oluşturan bu makinelerde, bize göre kalitenin tanımlanmasından geçmektedir. Hatta bunun kategorize edilmesi, sınıflandırılması ya da sertifikalandırılması da olabilir. Bunun için, OAlB'in Turqum markası ile kaliteyi tanımlama çalışmaları en güzel örnektir. Fakat bu sektörde imalatçıların çok olması nedeniyle, sadece bu makinelere yönelik daha fazla kalite tanımlamasına ihtiyaç vardır. Bu tanımlamalar, sektörde layığı ile üretim yapanları koruyacak, istihdamı koruyacak, israfı

İTHALAT LİDERİ ABD

ABD 459 milyon dolar ithalat ile dünya sıralamasındaki lider konumunu korumuştur. ABD'nin ardından en fazla beton santrali ithalatı gerçekleştiren Almanya ise 2009 yılında 288 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Sektör ithalatında önde gelen diğer ülkeler sırasıyla Fransa, Rusya ve Kanada'dır. Beton santrali sektörü ithalatında ilk 30 sırada yer alan ülkeler arasında ithalatında genel olarak azalış görülse de, Cezayir ve Meksika'nın 2009 ithalatında artış görülmüştür. İthalatında en çok azalma kaydedilen ülkeler ise Romanya, Rusya ve Finlandiya'dır.

BETON SANTRALİ SEKTÖRÜ İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER (₺)

	ÜLKELER	2006	2007	2008	2009	DEĞİŞİM(%) 08/09
1	A.B.D	608.943.044	722.757.450	681.380.016	458.288.967	-32,74
2	ALMANYA	309.408.000	390.034.000	495.197.000	288.217.000	-41,80
3	FRANSA	281.652.011	355.641.870	451.721.966	246.752.347	-45,38
4	RUSYA	136.822.499	279.873.131	427.190.775	134.561.158	-68,50
5	KANADA	228.726.669	260.235.450	311.499.181	316.459.903	1,59
6	B. A. E.	-	162.913.314	310.457.725	-	-
7	AVUSTRALYA	112.159.383	168.379.809	298.632.144	259.474.797	-13,11
8	İNGİLTERE	197.357.234	292.341.672	280.937.380	148.239.197	-47,23
9	BELÇİKA	114.802.483	148.221.332	249.198.522	174.320.978	-30,05
10	İSVEÇ	102.028.232	180.684.389	201.895.397	150.612.454	-25,40
11	HİNDİSTAN	55.969.186	147.667.682	189.927.086	125.314.896	-34,02
12	ÇİN	85.449.453	120.172.405	167.469.300	159.946.656	-4,49
13	POLONYA	64.702.467	99.491.263	166.685.510	-	-
14	AVUSTURYA	79.806.506	129.489.342	154.937.687	96.503.840	-37,71
15	İSPANYA	153.243.319	208.633.158	154.895.609	-	-
16	ROMANYA	63.595.485	113.241.549	154.564.371	45.330.473	-70,67
17	ŞİLİ	59.423.218	95.852.455	154.468.431	118.849.898	-23,06
18	HOLLANDA	59.932.969	109.838.880	147.634.531	94.543.116	-35,96
19	İTALYA	102.616.932	129.950.686	142.264.572	75.489.901	-46,94
20	GÜNEY AFRIKA	86.908.474	140.028.257	141.635.877	131.743.714	-6,98
21	FİNLADİYA	47.543.740	67.387.851	122.710.019	61.474.002	-49,90
22	ENDONEZYA	80.413.854	79.728.371	114.378.308	97.261.506	-14,97
23	UKRAYNA	42.214.378	71.777.715	111.046.040	-	-
24	MEKSİKA	87.904.854	108.761.141	110.008.779	125.314.887	13,91
25	SİNGAPUR	51.250.027	64.126.945	107.181.988	67.839.979	-36,71
26	NORVEÇ	86.783.202	84.145.844	100.148.300	82.756.312	-17,37
27	İSVİÇRE	60.166.131	78.835.012	91.992.740	81.477.444	-11,43
28	CEZAYİR	56.217.177	67.582.268	89.306.661	95.441.933	6,87
29	KAZAKİSTAN	45.618.744	99.552.399	83.326.853	97.725.755	17,28
30	TÜRKİYE	75.330.826	89.077.557	82.393.479	52.415.953	-36,38
	DİĞER	1.546.967.603	1.868.473.437	2.192.350.620	1.575.643.120	-28,13
	TOPLAM	5.083.958.100	6.934.896.634	8.487.436.867	5.362.000.186	-36,82

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

önleyecek, Türkiye'nin bölgede itibarının artmasını sağlayacak, ekonomiye daha fazla katkı sağlayacaktır." Sanayileşmenin en önemli sorunlarından birinin de gelişmekte olan ülkelerde makine üretimleri ile ilgili mevcut sorunları düzenleyici bir sivil toplum örgütünün olmayışı olduğunu aktaran Büker, şöyle devam ediyor: "Ülkemizde bu konuda direkt olarak faaliyet gösteren kuruluşlar

olmadığı gibi mevcut kuruluşlar da bu konuya çözüm getirmekten oldukça uzak gözükümler. Moment Expo dergisi bu çalışması ile oldukça profesyonel bir çalışma sergilemiştir. OAİB ise bu konuda sürekli olumlu adımlar atmaktadır. "

"62 ÜLKEYE İHRACAT GERÇEKLEŞTİRİYORUZ"

Elkon Elevatör Konveyör ve Makina

Sanayi ve Ticaret A.Ş. Satış ve Pazarlama Müdürü Halil Çelikkol, firmanın faaliyet alanlarını şöyle açıklıyor: "Firmamız uluslararası standartta hazır beton tesisleri (Tam otomatik mobil ve sabit beton santralleri ve çekilir tip beton pompaları) üretmektedir. 1975 yılında İstanbul Topkapı'da 100 metrekare atölye ve 4 personel ile konveyör sistemleri üretmek amacıyla Yük. Mak.

Mühendisi Mustafa Alpagut tarafından kurulan Elkon şu anda dünyanın 62 ayrı ülkesine başarı ile beton santalleri ihraç eder konumda bir sanayi kuruluşudur. Merkez ofisi İstanbul Esentepe’de bulunan Elkon, üretim faaliyetlerini Çerkezköy’de toplamda 40 bin metrekare açık alan üzerine kurulu 20 bin metrekare kapalı üretim alanına sahip 3 fabrikasında (ELKON 1, ELKON 2, ELKON 3) gerçekleştirmektedir. Firmamız yaptığı başarılı üretim ve ihracatlar sayesinde dünya çapında bir marka haline gelmiş olup bugüne dek 62 ülkeye ihracat yaparak yakaladığı yüksek kalite düzeyi ve teknolojik ürünleri sayesinde özellikle Avrupalı üretici rakipleri ile yarışmaktadır. Rusya’da ciddi bir pazar payına sahip olan Elkon ürünleri diğer ülkelerde de kalitesi ve güvenilirliği ile yoğun şekilde tercih edilmektedir.”

Çelikkol sektörün durumunu ise şöyle değerlendiriyor: “Sektörümüz tüm dünyada yükselen inşaat pazarı içerisinde artan talebe hitap eden bir sektördür

ve hızla gelişmektedir. Sektör içerisinde pozisyonları firmaların inovatif gücü ve üretim kapasiteleri belirlemektedir. Tabii ki bunun yanına ‘Kalite tartışıl-

BETON SANTRALİ SEKTÖRÜ İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER (\$)

	ÜLKE ADI	2007	2008	2009	2010 (OCAK-EYLÜL)	DEĞİŞİM(%) 08/09
1	RUSYA FEDERASYONU	34.810.282	38.944.148	17.079.546	10.526.276	-56,14
2	ALMANYA	20.235.094	19.895.437	14.489.948	11.487.148	-27,17
3	LİBYA	2.361.762	9.717.639	10.802.440	9.561.490	11,16
4	IRAK	3.468.258	3.079.743	4.705.229	5.021.014	52,78
5	TÜRKMENİSTAN	500.274	2.000.786	4.647.432	3.311.089	132,28
6	AZERBAJCAN-NAHÇ.	5.017.790	12.793.634	3.737.743	2.307.954	-70,78
7	TAYLAND	72.375	10.684	3.522.297	0	32867,96
8	A.B.D.	14.163.375	3.520.049	3.475.706	1.193.005	-1,26
9	SUUDİ ARABİSTAN	2.143.722	3.414.681	3.413.303	978.184	-0,04
10	UKRAYNA	5.465.937	8.037.570	3.127.004	492.098	-61,10
	DİĞER	63.828.489	70.711.480	50.435.157	39.576.562	-28,67
	TOPLAM	152.067.358	172.125.851	119.435.805	84.454.820	-30,61

Kaynak: TÜİK

maz' ekini koyarak değerlendiriyoruz. Firmamız yüksek inovatif gücü ve yüksek üretim kapasitesi ile ülkemizin sektör lideri, Avrupalı firmaların ise en ciddi rakiplerinden biridir. 2008 yılında 50 milyon dolara yakın ciro ve ihracat yapan firmamızın 2009 yılında küresel krizden dolayı yaşadığı ciro azalmasını bu yıl (2010) kapatacağı görülmektedir. Firmamız zaten kontrollü ve güçlü bir finansal yapıya sahiptir. O nedenle krizden fazla etkilenmeden 2009 yılını rahat geçirdik. Bu arada ağırlık verdiğimiz inovasyon çalışmaları sonunda 2010 yılı yeni modelleri ile satış ve üretim hedeflerini tutturmuş olduk. Üzerinde çalışılması gereken en önemli konu ise ara eleman ve teknik eleman kadrolarının eğitimlerinin daha üst seviyeye çıkartılarak kaliteli insan kaynakları temininin olanaklı hale getirilmesidir. Zira böyle giderse büyük fabrika binaları olacak ancak içinde layıkıyla çalışabilecek kadrolar bulunamayacaktır."

ELKON'DAN YENİ FABRİKA

Çelikkol ayrıca, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde 1989 yılında ilk fabrikayı (ELKON 1) kurduktan sonra 2006 yılında 2. Fabrikayı (ELKON 2), 2007 yılında 3. Fabrikayı (ELKON 3) kurduklarını söylüyor: "2009 yılı 2. Yarısı ve 2010 yılının ilk yarısında yaptığımız planlar çerçevesinde 2010 yılı 2. Yarısında 10 milyon USD

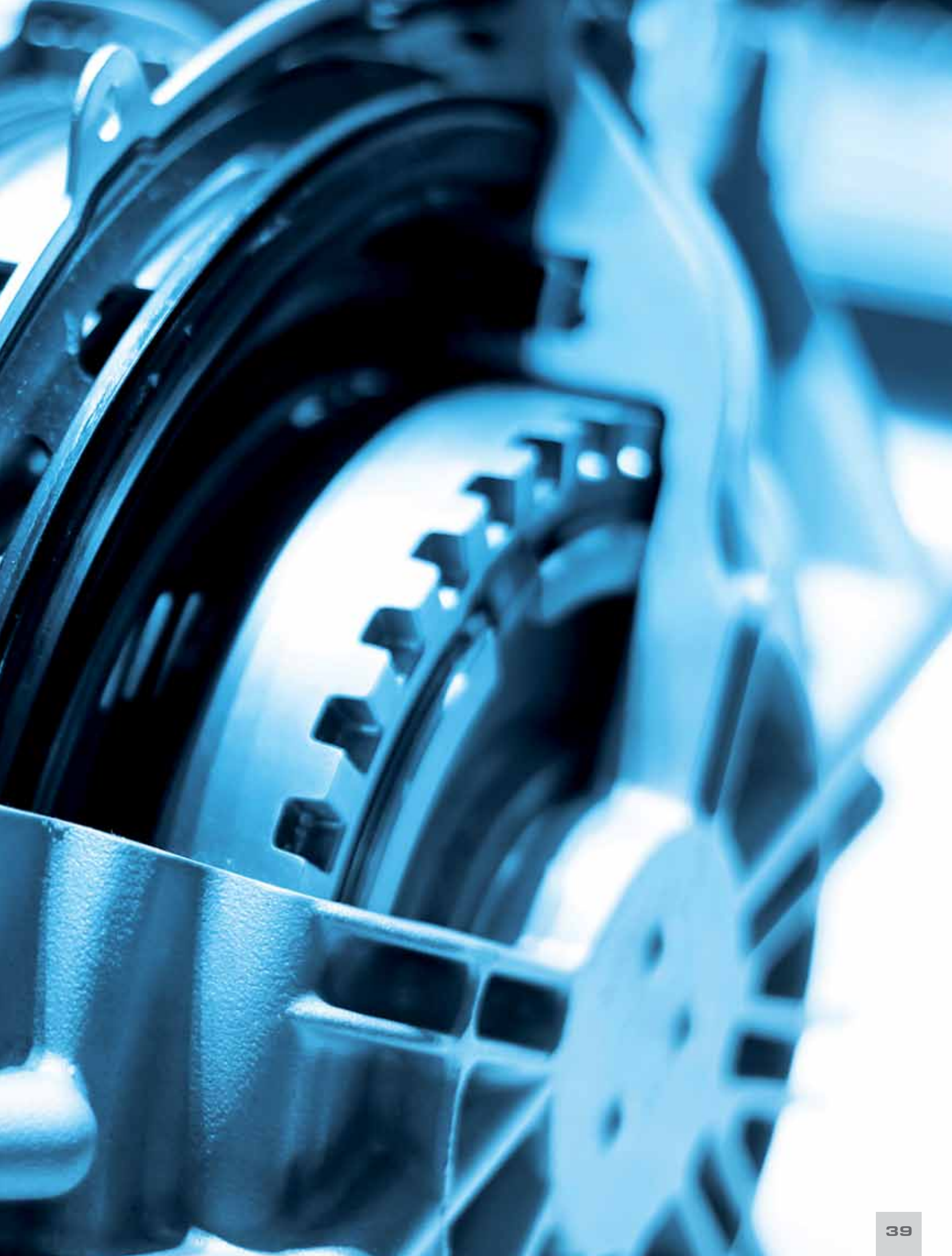
yatırım tutarı olan 4. Fabrika (ELKON 4) yatırımına başlamış bulunmaktayız. Bitirme hedefimiz 2011 yılı ortalarıdır. Bu fabrika ile birlikte 30 bin metrekare kapalı alan üretim sahasına ve 300 adet/yıl beton santrali üretim kapasitesine ulaşmış olacağız. Firmamızın uzun yıllardan beri en fazla önem verdiği konu Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetleri olmuştur. Her 2 departmanı 'İnovasyon Departmanı' adı altında birleştiren firmamız bu konuda yaptığı yenilikleri ürünlerine çok kısa sürede yansıtmış ve bunun da satışlara yansıdığı derhal

görülmüştür. İnovasyon çalışmalarımız yoğun şekilde devam etmektedir. Firmamız üretiminin yüzde 95'ini dünyada 5 kıtada 62 ülkeye ihraç etmektedir. Hedefimiz üretim kapasitemizi artırarak ihracat yaptığımız ülke sayısını 100'e çıkarmaktır. Sektörümüzdeki en önemli sorun merdiven altı tabir edilen düşük kapasiteli ve düşük kaliteli firmaların yanıltıcı internet sayfaları ile çok ucuz fiyatlarla müşteriyi kandırmalarıdır ve bu durumun kesinlikle önüne geçilmelidir. Bu tüm dünyada Türkiye'nin imajını da zedelemektedir."

“Makine ihracatımız 13 yılda 10 kat artacak”

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı **Sanayi Genel Müdürü Süfyan Emiroğlu**; kurumun faaliyetleri ve **makine sektörü hakkında** Moment Expo Dergisi'nin sorularını yanıtladı.

Sanayi Genel Müdürlüğü'nün misyon ve vizyonundan kısaca bahsedebilir misiniz?

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın vizyonu; "Girişimcilğe, yenilikçiliğe ve yüksek katma değerli teknoloji üretimine dayalı ekonomik yapısıyla, Avrasya'nın mal ve hizmet üretim üssü haline gelen ve dünyanın en gelişmiş on ülkesi içinde yer alan bir Türkiye'nin oluşumunda öncü olmaktadır".

Bu vizyon çerçevesinde Bakanlık misyonu ise "Ülkemizin küresel düzeyde rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak; sanayi ve ticaret alanında plan, program, strateji ve politikalar geliştirmek, ekonominin itici gücünün özel girişimcilik olduğu bilinciyle ve başta KOBİ'ler olmak üzere bütün sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkarlara, güvenli, sürdürülebilir ve çevreye duyarlı bir iş ve rekabet ortamı tesis etmek, tüketicilerin haklarının korunmasına ve

bilinçlendirilmesine yönelik tedbirler almak ve Ar-Ge çalışmalarına sunulan desteklerle, ileri teknolojiye ve yenilikçiliğe dayalı, yüksek katma değer sağlayan bir üretim kültürünün oluşmasına hizmet etmektedir."

Bakanlığımızın ana omurgasını oluşturan Sanayi Genel Müdürlüğü'nün, Bakanlığın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu'ndan hareketle kurumumuzun görevlerinin başında; yıllık ithalat ve ihracat rejimlerinin hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamak üzere ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve mevcut sanayinin problemlerini takip etmek geliyor. Buna ek olarak, milli ekonomimize sağlayacağı faydaların en üst seviyede tutulabilmesi için çözüm yolları aramak ve rehberlik etmek de Sanayi Genel Müdürlüğü'nün esasları arasında sayılıyor.

Tespit edilen sanayi politikası doğrultusunda, yurt içinde imal edilen ürünlerin

dış ürünlerle rekabet edebilecek uygun fiyat ve kalite seviyesine getirilmesi için gerekli tedbirleri almak, sanayi müesseselerinin üretimlerinin devamı ve artışı için ihtiyaç duyulacak yatırım malı, hammadde, işletme malzemesi ve yedek parçaları yurt içi kaynaklardan veya ithal yolu ile temin etme hususunda karar vermek, işletmeleri gelişen teknolojik şartlara uygun şekilde üretimde bulunmaya yönlendirmek, bunun için sanayiciye yardımcı olmak ve üretilen malların bu yönde kontrolünü yaparak tüketiciye intikalini sağlamak da kurumun görevleri arasında başta gelen maddelerden birini oluşturuyor.

Bunun yanı sıra; sanayi işletmelerine ait sicilleri tutmak, envanterlerini yapmak, istatistiki bilgi toplamak ve değerlendirmek, sanayi mamulleri ihracatının artırılması için gerekli çalışmaları yapmak ve bu konuda sanayiciye yardımcı olmak ve diğer ülkelerle sinai ve teknik konularda gerekli işbirliğini temin için ilgili kuruluşlarla yapılacak çalışmalara iştirak etmek de diğer görevler arasında sayılıyor.

Bu görevler kapsamında; ülkemiz sanayinin gelişmesine ve rekabet gücünün artırılmasına, milli gelirimizin gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmasına, ihracat, istihdam ve refah seviyesinin artırılmasına, AB ve diğer uluslararası müktesebatin ülkemiz sanayine uyarlanmasına ve takibine yönelik birçok faaliyet Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülüyor.

Makine Sanayi ile ilgili yürüttüğünüz çalışmalar ve ileriye dönük projeleriniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

Makine Sanayi ürünlerini kapsayan 2006/42/AT sayılı Makine Emniyeti Yönetmeliğine dair konularda ve makine ile ilgili olabilecek diğer teknik mevzuat ve uygulamalar ile sektörel hususlarda karşılaşılabilecek sorunların çözümlenmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve makine sanayi temsilcilerinin katılımıyla oluşturduğumuz "Makina Teknik Komitesi" bugüne kadar 19 kez toplandı. Bu komite altında dört de Alt Çalışma Grubu teşkil ettirildi. Genel Müdürlüğümüz görevleri içinde yer alan Piyasa Gözetimi ve Denetimi

(PGD) çalışmalarının makine sanayiye ilgilendiren ürünler üzerinde de yoğun bir şekilde uygulanmasına devam edilmekte olup ileride daha etkin bir PGD için gerekli çalışmalar sürdürülüyor. Makine sektörünün Türkiye’de ve dünyadaki durumunu gösteren “Makine Sektör Raporu” 4 aylık periyotlarla hazırlanarak Bakanlığımız web sayfasında yayımlanmaya devam ediyor. Makine sektörünün önünü açacak olan Makine Strateji Belgesi’nin görüşüldüğü “Türkiye Makine Sanayi Buluşması” 14 Nisan 2010 Çarşamba günü Çırağan Sarayı’nda düzenlendi. Ana başlıkların “Küresel Krizin Makine Sektörü Üzerine Etkileri”, “Hukuki Düzenlemeler ve Yapısal Tedbirler”, “Finansal Araçların Geliştirilmesi”, “İnsan Kaynakları”, “Pazarlama – Dış Ticaret ve Tanıtım”, “AR-GE ve İnovasyon” olarak belirlendiği çalıştayda toplam 41 eylemden oluşan Eylem Planı netleştirilmişti. Türkiye Makine Sektörü Strateji Belgesi ve Eylem Planı; dünyada ve ülkemizde değişen ekonomik ve sosyal koşullar,

Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisi (2007–2013), Orta Vadeli Program (2010–2012), 2010 yılı programı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2010–2014 Stratejik Planı ve Türkiye Sanayi Stratejinde yer alan temel ilkeler, vizyonlar, amaçlar ve hedefler dikkate alınarak hazırlandı. Ekonomi Koordinasyon Kurulu’na sunulmuş olan 2011–2014 yıllarını kapsayan “Makine Sektör Strateji Belgesi”nin onaylanması üzerine yürütülme sürecine geçilecek. Başta kamu olmak üzere, ‘Yerli Makine’ bilincini aşılamaaya yönelik olarak “Türk Makine Sanayi ve Kamu Alıcıları Buluşması” Bakanlığımız himayesinde ve Orta Anadolu Makine ve Aksam-ları İhracatçıları Birliği’nin katkısı ile 29 Mayıs 2010 tarihinde Gaziantep’te gerçekleştirildi. Nüfusu 100 binin üzerinde olan 178be-lediye başkanı ile 81 il valisinin davet edildiği toplantıya çeşitli illerin vali ve vali yardımcıları, kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ile makine sanayiinden çok sayıda sanayici katılım sağladı. Bakanlığımız koordinasyonunda, ilgili

“Ekonomik gelişmelerin **makine sektörüne olumlu yansıması**, sektörün örgütlenme düzeyi yüksekliği, OSB gibi tesisleşmelerin yurt çapında yaygınlaşması, firmalarımızın gün geçtikçe daha fazla uluslararası fuarlara katılarak **küresel pazarlara girme isteği** sektörün geleceği açısından umut vericidir.”

kurum ve kuruluşlarının katılımı ile gerçekleştirilen etkinlik sonuçlarından hareketle 22 Temmuz 2010 tarihinde Bakanlığımızda "Kamu Alımlarında Yerli Malının Teşvik Edilmesi Toplantısı" düzenlendi ve yapılacak olan düzenlemeler ile ilgili çalışmalar gerçekleştirildi.

Makine sanayisinde ekonomiye en çok girdi sağlayan kalemler hangileridir? Gelecekte yıldızının parlaması beklenen sektörler nelerdir?

Makine imalat sanayi, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizin sanayileşmesinin de itici gücüdür ve gelecekte de ülkemizin gelişiminin temel taşı olacaktır. Türk Makine Sanayi 1990 yılından bu yana yaklaşık yüzde 20 oranında yıllık büyüme oranı gösterdi.

Makine sanayinde üretilen başlıca ürün grupları: reaktör ve kazanlar; türbinler ve turbojetler; pompalar ve kompresörler; vanalar; klimalar ve soğutma makineleri; ısıtıcılar ve fırınlar; hadde ve döküm makineleri; gıda sanayii ma-

kineleri; tarım ve ormancılık makineleri; yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri; inşaat ve madencilik makineleri; kâğıt ve matbaacılık makineleri; yıkama, kurutma ve ütüleme makineleri; tekstil ve hazır giyim makineleri; deri işleme makineleri; kauçuk ve plastik işleme makineleri; metal işleme makineleri ve takım tezgâhları; motorlar ve yedek parçaları; büro makineleri; rulmanlar, silah ve mühimmat ile ambalajlama makineleridir.

Makine ve Aksamları Sektörünün bünyesinde yer alan en önemli sektörler "İş Makineleri Alt Sektörü", "Takım Tezgâhları Alt Sektörü" ve "Tarım Makineleri Alt Sektörü"dür.

AB Komisyonu'nca hazırlanan raporda diğer sektörlerle ilişkiler konusunda şu bilgiler yer alıyor: "Makine sektörü, yatırım mali ekipmanları temin etmesi bakımından bütün önemli sanayi kolları ile stratejik bir işbirliği içindedir. Makinelerin ve diğer mekanik ekipmanların performansı, tarım, balıkçılık, madenci-

lik, inşaat, nakliye, proses endüstrileri ve diğerlerinin verimliliğinin artmasında önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle de ekonominin gelişmesi, tüm sanayi kollarının rekabet gücünün artmasına katkı sağlamaktadır. Birliğin sanayi geleceği ve sanayi gelişmiş ülkeler grubunda Birlik sanayinin geleceği, büyük ölçüde makine sektörü ile ilişkilidir." 2008 ve 2009 yılı Türkiye ihracat rakamlarının toplamına bakıldığında takım tezgâhları ihracat rakamının 1 milyar 210 milyon ABD doları civarında, iş ve madencilik makineleri sektörüyle ilgili ihracat rakamının 1 milyar 950 milyon ABD doları civarında olduğu görülmekte olup ilerdeki yıllarda da bu sektörlerin önde olacağı düşünülüyor.

Gelecek dönemde hayata geçirmeyi düşündüğünüz projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Bakanlık olarak amacımız, ülkemizin 2023 yılında dünyanın en büyük ilk 10 ekonomisi arasında yer alma vizyö-

nu doğrultusunda, Türk sanayisinin rekabet gücünü ve verimliliğini artırarak, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, istihdam sorununu çözmüş, nitelikli işgücüne sahip, ürün ve hizmet kalitesini geliştirmiş ve aynı zamanda topluma ve çevreye duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümü hızlandırmaktır. Bu çerçevede Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi 2010-2013 (AB Üyeliğine Doğru) adlı dokümanın hazırlık çalışmaları tamamlanmış olup, dokümanın resmi onay prosedürünün ardından kamuoyuyla paylaşılması planlanıyor. Türkiye'nin yeni sanayi stratejisi; dünyadaki, AB'deki ve Türkiye'deki gelişmelerin analizlerine dayanan katılımcı bir yaklaşımla tasarlandı. Bu stratejinin ilgili kurumların uyumlu çalışmasıyla hayata geçirilmesi sağlanacak. Ayrıca, strateji belgesinin, bir diyalog ve iletişim belgesi olmasına önem verilecek, ilgili kurumlarda ve taraflarda sanayi stratejisiyle ilgili farkındalık ve politika sahipliği sağlanacak, ayrıca eylem planındaki tedbirlere dair gelişmeler ve gerçekleştirmeler sürekli olarak izlenmesi planlanıyor.

Aynı şekilde; önümüzdeki dönemde sektörel stratejilerin uygulamaya konulmasıyla birlikte sektörlerin rekabet güçlerinin artırılmasına yönelik çalışmalara hız verilecek. Ulusal çapta piyasa gözetimi ve dene-

timi konusunda en büyük sorumluluk Bakanlığımıza düşüyor. Bakanlığımız bugüne kadar edinilen bilgi birikimi ışığında, denetim sisteminin daha da etkinleştirilmesi için çalışmalarına devam ediyor.

Ülkemizin ihtiyacı olan sanayi ürünlerinin yerli üretimle karşılanması öncelikli hedeflerimizden birisidir. Ülke ekonomisi açısından son derece önemli olan bu hedefin korunması ve geliştirilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı büyük bir çaba sarf ediyor. Bu çerçevede önümüzdeki dönemde de kamu alımlarında yerli malının özendirilmesine yönelik faaliyetlere yoğunluk verilmesi düşünülmüyor.

Uzak Doğu ekonomileri üzerine yaptığınız araştırmalara dayanarak, Türkiye makine sektörünün başta Çin olmak üzere diğer ülkelerle ilişkileri hakkındaki yorumunuz nedir? İhracat ilişkilerinin artırılması için yapılması gerekenler nelerdir?

Ülkemiz 2009 yılı ihracat rakamının 102,1 milyar ABD doları olduğu göz önünde tutulduğunda 8,1 milyar ABD doları düzeyindeki makine ve aksesuarları ihracatı yüzde 7,9'luk bir dilime sahiptir. 84. fasıl itibarıyla Türkiye'nin 2009 yılında en fazla makine ve aksesuarları ihraç ettiği ülke Almanya olup, Almanya'yı Fransa, İngiltere, İtalya ve İran takip etmiştir. 2010 yılı TÜİK verilerine göre ilk 9 aylık dönemde makine

ihracatımız 6.742 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Çin, en fazla makine ihraç ettiğimiz ilk 10 ülke arasında bulunmuyor. Çin'e yaptığımız makine ihracatı 2009 yılında sadece 67 milyon civarındadır.

Ülkemiz makine ve aksesuarları ithalatı, 2009 yılı için 17,1 milyar ABD doları bir büyüklüğe sahip ve 140,9 Milyar ABD Doları olan toplam ithalatımızın yüzde 12,1'sini oluşturuyor.

Türkiye'nin 2009 yılı itibarıyla en fazla makine ve aksesuarları ithal ettiği ülke 84. fasıl itibarıyla Çin Halk Cumhuriyeti olup, bu ülkeyi sırayla Almanya, İtalya, Fransa ve ABD takip etti. ÇHC, Almanya, İtalya ve Fransa'dan gerçekleştirilen ithalat, makine ve aksesuarları ithalatımızın yaklaşık yarısına karşılık geliyor. 2010 yılı TÜİK verilerine göre ilk 9 aylık dönemde makine ihracatımız 14,861 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Çin Halk Cumhuriyeti'nden 2009 yılında yaptığımız ithalat yaklaşık 3 milyar 305 milyon dolar olarak 2008 yılına göre yüzde 1,7 oranında arttı.

Diğer pek çok sektörde olduğu gibi makine sektörü de başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerinden yapılan kalitesiz ve standart dışı mamullerin ve ara malların çok miktarda ülkemize girişinden olumsuz olarak etkilendi ve bu ülkelerle ticari dengelerimiz ülkemiz aleyhine gelişim gösterdi.

Ancak söz konusu ülkelerden özellikle Çin örneğine bakıldığında bu ülkenin çok büyük bir ihracatçı olmasının yanı sıra aynı zamanda çok büyük bir ithalatçı da olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak, bu pazarlara girebilme üzerine strateji geliştirilmesi yönünde çalışmalar yürütülüyor. Bu anlamda Uzak Doğu ülkeleri makine sektörünün hedef pazarları arasında ilk sıralarda yer alıyor.

Türkiye'nin yeni ihracat stratejisinin temeli 13 yıllık bir projeksiyona dayanmakta olup, 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat olarak hedefleniyor. Bu hedef içerisinde makine sektörü için öngörülen pay ise 100 milyar dolardır. Biz, ülkemizin makine sanayi ihracatını 13 yılda 10 kat arttıracaklarını çok açık olarak görüyoruz ve bütün amacımız bu öngörüğü gerçeğe dönüştürmeyi hedefliyoruz.

Özellikle sektörde ağırlıklı olan ve büyük bölümünün Uzak Doğu ülkelerinden karşılanan ara malı ithalatının azaltılmasına yönelik olarak, ihracatçılarımızın ihtiyaç duydukları girdilere daha etkin ve düşük maliyetlerle erişimlerini temin etmek üzere sektör bazında girdi tedarik stratejileri hazırlanmakta olup, bunlardan biri de makine sektörüne ilişkin olanıdır. Tüm bu stratejiler ile makine sektöründe katma değeri yüksek, ileri teknoloji ve düşük maliyetli bir üretim modeli sağlayarak Çin ve benzeri ülkelere mal satabilme ve rekabet edebilme gücünün artırılması amaçlanıyor.

Bunların yanı sıra, Uzak Doğu ülkelerinde makine sektöründe düzenlenecek fuarlara katılım sağlanması bu ülkelere ürün pazarlanabilmesi yönünden önem arz ediyor.

Sanayi Genel Müdürü olarak, Türkiye'deki Makine Sanayi'nin artıları ve eksileri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Türk Makine Sektörü, hâlihazırda yaşanan küreselleşme sürecinde

üretim, pazarlama, ihracat, ticaret alanlarında dünya ile entegrasyonunu büyük ölçüde tamamlamış bir sektördür. Sektör bu alanlardaki yeterliliğini gelişmiş ve gelişmekte olan pazarların tamamına yakınına yaptığı ihracat ile kanıtlandı. Sektör gayri safi yurtiçi hâsıla, imalat sanayi üretimindeki payı, ihracat, istihdam, rekabet edebilirlik, yatırımlar, dışa açıklılık ve makro ekonomik büyüklükler açısından ülkemizdeki en önemli sektörlerden biridir.

Makine imalat sanayi bütün dünyada olduğu gibi ülkemizin sanayileşmesinin de itici gücüdür ve gelecekte de ülkemizin gelişiminin temel taşı olacaktır. Birçok ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de makine imalatçılarının büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletme (KOBİ) niteliğinde olup, bu yapı değişen ekonomik koşullara ve teknolojik gelişmelere karşı daha esnek ve hızlı cevap verme imkânı sağlıyor. Sektörde faaliyet gösteren KOBİ'lerin sahip olduğu ucuz işgücü avantajı ve gelişmiş mühendislik becerileri, makine imalatçılarının uluslararası pazarlarda rekabet

şansını arttıran unsurlardır. Türk Makine İmalat Sanayi'nde, her türlü parça ve aksamın yüksek kalitede ve rekabet edebilir fiyatlarda üretimi yapılıyor. Üretim sürecinde yerli girdi oranı yüzde 80-85 civarındadır.

Ekonomik gelişmelerin makine sektörüne olumlu yansımaları, sektörün örgütlenme düzeyi yüksekliği, OSB gibi tesisleşmelerin yurt çapında yaygınlaşması, firmalarımızın gün geçtikçe daha fazla uluslararası fuarlara katılarak küresel pazarlara girme isteği sektörün geleceği açısından umut vericidir. Ayrıca takım tezgahlarında üretim değerlerinin göreceli olarak yüksek olması ve metal şekillendirme imalat makinelerindeki uluslararası uzmanlaşmanın sağlanması da sektörün geleceğe umutla bakmasını sağlayan faktörler arasında geliyor.

Sektörün en büyük eksiklikleri arasında ise kayıt dışı ve merdiven altı üretim, Türk malı imajının yeterince güçlü olmaması, ara eleman sıkıntısı, genel vergi yükü yüksekliği, üniversite-sanayi işbirliği yetersizliği, firmalar arası işbirliği zayıf, yan sanayinin gelişme-

mesi ve ileri teknolojiye ara ürüne dış bağımlılık, tasarım geliştirme ve AR-GE'ye önem verilmemesi, markalaşma ve tasarım yetersizliği sayılabilir.

İmalat sanayinde istihdamın, özellikle de kalifiye istihdamın artırılması için yürüttüğünüz çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Türkiye genelinde işsiz sayısı 2010 yılı Temmuz döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre 485 bin kişi azalarak 2 milyon 782 bin kişiye düştü. İşsizlik oranı ise 2,2 puanlık azalış ile yüzde 10,6 seviyesinde gerçekleşti. Temmuz 2010 döneminde, istihdam edilenlerin yüzde 26,6'sı tarım, yüzde 19,5'i sanayi, yüzde 7'si inşaat, yüzde 46,8'i ise hizmetler sektöründedir.

Avrupa Birliği üyelik sürecinde ülkemizin hem toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilmesi, hem de uluslar arası alanda rekabet edebilmesi işgücünün niteliğine bağlıdır. Ekonomisi çeşitlenmiş, güçlenmiş ve küreselleşmeye entegre olmuş bir ekonominin sürdürülebilir bir büyüme için vasıflı işgücüne ihtiyacı vardır. Hükümet Programı, Orta Vadeli Program, 9. Kalkınma Planı, Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi,

On yedinci Milli Eğitim Şurası gibi ulusal belgelerin büyük kısmında bu hususlara yer veriliyor.

İlgili Bakanlıklar YÖK ve DPT istihdam sorununun çözümü konusunu birlikte ele alarak bu konuda yürütülen ortak çalışmalar sonucunda "İstihdam ve Mesleki Eğitim ilişkisinin güçlendirilmesi Eylem Planı" hazırlandı.

İlgili tarafların katılımı ile hazırlanan İstihdam ve Mesleki Eğitim ilişkisinin Güçlendirilmesi Eylem Planı hakkındaki Bakanlar Kurulu kararı 15 Tem-

muz 2010 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlandı.

Bu eylem planının amacı; mesleki ve teknik eğitimin iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda verilmesi, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi, hayat boyu öğrenme anlayışı içinde aktif iş gücü piyasası politikalarının etkin olarak uygulanması, mesleksizlik sorununun giderilerek işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması için bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör arasında işbirliği ve koordinasyonun geliştirilmesi olarak belirlendi.

Ayrıca, bu konuya ilişkin olarak "Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi" başlatıldı. Bu projenin paydaşları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı - Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı - Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'dir. Bu projenin amacı, özellikle sanayiye dönük alanlardaki mesleki eğitimin etkinlik ve verimliliğinin artırılması, disipline edilmesi ve işgücü piyasasının ihtiyaçları ile uyumlu, işverenlerin katılımına imkân veren bir hale getirilmesine yönelik bir sistemin ortaya konulması ile bu sistemde eğitilen işsizlerin tümüne staj, büyük çoğunluğuna istihdam imkânlarının sağlanması olarak belirlendi.

Bu projenin ilk adımı olan meslek liselerinin tamamı ülkemizde üretilen teknolojinin bugünkü seviyesini yansıtan CNC takım tezgahları ve gerekli olan diğer ekipmanlarla donatılıyor.

ORTADOĞU VE AFRIKA'YA İHRACAT ARTTI

Son bir yıl içinde komşu ülkeler ile Ortadoğu ve Afrika ülkelerine yapılan ihracatta önemli artışlar yaşanması, ihracatçının ve ülke ekonomisinin yüzünü güldürdü. 2009 yılında alternatif pazarlar ihracatçılar için büyük çıkış noktası oldu.

Türkiye'nin toplam ihracatı içinde AB ülkelerinin payı, yüzde 48'den yüzde 46'ya inerken, Afrika ülkelerine olan ihracat yüzde 12,3 artarak 10,2 milyar dolara ulaştı. Afrika ülkelerinin Türkiye'nin ihracatındaki payı da yüzde 6,9'dan 10'a yükseldi. Bu yükselişte kimi ülkeler, diğerlerine göre çok daha fazla öne çıktı. Örneğin, Kuzey Afrika ülkelerine gerçekleştirilen ihracatta yüzde 27,3 artış görülürken, Irak'a yapılan ihracat ise yüzde 30,9 oranında artarak, 3,9 milyar dolardan 5 milyar 126 milyon dolara yükseldi. Çin'e gerçekleştirilen ihracat da yüzde 11,3 artarak 1,6 milyar dolara erişti.

GOST-R, GOST-K UYGUNLUK BELGELERİ VE YANGIN GÜVENLİK SERTİFİKASI GOST-R

Rusya Federasyonu'na ithal edilen ürünlerin çoğunluğu için Rusya standartlarına uygunluk belgesi olan GOST-R Uygunluk Belgesi talep edilmektedir. Hangi ürünler için GOST-R belgesi gerektiği ilgili Rus resmi kurumlarının web sayfalarında belirtilmekle birlikte, Rusya'ya ithalatta aranan uygunluk belgelerine ilişkin sistem şeffaf, öngörülebilir ve açık değildir. Başta GOST-R uygunluk belgesi olmak üzere aranan diğer belge ve sertifikaların hangi mallar için zorunlu olarak temin edilmesi gerektiği hususlarında belirsizlikler mevcuttur. Resmi makamlar bu konuda yeterince bilgi sunmamakta ve firmaları akredite sertifika kuruluşlarına yönlendirmektedir. Sertifika maliyetleri yüksek olup, sistemdeki belirsizlikler bazen alınması gerekli olmayan sertifikaların alınmasına veya sertifika çıkartılması sırasında yapılan eksiklikler nedeniyle maliyetlerin artmasına yol açmaktadır. Benzer test aşamaları gerektiren her bir sertifika için ayrı işlem yapılması da maliyetleri artırmaktadır. Genel olarak uygunluk değerlendirmesi işlemlerinin muhtemel risklerin önüne geçilmesi amacıyla sistemli bir şekilde yapılması yerine tüm ithalata uygulanması ve iç pazardaki denetim eksikliği açığının kapatılmak istenmesi nedeniyle sertifikasyon işlemleri tüketicinin korunması yerine ithalatı zorlaştırıcı etki yaratmaktadır. Nitekim bu hususlar Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) platformunda da üye ülkelerce gündeme getirilen ana unsurlar arasında yer almaktadır.

Sorunlu konuların başlarında standardizasyon işlemlerinin karmaşık, açık olmayan yapısı ve birçok üründe uygulanması gelmektedir. GOST belgelerinin düzenlenmesi hizmeti veren çok sayıda güvenilir olmayan firma olduğu belirtilmektedir. Bu itibarla sertifikasyon hizmeti veren firmaların çok iyi seçilmesi gerekmektedir. Sertifikasyon sisteminde sürekli değişiklikler olması ve istenilen belgelerin değişmesi de firmalarımız açısından sıkıntı yaratmaktadır. Rusya Federasyonu'nda GOST-R

düzenlemesi konusunda ayrıntılı bilgi eski adıyla GOSSTANDART yeni adıyla "Federal Teknik Düzenleme ve Metroloji Kurumu" <http://www.gost.ru> (İngilizce/Rusça) web sayfalarından temin edilebilir.

GOST-R Uygunluk Belgesi Federal Teknik Düzenleme ve Metroloji Kurumu'nun Rusya'da akredite ettiği firmalardan alınabileceği gibi, Türkiye'den de bazı firmaların aracılığı ile temin edilmesi mümkündür.

GOST-R Uygunluk Belgesi düzenlemek için akredite edilen firmalar için <http://www.gost.ru/wps/portal/pages.en.SertificationOrgans> (Rusça) adresine bakılabilir.

Zorunlu sertifikasyona tabi ürünler ise GTİP bazında http://www.rusimpex.ru/Content/Custom/Sertif/per_sert.htm web sayfasından öğrenilebilmektedir. Bu ürünler için alınan sertifikaların Rusya gümrüklerine ibrazı zorunludur. Söz konusu web sayfası Rusça olmakla birlikte fasıl numaralarından anlaşılabilir. Ayrıca belli bir ürünün zorunlu sertifikasyona tabi olup olmadığı, GTİP bazında Avrupa Birliği Pazar Giriş Veri Tabanı web sayfası <http://mkacddb.eu.int> ve aşağıdaki web sayfasından da öğrenilebilmektedir.

http://www.alta.ru/taksa-online/en/tived_out/ (İngilizce) GOST-R Uygunluk Belgesi tek seferlik sertifika (parti bazında) veya seri üretim sertifikası (1 veya 3 yıllık) olmak üzere iki şekilde sınıflandırılabilir:

Tek Seferlik (Parti Bazında) Sertifika:

İthalatçı bir Rus şirketinin bir sözleşme kapsamında yapmış olduğu mal alımlarında kullanılır. Sertifika üzerinde ithalatçı firma, malın sınıflandırma pozisyon numaraları, ana sözleşme tarih ve numarası bilgileri yer almaktadır. Bu tür sertifikalar, belli bir Rus alıcı firma adına, yalnız bir sefer, miktarı ve cinsi sertifika üzerinde belirlenmiş ürünler için geçerli olmaktadır.

Seri Üretim Sertifikası (Bir Yıllık):

Uzman ziyareti yapılmadan, sadece numune ve dokümanlarla 1 yıl süre için verilen sertifikalardır. Bu sertifikalar seri üretim için verilir ve 3 yıllık sertifikalarla aynı işlevi görür

Seri Üretim Sertifikası (Üç Yıllık):

Uzman ziyareti yapılarak 3 senelik bir süreyi kapsayan ve seri üretim için alınan belgelerdir.

GOST-R Belgesi'ne tabi ürünler, akredite kuruluşlar ve diğer konularla ilgili olarak Rusya'daki Ticaret Müşavirliği ve Ataşeliklerimizden bilgi alınması önem arz etmektedir.

GOST-R Belgesi, Rusya'da ve Beyaz Rusya'da resmi olarak geçerli olmakla birlikte, Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde, Baltık Ülkeleri, Moldavya ve Kafkas Cumhuriyetlerinde firmamıza/ürünlerinize; ISO ve TSE belgeleri gibi itibar olanağı verebilmektedir. Bu konuda, ilgili ülkedeki alıcıdan ve Ticaret Müşavirlik/Ataşeliklerinden öncelikle bilgi almanızda fayda bulunmaktadır.

YANGIN GÜVENLİK BELGESİ

Yangına karşı güvenlik konusunda oldukça hassas olan Rusya Federasyonu'nda bazı ürünlerin yangına dayanımları, yangınları takdire çıkardıkları gazların zehirli olup olmadığı vb. konularda belge gerekmektedir. Yangın Güvenlik Belgesi ya da Yangın Belgesi Rusya Federasyonu'na ihracatta belli bazı ürünlerin yangın güvenliği koşullarına uygun olduğunu kanıtlayan, gümrük işlemleri ve pazara girişte gerekli olan bir belgedir. Belgeyle ilgili, yetkili kurum RF Devlet Yangınla Savaş Servisi'dir. İthalatçı, ihracatçı ya da üretici tarafından Rusya Federasyonu'nda akredite bir kuruluşla başvurularak alınabilen Yangın Güvenlik Belgesiyle ilgili akredite kuruluşların listesi RF Devlet Yangınla Savaş Servisi'nden temin edilmektedir. Genel Olarak Yangın Emniyet Belgesi gerektiren ürünler:

- Yanıcı özellik taşıyan inşaat malzemeleri (Halı, duvar kağıdı, polimer esaslı yer kaplamaları, kapı vb.)
- Yangın Signalizasyon Sistemleri ve

- veri iletim kabloları
- Yangın geciktirici ya da önleyici malzemeler, yangın kapıları
- Yangın Dolapları ve iç aksamı
- Yangın Söndürücüler
- Yangın Damperleri
- 220 V ve üstü gerilim taşıyan elektrik kabloları
- Kompresörlü buzdolapları
- Gaz ile ilgili evlerde kullanılan LPG ya da doğalgaz ile çalışan kombi, şofben gibi ürünler
- Gaz ile ilgili endüstriyel brülör, kazan, ısı jeneratörü gibi ürünlerdir.

Yangın Sertifikası başvurusunda istenen belgeler ise şunlardır:

- Üretici ve başvuru sahibi firmaya ilişkin belgeler,
- Alım-satım sözleşmesi,
- Ticari Fatura,
- Uygunluk Belgesi (gerekli ise),
- Uygunluk Deklarasyonu (gerekli ise),
- Eşyanın teknik özellikleri,
- Yangın güvenlik testi sonuçları (mevcutsa)
- Ürün örneği.

Belirli bir ürünün Rusya Federasyonuna ihracatında Yangın Sertifikası gerekip gerekmediği Avrupa Birliği Pazara Giriş Veri Tabanı web sayfasından <http://mkacdb.eu.int> kontrol edilebilir. Konuyla ilgili Rusya'daki Ticaret Müşavirliği ve Ataşeliklerimizden de bilgi alınması faydalı olacaktır.

KAZAKİSTAN GOST-K BELGESİ

Sovyetler Birliği'nin dağılması ile beraber Kazakistan, GOST-R standartlarını temel aldığı ve GOST-K adını verdiği kendi ülke standartlarını geliştirmiştir. Bu standartlar GOST-R ile ciddi benzerlikler göstermesine rağmen, işleyişinde ve mevzuatında farklılıklara sahiptir.

Kazak GOST sistemi ile ilgili standardizasyon, belgelendirme ve tüketici haklarının korunması hususlarından "Teknik Düzenleme ve Metroloji Komitesi KAZMEMST" sorumludur. GOST-K Kalite Sertifikası, KAZMEMST eliyle yetkilendirilmiş kuruluşlarca verilmektedir. Bu sertifikaya, ülkeye giriş yapan ürünlerin büyük bir kısmı için alınması zorunlu olan bir sertifika olmakla beraber, aynı zamanda iç pazardaki toptan ve perakende ticareti

kolaylaştıran, ürüne itibar kazandıran bir özellik de taşıyabilmektedir. Kazakistan'da uygulanan standartlarla ilgili bilgi KAZMEMST internet sitesinden <http://www.memst.kz> (Kazakça/İngilizce) ve bu kurumla irtibata geçilerek temin edilebilir. Ülkede Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) bir temsilciliği faaliyet göstermekte olup, standartlar hakkında buradan bilgi temin edilmesi de mümkündür. GOST-K belgesiyle ilgili olarak Kazakistan Ticaret Müşavirliğimizden de bilgi alınabilir. GOST-K Kalite Sertifikası çeşitleri aşağıdaki gibidir:

Tek Seferlik (Parti Bazında) Sertifika:

Bu sertifika tipinde Kazakistan'dan ithalatçı bir firma ile satış sözleşmesi yapılması gerekmektedir. Sertifika üzerinde üretim yeri, ithalatçı firma, ana sözleşme tarih ve numarası bilgileri ve ürünün G.T.İ.P. numaraları yer almaktadır. Bu sertifikaların kullanımını yalnız tek bir ithalatçı firma için ve bir kereye mahsustur.

1 Yıllık Seri Üretim Sertifikası:

Sadece numune ve dokümanların incelenmesi sonucu, uzman ziyareti yapılmadan 1 yıllık süre için verilen sertifikalardır. Bu sertifikaların 1 yıl sonra güncellenmesi gerekmektedir.

3 Yıllık Seri Üretim Sertifikası:

Uzman ziyareti yapılarak 3 senelik seri üretim için verilen sertifikalardır. Bu sertifikalar alındıktan sonra 3 yıl boyunca bütün gümrük işlemleri ve ürün satışları için geçerlidir. 3 Yıllık GOST-K Kalite Sertifikası için her yıl, yıllık inceleme yapılması gerekmektedir. Akredite edilmiş kurum ve kuruluşlardan alınacak kalite, çevre belgeleri (ISO 9000, ISO 14000), insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir diğer işaretler ile tarım ürünlerine ilişkin laboratuvar analizleri ve belgelendirme işlemleriyle ilgili harcamalar

Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (97/5) kapsamında, %50 oranında ve belgelendirme veya analiz başına en fazla 25.000 (yirmi-beşbin) ABD Dolarına kadar Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmaktadır.

Detaylı bilgi için Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Genel Mevzuat ve Bilgi Danışma Servisi ile irtibata geçebilirsiniz (www.oaib.gov.tr).

Kaynaklar:

Ticaret Müşavirlikleri Web Sayfaları
www.musavirlikler.gov.tr
www.sercons.com.tr
www.kascert.com

Mısır'a makine ihracatımız hızla artıyor

Türkiye ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasındaki dış ticaret dengesi ülkemiz lehine fazla veriyor. Dış ticaret dengesi 2009 yılında bir önceki yıla göre yüzde 308,7 artış göstererek 3,2 milyar dolar olarak kayıtlara geçti. Makine ve aksesuarları ihracatımız ise yaklaşık yüzde 11,4 artarak 147,4 milyon dolara yükseldi.

Kuzeydoğu Afrika'nın en önemli ülkelerinden olan Mısır, aynı zamanda Afrika'nın da giriş kapısı sayılıyor. Doğalgaz, petrol ve tarım gelirleri bulunan Mısır, şu an yabancı yatırımcıları bölgeye yoğun olarak çekerek, çeşitli serbest ticaret anlaşmaları imzalıyor. Mısır ile Türkiye arasındaki ticaretin artırılmasında, deniz ve hava ulaşımının daha yoğun olarak kullanılması ileride ilişkilerin artırılması yönünde önem taşıyor. Mısır'da yer alan sanayi kuruluşlarının başında gıda maddesi, meşrubat ve sigara üretimiyle ilgili kuruluşlar geliyor. İkinci sırada tekstil ve deri fabrikalarıyla konfeksiyon atölyeleri geliyor. Mısır'da üretilen pamuğun önemli bir kısmı kendi fabrikalarında işleniyor. Bunun yanı sıra demir çelik, inşaat, elektrik donanımı, bazı mekanik aletler üretimi, madeni ve toprak eşya üretimi, kimya, mobilya, kâğıt, ilaç, plastik vs. sektörleriyle ilgili sanayi kuruluşları da bulunuyor.

Mısır'ın ihraç ettiği ürünlerin başında pamuk, tekstil ürünleri, fosfat, manganez ve çeşitli tarım ürünleri geliyor. İthal ettiği malların başında da ulaşım araçları ve yedek parçaları, savunma araç ve gereçleri, makineler, kimyasal maddeler, gıda maddeleri, maden ürünleri ve petrol ürünleri yer alıyor. Dış ticaretinde İngiltere ve İtalya ilk sırada yer alan ülkelerdir. Bu ülkelerden sonra da ABD ve İsrail geliyor.

AFRİKA'NIN EN ZENGİN ÜLKELERİNDEN

Birleşmiş Milletler 2005 yılı verilerine göre kişi başına düşen milli gelirin 1.470 dolar olduğu Mısır, Afrika'nın en zengin ülkeleri arasında yer alıyor. Ülke, 1980 öncesinde iktisaden dünyanın en geri kalmış ülkeleri arasında iken, Enver Sedat döneminde alınan ekonomik tedbirlerle yüzde 10'luk bir kalkınma hızı göstererek dünyanın en hızlı kalkınan ülkeleri arasına girdi.

Sulama sistemlerinin düzenlenmesinden önce tarımsal anlamda fakir ve dengesiz bir yapı gösteren Mısır, ekili alanların ülke topraklarının az bir bölümünü kapsamasına rağmen, Nil sularının kontrol altına alınması sayesinde tarım ve hayvancılık alanında önemli bir gelişme gösterdi. Tarım ürünle-

rinden ve hayvancılıktan elde edilen gelirin gayri safi yurtiçi hasıladaki payı yüzde 20'dir.

Dünyanın ikinci büyük hurma üreticisi olan Mısır'ın esas olarak iç tüketime dönük olarak ürettiği gıda maddeleri arasında mısır, pirinç, buğday, darı ve balkabağından bahsedilebilir.

Ülkedeki çayır ve otlaklar son derece az olmakla birlikte, çiftliklerde ve köylerde sınırlı düzeyde hayvancılık yapılıyor.

Balıkçılığın oldukça geliştiği Mısır'da, yılda 140 bin tona yakın balık ve su ürünü avlanırken, bunun yaklaşık olarak dörtte üçünü tatlı su balıkları oluşturuyor.

Maden kaynakları bakımından pek zengin olmayan ülkenin Batı ve Doğu çölleri ile Süveyş Körfezi ve Sinâ yarımadası bölgeleri, petrol bakımından zengindir. 1970'lerin ortalarında başlayan maden arama çalışmaları sonunda, ülkedeki petrol ve doğalgaz üretiminde önemli bir gelişme kaydedilmişse de, varılan seviye Ortadoğu ölçülerine göre düşüktür. Mısır'ın ticari düzeyde işlenen öteki madenleri arasında fosfat, demir cevheri, manganez, çinko, krom, uranyum ve altın yer alırken, maden gelirleri gayri safi yurtiçi hâsılanın yüzde 2'sini oluşturuyor.

MISIR'IN ÜLKELER BAZINDA İTHALATI (BİN \$)

	ÜLKE	2008
1	ABD	5.673.302
2	ÇİN HALK CUM.	4.432.056
3	ALMANYA	3.262.004
4	SUUDİ ARABİSTAN	3.102.130
5	İTALYA	3.023.526
6	RUSYA FED.	2.247.172
7	UKRAYNA	2.009.871
8	JAPONYA	1.841.801
9	HİNDİSTAN	1.758.329
10	KUVEYT	1.595.580
11	BREZİLYA	1.444.059
12	TÜRKİYE	1.426.449
13	İNGİLTERE	1.379.321
14	FRANSA	1.335.796
15	G. KORE CUM.	1.058.802
16	ARJANTİN	1.014.805
17	BAE	879.011
18	İSVİÇRE	839.368
19	BELÇİKA	797.053
20	ENDONEZYA	759.808
	DİĞER	12.871.893
	TOPLAM	52.752.136

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

SANAYİLEŞME 60'LARDA İVME KAZANDI

2001 yılı verilerine göre ülke işgücünün yüzde 32'si tarımda, yüzde 17'si sanayide, yüzde 51'i ise hizmet sektöründe faaliyet gösteriyor. II. Dünya Savaşı sonrasında "ithal ikameci" politikalar doğrultusunda başlatılan ve daha çok tarım ürünlerine dayanan sanayileşme, 1960'larda ağır sanayiye öncelik verilmesiyle daha kapsamlı ve hızlı bir sürece girdi. Petrol, demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre, şeker, pamuklu ve yünlü dokumacılık ile gıda işleciliği, Mısır'ın bugün önde gelen sanayi dalları içinde yerini aldı.

Mısır'ın kalkınma harcamalarına bağlı olarak 1960'lardan beri yüksek düzeyde seyreden dış ticaret açığı, ihracat gelirlerindeki düşüş ve artan ithalat nedeniyle günümüzde de aynı eğilimi gösteriyor. Bu açığın finansmanında, Uluslararası Para Fonu (IMF) ile petrol üreticisi Arap ülkelerinden alınan dış borçlar önemli bir yer tutuyor. İhracat gelirlerinin büyük ölçüde petrol ve petrol ürünleri ile ham pamuk, dokuma, kimyasallar, metalürji ve tarım ürünlerine dayandığı Mısır'da, başlıca ithalat kalemleri ise gıda ve ağaç ürünleri, makine ve ulaşım araçları, kimyasal maddeler ve madenlerden oluştu-

yor. Mısır'ın dış ticaretinde en önemli yeri yüzde 18,5 ile ABD, yüzde 13,8 ile İtalya, yüzde 8,5 ile İngiltere ve yüzde 4 ile Fransa tutuyor.

Mısır'daki sanayi kuruluşlarının başında gıda maddesi, meşrubat ve sigara üretimiyle ilgili kuruluşlar geliyor. İkinci sırada ise tekstil ve deri fabrikalarıyla konfeksiyon atölyeleri yer alıyor. Mısır'da üretilen pamuğun önemli bir kısmı ülkedeki fabrikalarda işleniyor. Söz konusu alanlar dışında bölgede, demir çelik, inşaat, elektrik donanımı, bazı mekanik aletlerle, madeni ve toprak eşya üretimi, kimya, mobilya, kağıt, ilaç ve plastik sektörleriyle ilgili sanayi kuruluşları yer alıyor. Çalışanların büyük çoğunluğunu kapsayan ülkedeki sosyal sigorta sistemi, emekli, dul ve yetim

Mısır'a makine ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk 10 kalem arasında "klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı" mal grubu 2009 yılında önceki senelere göre kaydedilen **ihracat artışı** ile dikkat çekiyor. 2008 yılında söz konusu mal grubu ihracatı yaklaşık 290 bin dolar iken 2009 yılında bu değer **12 milyon dolara yükseldi.**

TİCARİ İLİŞKİ İVME KAZANDI

İki ülke ticaret hacmi 2000-2005 yılları arasında artış trendi izlemekle beraber 2005 yılına kadar önemli bir gelişme kaydedilemedi. Ancak 2005 yılında iki ülke arasında imzalanarak 2007 yılında yürürlüğe giren Türkiye-Mısır Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) yarattığı olumlu hava ile 2006 yılı ve sonrasında ikili ticari ilişkiler ivme kazandı. STA'nın etkisi ile iki ülke işadamları yakınlaşmaya devam etti ve Türk firmalarının Mısır'a ilgisi arttı. Türk ürünleri de pazarda kalite ve fiyat avantajları ile tanınmaya başladı. İki ülke arasındaki ticaret hacmindeki artışın önümüzdeki yıllarda da sürmesi bekleniyor.

aylığı ile iş kazası, işsizlik, annelik, iş görmezlik ve hastalık yardımı gibi hizmetleri de içine alıyor.

KRİZE RAĞMEN BÜYÜDÜ

2009 yılında tüm dünyada yaşanan ekonomik krize rağmen büyümesini sürdüren Mısır ekonomisi, yüzde 4,7 büyüyerek 190 milyar dolarlık bir ekonomik büyüklüğe ulaştı. Aynı dönemde gelişmekte olan ekonomilerde ortalama büyüme oranının yüzde 0,8 seviyesinde gerçekleştiği göz önüne alındığında Mısır ekonomisinin başarı gösterdiği görülüyor. Buna rağmen, 2008 yılında gerçekleşen yüzde 7,2'lik ekonomik büyümenin 2009 yılında yüzde 4,7'ye düşmesi, Mısır ekonomisinin de global krizden etkilendiğini gösteriyor. Ekonomik büyümede yaşanan bu durumun daha çok kriz nedeniyle dış talepte yaşanan düşüşten kaynaklandığı ve iç talepte yaşanan canlılık sayesinde büyümenin pozitif

MISIR'IN BAŞLICA FASILLAR BAZINDA İTHALATI (BİN \$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2008
1	84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	6.172.439
2	27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	5.766.370
3	72	DEMİR VE ÇELİK	4.945.834
4	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	3.249.874
5	10	HUBUBAT	3.103.842
6	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	3.040.887
7	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	2.727.296
8	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	2.322.004
9	74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	1.517.184
10	15	HAYVANSAL VE BİTKİSEL YAĞLAR VE BUNLARIN MÜSTAHSALLARI	1.494.439
		DİĞER	18.411.967
		TOPLAM	52.752.136

Kaynak: www.trademap.org (BM İstatistik Bölümü)

gerçekleştiği tahmin ediliyor. Mısır'da iç pazarda faaliyet gösteren sektörlerde önemli bir büyüme gözlenmiş, ihracat odaklı sektörlerde ise gerileme kaydedilmiştir.

İşsizlik, Mısır için en önemli sorunlardan biri olmaya devam ediyor. 2008 yılında yüzde 8,4 olan işsizlik oranı küresel krizin etkisiyle 2009 yılında yüzde 9,4'e yükseldi. Genç bir nüfusa sahip olan Mısır'da her yıl yaklaşık 700 bin kişi işgücüne katılıyor. Bu nedenle işsizlik sorununun her geçen gün daha da büyüyeceği öngörülüyor.

2009 yılında enflasyon bir önceki yıla göre önemli ölçüde düşüş gösterdi. 2008 yılında yüzde 20,2'ye çıkan enf-

lasyon oranı 2009 yılında yüzde 9,9'a düştü.

Mısır'a 2009 yılında doğrudan yabancı sermaye girişi devam etti. Bir önceki yıla göre Mısır'a gelen doğrudan yabancı sermaye miktarı yüzde 38,7 oranında azalsa da Mısır'ın 2009 yılında 8,1 milyar dolar doğrudan yabancı sermaye çekmesi ülkeye güvenin devam ettiğini gösteriyor. Diğer taraftan, Mısır'ın önemli gelir kaynaklarından olan Süveyş Kanalı gelirleri ile turizm gelirlerinde 2009 yılında düşüş yaşandı. Süveyş Kanalı gelirlerinin azalmasının temel sebebi bahse konu dönemde uluslararası ticarette yaşanan daralma sonucu kanalı kullanan gemi sayısında görülen azalmadır. Kahire Ticaret Müşavirliği'nin yıllık raporuna

göre; 2008 yılında 26,2 milyar dolar seviyesinde olan ihracat 2009 yılında 25 milyar dolara düştü. İthalat ise 2008 yılında 52,7 milyar dolar iken 2009 yılında 47,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2009 yılında Mısır'ın en önemli ihracat kalemi ham petrol oldu. İhracatın yaklaşık yüzde 45'i ham petrol sayesinde gerçekleşti.

İLİŞKİLER STA İLE ARTTI

Türkiye ile Mısır arasındaki ticari ilişkiler, 1 Mart 2007'de yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması'na (STA) kadar büyük ölçüde 04.10.1996 tarihli Ticaret Anlaşması çerçevesinde sürdürüldü. Türkiye, Mısır ile ticaret dengesinin Türkiye lehine bir seyir izlemeye de-

İkili Ticaret Verileri (\$)

		2007	2008	2009
İhracatımız	Değer	902.702.916	1.426.449.760	2.618.193.267
	Değişim %		58,0	83,5
İthalatımız	Değer	679.932.499	942.816.507	641.551.791
	Değişim %		38,7	-32,0
Hacim	Değer	1.582.635.415	2.369.266.267	3.259.745.058
	Değişim %		49,7	37,6
Denge	Değer	222.770.417	483.633.253	1.976.641.476
	Değişim %		117,1	308,7

Kaynak: TÜİK

vam etmesi de beklentiler arasında yer alıyor.

Mısır'a ihraç ettiğimiz başlıca ürünler arasında, demir ve çelik, mineral yakıtlar, mineral yağlar, makine ve aksamları, tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar, çimento ile demir veya çelikten eşya geliyor. Mısır'dan ithal ettiğimiz başlıca ürünler arasında ise, demir ve çelik, inorganik kimyasal müstahsallar, plastik ve plastikten mamul eşya, gübreler ile pamuk bulunuyor.

TÜRKİYE İHRACATTA 7.

BM verilerine göre; Mısır'ın ihracatı 2008 yılında 26 milyar dolar olarak kayıtlara geçti. Mısır'ın genel ihracatında ilk üç ülke sırasıyla İtalya, Hindistan ve Hollanda'dır. Türkiye 2008 yılı verilerine göre Mısır'ın ihracat yaptığı ülkeler arasında 7. sırada yer alıyor.

2008 yılında Mısır'ın önemli ihraç ürünleri incelendiğinde ilk sırayı "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları" oluşturuyor. "Demir ve Çelik" ile "Plastik ve Plastikten Mamul Eşya" Mısır'ın ihraç ettiği diğer başlıca ürünlerdir. 2008 yılında Mısır tarafından gerçekleştirilen "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları" ihracatı Mısır'ın genel ihracatı içerisinde yüzde 44 pay alıyor.

Mısır'ın ithalatı 2008 yılında 52 milyar dolar olarak kaydedildi. Mısır'ın genel ithalatında en çok payı alan ilk üç ülke sırasıyla ABD, Çin ve Almanya'dır. Türkiye, BM'nin 2008 yılı verilerine göre Mısır'ın ithalatında 12. sırada yer aldı.

"Makine ve aksamları" Mısır'ın en önemli ithal kalemidir. Mısır'ın ithal ettiği başlıca diğer ürünler "mine-

ral yakıtlar, yağlar ve müstahsallar", "demir ve çelik" ve "elektrikli makine ve cihazlar"dır. Makine ve aksamları ithalatı Mısır'ın genel ithalatından yüzde 11,7 pay alıyor.

İHRACAT ARTIŞI DİKKAT ÇEKİYOR

Ülkemiz ile Mısır Arap Cumhuriyeti arasındaki dış ticaret dengesi ülkemiz lehine fazla veriyor. Dış ticaret dengesi 2009 yılında bir önceki yıla göre yüzde 308,7 artış gösterdi. 2009 yılında iki ülke arasındaki dış ticaret hacmi 3,2 milyar dolar olarak kayıtlara geçti.

Mısır'a yönelik ihracatımız 2009 yılında yüzde 83,5 artarak 2 milyar 618 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ülkeye ihracatını gerçekleştirdiğimiz ilk 10 madde arasında yüzde 670,9 ile "Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar ve Müstahsalları", yüzde 446,3 ile "Tuz, Kükürt, Toprak ve Taşlar, Alçılar ve Çimento" ve yüzde 408,8 ile "demir ve çelik" grupları geliyor. Mal gruplarında yaşanan ihracat artış oranı dikkat çekiyor. "Makine ve aksamları" 2009 yılında Mısır'a ihracatımızda 3. sırada yer aldı.

Mısır'dan ithalatımız 2009 yılında yüzde 32 gerileyerek 641,5 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. Mısır'dan ithal ettiğimiz ilk 10 kalem arasında ithalatında artış görülen kalemler "hububat", "dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler", "sentetik ve suni devamsız lifler" ile "muhtelif kimyasal maddeler"dir.

"BUZDOLAPLARI" İLK SIRADA

2008 yılında "makine ve aksamları" ürün grubu Mısır'ın toplam ihracatından yüzde 1 pay aldı. Mısır'ın 2008

yılında makine ihracatı 277 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti. 2008 yılında Mısır'ın makine ihracatında ilk sırada yer alan ülkeler Libya, Fas ve Türkiye'dir.

Türkiye, BM verilerine göre 18 milyon dolar ile 2008 yılında Mısır'ın makine ihraç ettiği ülkeler arasında 3. sırada yer alıyor. TÜİK verilerine göre ise 2009 yılında Mısır'ın Türkiye'ye makine ihracatı yüzde 54,8 azalarak 8 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

2008 yılında Mısır'ın makine ve aksamları ihracatında ilk üç sırayı "buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları", "klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı" ve "muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil"ler aldı.

Makine ve aksamları ithalatı 2008 yılında Mısır'ın genel ithalatından yüzde 11,7 pay aldı. Mısır'ın 84. fasıl bazında makine ithalatı 2008 yılında 6,1 milyar dolar olarak kaydedildi.

İtalya, Almanya, Çin ve ABD Mısır'ın makine ithal ettiği başlıca ülkelerdir. Türkiye, Mısır'ın makine ithal ettiği ülkeler arasında 132 milyon dolar ile 9. sırada yer alıyor.

Mısır'ın 2008 yılında makine ithalatı arasında başlıca kalemler "muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil", "kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar", "hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör" ile "sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri"dir.

Mısır, 2009 yılında ülkemizin 84. fasıl

itibariyle makine ve aksamaları ihracatında 15. sırada yer aldı. Mısır, 2009 yılında makine ve aksamaları ihracatımızdan yüzde 1,8 pay aldı. 2009 yılında Mısır'a makine ve aksamaları ihracatımız yaklaşık yüzde 11,4 artarak 147,4 milyon dolara yükseldi. Mısır'dan ithalatımız da yüzde 54,8 oranında azalarak 8,1 milyon dolara geriledi. Mısır ile Türkiye arasındaki makine ve aksamaları dış ticaret hacmi 2009 yılında yüzde 3,5 artarak 155 milyon dolar olarak gerçekleşti. Mısır ile Türkiye arasında dış ticaret dengesi de 2009 yılında yüzde 21,9 ar-

tarak yaklaşık 140 milyon dolar olarak kaydedildi.

KLİMA İHRACATINDA REKOR YÜKSELME

Mısır'a 84. fasıl itibariyle gerçekleştirilen makine ihracatımız incelendiğinde 2009 yılında en fazla artan gruplar sırasıyla "tohumları temizleme, ayırma, öğütme, işleme makineleri", "muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil" ve "klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı" ihracatı gerçekleşti. Mısır'a makine ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk 10 kalem arasında "klima

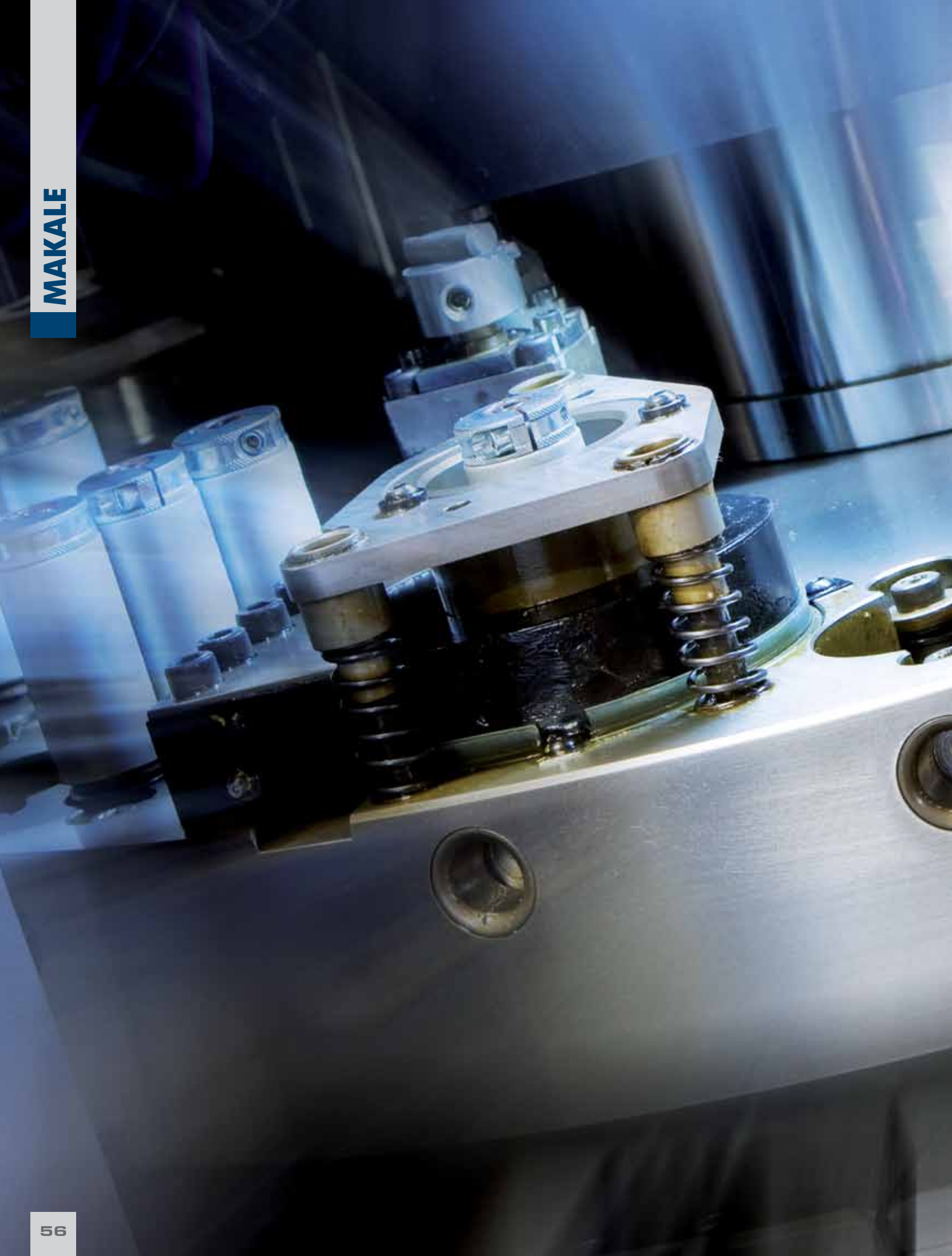
cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı" mal grubu 2009 yılında önceki senelere göre kaydedilen ihracat artışı ile dikkat çekiyor. 2008 yılında söz konusu mal grubu ihracatı yaklaşık 290 bin dolar iken 2009 yılında bu değer 12 milyon dolara yükseldi. 2009 yılında Türkiye'nin Mısır'dan 84. fasıl itibariyle en fazla ithal ettiği ürün grupları sırasıyla, "santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları", "klima cihazları-vantilatörlü, ısı, nem değiştirme tertibatlı" ve "hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör" oldu.

MISIR'A İHRACATIMIZDA BAŞLICA MADDELER (\$)

	GTİP	GTİP TANIMI	2007	2008	2009	DEĞİŞİM
1	72	DEMİR VE ÇELİK	119.569.477	248.820.343	1.266.077.972	408,8
2	27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	57.794.810	26.149.777	201.585.499	670,9
3	84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN; MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	85.343.785	132.276.625	147.415.772	11,4
4	25	TUZ, KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR, ALÇILAR VE ÇİMENTO	7.862.473	16.779.070	91.659.927	446,3
5	73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	40.544.974	65.416.454	78.329.979	19,7
6	87	MOTORLU KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	113.756.093	111.321.301	70.189.075	-36,9
7	39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	47.403.915	71.337.784	70.117.570	-1,7
8	85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	52.035.902	72.957.611	55.735.521	-23,6
9	55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	45.665.509	53.788.204	50.070.060	-6,9
10	52	PAMUK	25.869.383	52.471.776	44.694.765	-14,8
		DİĞER	306.856.595	575.130.815	542.317.127	-5,7
		TOPLAM	902.702.916	1.426.449.760	2.618.193.267	83,5

Kaynak: TÜİK

Dahilde İşleme Rejimi

Firmalar, ihrac edilmesi düşünölen **malların üretiminde kullanılacak** olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin başta çeşitli vergisel yüklerden muaf olmak üzere ve ihracat taahhüdünde bulunmak koşuluyla, **çeşitli kolaylıklar ve teşviklerden** yararlanabilirler. Teşviklerden yararlanabilmek için Dahilde İşleme İzin Belgesi alınması zorunludur.

Dahilde İşleme Rejimi; ihraç mallarında kullanılmak kaydıyla dünya piyasa fiyatlarından hammadde sağlamak amacıyla, ihraç ürünlerinin üretimi için ithal edilen ve ithali gümrük vergisine tabi girdilere ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın gümrük muafiyeti sağlayan, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmaya imkan veren ve/veya tecil-terkin sistemiyle KDV ödemeksizin hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin yurt içinden teminini sağlayan ihracatı teşvik politikası aracıdır. Firmalar, ihraç edilmesi düşünülen malların üretiminde kullanılacak olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin başta çeşitli vergisel yüklerden muaf olmak üzere ve ihracat taahhüdünde bulunmak koşuluyla, çeşitli kolaylıklar ve teşviklerden yararlanabilirler. Teşviklerden yararlanabilmek için Dahilde İşleme İzin Belgesi alınması zorunludur.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR) 1980 yılından itibaren uygulanmaya başlanan İhracata Yönelik Kalkınma stratejisine bağlı olarak düzenlenen İhracatı Teşvik Mevzuatının, Gümrük Birliği çerçeve-

sinde, ülkemiz ekonomisi ve dış ticareti de dikkate alınarak AB'nin Gümrük Koduna uygun hale getirilmesi yoluyla oluşturulan ve 1.1.1996 tarihinde yürürlüğe giren bir rejimdir.

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Gümrük Birliği (GB) çerçevesinde doğrudan parasal teşviklerin kaldırılması ile DİR, Türkiye'de ihracatı artırmaya yönelik en önemli teşvik haline gelmiştir.

DİR'İNİN TEMEL AMAÇLARI

Ülke içinde dünya fiyatlarından temin edilemeyen, üretimi bulunmayan veya yetersiz olan, istenilen kalitede olmayan eşyanın gümrük muafiyetli (Ticaret Politikası Önlemlerine tabi tutulmaksızın) ithaline olanak sağlanması ve/veya tecil terkin sistemi kapsamında hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin yurt içi alımlarına olanak sağlamak yoluyla girdi maliyetlerini azaltarak ürünlere dünya piyasalarında rekabet gücü kazandırmak yoluyla ihracatı artırmaktır.

DİR rejimiyle ayrıca; Üretim ve ticaret hacmini artırmak, Katma değer yaratmak, İstihdamı artırmak, İhraç ürünlerini ve İhraç pazarlarını çeşitlendirmek, gibi amaçlar hedeflenmiştir.

DİR'den yararlanmak isteyen firmaların; İleri ve kapsamlı işlemler için Dış Ticaret Müsteşarlığından Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB), Basit işlemler için gümrük idarelerinden Dahilde İşleme İzni (Dİİ) almaları gerekmektedir. Dahilde İşleme İzin Belgesi Talepleri: İthal eşyasının işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanıldığının tesbitinin mümkün olması, Yerli üreticilerin ekonomik çıkarlarına madde politikası açısından zarar vermemesi, Faaliyetin katma değer yaratması ve kapasite kullanımını arttırması, Firmanın daha önce aldığı belgeler kapsamındaki performansı, kriterlerine göre değerlendirilmektedir.

DİR KAPSAMINDA UYGULANAN İSTİSNALAR

Gümrük vergisi muafiyetinin yanında, dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar ile ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılan krediler, ihracat karşılığı yapılacak her türlü ödemeler, ihracat, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaret ile ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlar, banka ve sigorta muameleleri vergisinden, 488 sayılı

Dahilde İşleme İzin Belgesi'nin/dahilde işleme izninin **süresi sektörüne göre azami 12 aydır.**

Ancak, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenen faaliyet ve/veya ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgelerin/ izinlerin süresi, **proje süresi kadar** tespit edilebilmektedir.

damga vergisi kanunu ile ihdas edilen damga vergisinden, 492 sayılı harçlar kanunu gereğince alınan harçlar ve diğer kanunlarda yer alan vergi, resim, harçlar ile 80 sayılı kanuna göre alınan hal rüsumundan müstesnadır. Belge kapsamında yapılan ithalatlar kaynak kullanım destekleme fonundan istisnadır.

Dahilde İşleme İzin Belgesinin Sağladığı Avantajlar: 3.ülkelerden yapılan ithalatta Gümrük Vergisi, KDV ve diğer vergi, resim ve harçlardan muafiyet, AB ülkelerinden ithalde KDV ve diğer vergi, resim ve harçlardan muafiyet, İhracat taahhüdünü üçüncü ülkelere yapılan ihracatla yerine getirmek koşulu ile ithalatta kota ve gözetim önlemlerinden muafiyet, Serbest dolaşıma girmeyecek ürün için, Dış Ticarete Standardizasyon ve Teknik Düzenlemeler mevzuatına ve TSE standart denetimine tabi olmama, İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili olarak gümrük vergisi muafiyetli ithalat, Tecil, terkin sistemiyle KDV ödemeksizin hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, ara malı ve ambalaj malzemelerinin yurt içinden temin imkanı, Eşdeğer eşya kullanımına olanak vermesi, Ödenmiş vergilerin geri alınması.

Dahilde İşleme Rejimi ile İlgili Kuruluşlar: Dahilde İşleme İzin Belgesi Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından düzenlenmektedir. Dahilde İşleme İzni ise Gümrük Müsteşarlığı tarafından verilmektedir. (Eşyanın tamiri, boyama, yenileme, monte edilmesi, birleştirilmesi, ambalajlanması, bedelsiz ithalat gibi basit olarak adlandırılacak dahilde işleme işlemlerinde uygulanmaktadır.) İhracatçı birlikleri Dahilde İşleme İzin Belgesi ihracat taahhüdünün kapatılması konularında yetkilidir. Dahilde İşleme Rejimi 2 (iki) ana sistemden oluşmaktadır. İhracatçılarımıza, ihracat mamullerinde kullanılmak kaydıyla dünya piyasa fiyatlarından hammadde temin etmek amacıyla yürürlüğe konulan bu rejim kapsamında; Şartlı Muafiyet Sistemi ve Geri Ödeme Sistemi uygulanmaktadır.

ŞARTLI MUAFİYET SİSTEMİ

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinin, Türkiye Gümrük Bölge-

sinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmalarca, ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, vergisi teminata bağlanmak suretiyle ithal edilmesi ve ihracat taahhüdünün gerçekleşmesini müteakip, alınan teminatın iade edilmesidir. Bu kapsamda yapılacak işletme malzemesi ithalatında, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi tahsil edilir ve ticaret politikası önlemleri uygulanmaktadır.

Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün elde edilmesi için ithal eşyasının yerine eşdeğer eşya olarak, asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımdaki eşya kullanılabilir.

Eşdeğer eşya kullanımı çerçevesinde, belge kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılabileceği gibi, ithal eşyası ile serbest dolaşımdaki eşya birlikte de kullanılabilir.

Yurt İçi Alımlar: Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, değişmemiş eşya ve ambalaj malzemeleri, ithal edilebileceği gibi, yurt içinden de KDV ödemeksizin tecil terkin sistemi kapsamında temin edilebilir.

Yurt İçi Alımlarda Eşdeğer Eşya Sistemi Kullanılmaz. Teminat: Para, Bankalar tarafından verilen teminat mektupları, Hazine tahvil ve bonoları, unsurlarından biri veya birkaçından oluşmaktadır.

GERİ ÖDEME SİSTEMİ

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında serbest dolaşıma giren hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinden elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı halinde, ithalat esnasında alınan verginin (işletme malzemesine ilişkin katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç) geri ödenmesidir. Ancak, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş

eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve diğer vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilmektedir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranmaktadır.

Ayrıca, menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve diğer vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilmektedir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranmaktadır.

Geri ödeme sisteminden yararlanmak için, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni alınması ve eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğunun gümrük idaresince ithalat esnasında belgeye/izne ilişkin gümrük beyanamesine kaydedilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGESİNİN ALINMASI

Dahilde İşleme Rejiminden yararlanmak isteyen firmaların, Dış Ticaret Müsteşarlığından Dahilde İşleme İzin Belgesi almaları gerekmektedir. Dahilde İşleme Rejiminden Yararlanmak İçin Elektronik Ortamda Müracaat: Elektronik imza sertifikası sahibi kullanıcılar, Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik imalatçı-ihracatçı veya ihracatçılar adına, Dahilde İşleme Rejimine ilişkin işlemleri bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla gerçekleştirebilmek için web sayfası vasıtasıyla elektronik ortamda Dış Ticaret Müsteşarlığına müracaat edilmektedir.

İlk defa DİB alacak olan firmalar, İhra-

catçı Birlikleri Genel Sekreterliklerine gerekli evraklarla (kapasite raporu, imza sirküleri, ticaret sicil gazetesini vd.) başvurarak elektronik ortamda firma tanımlaması yaptırılır ve bunun sonucunda kullanıcı yetkilendirmesi yapılmış elektronik imza sertifikası sahibi kullanıcıları, Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik imalatçı-ihracatçı veya ihracatçılar adına, belge almak için web sayfası vasıtasıyla elektronik ortamda Müsteşarlığa müracaat ederler. Bu müracaat esnasında firmalar tarafından, her bir ithal eşyası ve işlem görmüş ürün (asıl ve ikincil işlem görmüş ürünler) için, ayrı ayrı asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu belirtilmekte ve ithalat listesi, ihracat listesi ve hammadde sarfiyat tabloları sisteme girilmektedir.

Firmalar tarafından yapılan söz konusu müracaat ve eki projenin, ithal eşyasının işlem görmüş ürünlerin üretiminde kullanıldığı için mümkün olup olmayacağı, Türkiye'de yerleşik üreticilerin ekonomik çıkarlarına madde politikası açısından ciddi bir zarar verip vermediği hususları ve faaliyetin katma değer yaratan, kapasite kullanımını artıran, rekabet gücü sağlayan nitelikte olması durumunda Dahilde İşleme İzin Belgesi düzenlenmektedir. Dahilde işleme izin belgesi kapsamında döviz kullanım oranı azami % 80'dir. Ancak, ikincil işlem görmüş tarım ürünleri taahhüdü içeren belgelerde bu oran azami % 100 olarak tespit edilebilmektedir.

DAHİLDE İŞLEME İZİN BELGELERİNİN SÜRESİ

Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin süresi sektörüne göre azami 12 aydır. Ancak, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenen faaliyet ve/veya ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgelerin/izinlerin süresi, proje süresi kadar tespit edilebilmektedir. Sürenin başlangıcı, dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin tarihidir. Süre sonu ise, belge/izin süresi (ek süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallerle ilişkin süreler dahil) bitiminin rastladığı ayın son günüdür. Dahilde işleme izin belgesi

kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarih esas alınmak suretiyle belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılır. Ayrıca, firmanın belgeli performansı dikkate alınarak dahilde işleme izin belgesine verilecek ek süreler, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenmektedir. Dahilde İşleme Rejiminden Faydalanma Esasları: Ülkemizde yerleşik imalatçı ve/veya ihracatçı firma olması gerekmektedir. Dahilde İşleme Rejiminden yararlanmak isteyen firmaların; ileri derecedeki işlemler için Dış Ticaret Müsteşarlığından Dahilde İşleme İzin Belgesi, basit işlemler için ise gümrük idarelerinden Dahilde İşleme İzni almaları gerekmektedir. Belge sahibi firmalar ihracatı kendileri yapabilecekleri gibi başka bir ihracatçı vasıtasıyla yapabilmektedir. Ancak un için düzenlenen belgeler de aracı ihracatçı kullanılamaz. Belge süresi içerisinde mal ithal eden firmaların ithal ettikleri malları işlenmiş olarak ihraç etmeleri gerekmektedir. Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında firmanın, 3. ülkeden mal ithal ederek işledikten sonra AB üyesi ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonu'na taraf ülkelere, EFTA ülkelerine veya Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalamış ve anlaşmada "geri ödeme veya muafiyet yasağı" bulunan ülkelere ihracat yapması halinde, ihracat esnasında gümrüğe telafi edici vergi ödemesi gerekmektedir.

Belge süresinin bitiminden en geç 3 (üç) ay içerisinde taahhüt kapatma için üyesi olduğu ihracatçı birliklerine elektronik olarak ve dosya bazında müracaat etmek gerekmektedir. Belgede kayıtlı ithal eşyaları temsilci ithalatçı aracılığı ile ithal edilebilir. Bunun için temsilci ile belge sahibi firma arasında ticaret kanununa göre sözleşme yapılması ve ithalatçının elektronik ortamda belgeye kaydettirilmesi gerekmektedir. Belgede ihracı taahhüt edilen eşyalar (un hariç) müsteşarlıktan izin alınmaksızın elektronik ortamda belgeye kaydettirilmek kaydıyla aracı ihracatçı tarafından da ihraç edilebilir. İhracatçı firmalar ihracı taahhüt edilen eşyanın tamamına veya bir kısmını yan sanayiye de ürettirebilirler. Bunun için belgeye yan sanayicinin de elektronik ortamda kayıt ettirilmesi gerekmektedir.

dir. Belge kapsamında en fazla FOB ihracat kıymetinin yüzde 80 ini kadar girdi kullanılabilir. Bu oran tarım sektöründe ikincil işlem görmüş ürün (kepek gibi) içeren belgelerde yüzde 100 olarak uygulanır.

BELGENİN REVİZESİ

Dahilde işleme izin belgesi, kapatma müracaatından sonra veya belge süresi içerisinde revize edilebilir. Belge sahibi firmalar, belgenin kağıt ortamındaki basılı nüshası aranılmaksızın belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize işlemlerinin yapılabilmesini teminen elektronik ortamda Müsteşarlığa müracaat ederler. Müsteşarlıkça yapılacak değerlendirme neticesinde, uygun görülen talepler belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarına işlenir.

Ancak, belge kapsamındaki yurt içi alımlara ve vergi resim harç istisnasına yönelik işlemler için belgenin kağıt ortamındaki basılı nüshası üzerinde revize işlemlerinin yapılması gerekir. Bu durumdaki revize müracaatı, elektronik ortamdaki müracaatla eş zamanlı olarak veya müteakiben ilgili firma tarafından belge aslı ile birlikte ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine yapılır. İlgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince revize müracaatı, elektronik ortamdaki müracaatın sonucu dikkate alınarak sonuçlandırılır.

İHRACATIN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ

Belge kapsamında ithal edilen malzemenin belge süresi içinde ihraç edilmemiş olması halinde eşyaya ilişkin daha önce alınmayan vergiler gecikme

DAHİLDE İŞLEME TEDBİRLERİNE UYULMAMASI

Belgenin Taahhüt Hesabının Kapatılması: DİİB sahibi firmalar, belgenin süresi bitiminden itibaren en geç 3 ay içerisinde istenen bilgi ve belgeler ile birlikte belge ihracat taahhüdünü kapatmak üzere, elektronik ortamda ve dosya ortamında ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine müracaat etmek zorundadırlar. Dahilde İşleme Tedbirlerine Uyulmaması: Dahilde işleme tedbirleri dahilinde işleme rejimi ve belgede belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirmeyenlerden; Belge kapsamında ithal edilen ve Türkiye gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgelere fiilen ihracı gerçekleştirilmeyen eşyanın ithali esnasında alınmayan vergi, Belgede kayıtlı miktarın üzerinde ithalatın yapıldığının belge ihracat taahhüdünün kapatılması esnasında tespiti halinde, bu kısma tekabül eden ithalattan doğan vergi, Belge kapsamında ithal edilen eşyanın tamamı ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılmış olsa dahi döviz kullanım oranının yüzde 80'i (ikincil işlem görmüş tarım ürünü taahhüdü içeren belgeler için yüzde 100'ü) geçmesi halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi, Belge/izin kapsamında ithal edilen işletme malzemesinin CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihraç tutarının yüzde 2 (doğal taşlar ile kıymetli maden ve taş ihraç taahhüdü içeren belgelerde yüzde 10)'sinden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi, Belge/izin kapsamında ithal edilen değişmemiş eşyanın CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihraç tutarının yüzde 1'inden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi, Belge iptal edilmesi veya resen kapatılması halinde belge kapsamında alınmayan vergi, İthal tarihi itibarıyla 6183 sayılı kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Ayrıca, ithal edilen ve süresi içerisinde ihracı gerçekleştirilmeyen eşya için 4458 sayılı Kanununun 238 inci maddesi hükmü çerçevesinde gümrük vergilerinin 2 (iki) katı para cezası alınır.

zammı ve 2 kat cezası ile birlikte tahsil edilir. Belge kapsamında ithal edilen eşyaların belge süresi içinde gümrük bölgesi dışına veya serbest bölgeye (belge süre sonunu takip eden üç ay içerisinde bölgeden başka bir ülkeye çıkışının yapılmış olması kaydıyla) ihraç edilmesi gerekmektedir. Teminatın Çözülmesi: Belge kapsamında ithal edilen eşyanın işlem gördükten sonra partiler halinde ihraç edilmesi halinde ilgili firmanın belge geçerlilik süresi içerisinde talebi üzerine, ithalat sırasında alınan teminatlar gerçekleşen ihracata tekabül eden oranda iade edilir. Ancak iade tutarı teminatın yüzde 90'ını geçemez. Teminatların tamamı ihracat taahhüdü kapatıldıktan sonra ilgili gümrük idarelerinden geri alınır.

istanbul

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştigal alanına göre; İstanbul'un **2009 yılı** ihracatı **yüzde 42,1 pay** ile **2,3 milyar dolar** gerçekleşti. Söz konusu yılda **5,6 milyar dolar** ile Türkiye makine ihracatında en büyük ihracatçı şehir konumundadır.

İhracatçı Birlikleri kayıt rakamlarına göre İstanbul'un sektörler itibariyle genel ihracatı, 2008 yılında 2007 yılına göre yüzde 19,6 büyüyerek 66 milyar dolara ulaştı. 2009 yılında ise küresel kriz nedeniyle genel ihracattaki düşüşe paralel olarak yüzde 30,7 gerileyerek 45,8 milyar dolar oldu. 2009 yılında Türkiye genel ihracatının yüzde 45'ini gerçekleştiren İstanbul ülkemiz sanayi ve ihracatı açısından önde gelen illerimiz arasında yer alıyor. 2010 yılı Ocak-Eylül döneminde ilin ihracatında Almanya yüzde 10,8 pay ile ilk sırada geliyor. İngiltere, İtalya, Rusya Federasyonu, Fransa, BAE önde gelen diğer ülkelerdir. İstanbul'un sektörel ihracat rakamları-

na bakıldığında, 2009 yılında "Sanayi" ihracatının 41,4 milyar dolar ve yüzde 90,4 oran ile en büyük paya sahip olduğu görülüyor. "Sanayi Mamulleri" ihracatından aldığı yüzde 7 pay ve 2,3 milyar dolar ile "Makine ve Aksamları Sektörü", hazır giyim ve konfeksiyon, demir çelik ürünleri, taşıt araçları yan sanayi, elektrik ve elektronik sektörünün ardından geliyor.

MAKİNE İHRACATINDA 1. İL

TÜİK verilerine göre 84. fasıl olarak tanımlanan makine ve aksamları sektöründe İstanbul'un ihracatı 2008 yılında 4.486 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 2009 yılında yüzde 16 oranında azalma kaydedildi ve 3.755

milyar dolar olarak kayda alındı. 2010 yılı 10 aylık dönemde ise 3.369 milyon dolara ulaştı.

Diğer taraftan, Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştiğal alanında yer alan GTİP'ler bazında 2009 yılında sırasıyla endüstriyel klimalar ve soğutma makineleri, pompalar ve kompresörler ile inşaat ve madencilikte kullanılan makineler en fazla ihracat yapılan ürün gruplarıdır.

Bununla birlikte, tarım ve ormancılık makineleri ile inşaat ve madencilikte kullanılan makineler aksam ve parçaları ihracatında gerileme görüldü. 2009 yılında İstanbul'un makine sektörü ihracatında yer alan ilk 10 mal grubu içinde endüstriyel ısıtıcılar ve fırınlarda yüzde

11 oranında, gıda sanayi makinelerinde yüzde 5,9 oranında artış gerçekleşirken diğer alt mal grupları ihracatında gerileme görüldü.

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iştigal alanı itibariyle İstanbul 2009 yılı makine ihracatında 2.358 milyon dolar ve yüzde 42,1'lik pay ile 1. önemli il konumunda olup, bu sektörde İstanbul'dan ihracat yapan firma sayısı 7311'dür. 2010 yılı 10 aylık dönemde ise İstanbul'dan makine sektörü ihracatı 2.097 milyon dolar olarak gerçekleşti.

"İŞYERLERİNİN YÜZDE 35'İ İSTANBUL'DA"

İstanbul Sanayi Odası Başkanı C. Tanıl Küçük; makine sanayisinin, ülkelerin kalkınma hedefleri üzerinde belirleyici, önemli ve öncelikli bir sektör olduğunu söyledi. Başkan Küçük: "Sektör, ürettiği yatırım ve ara malları ve sunduğu hizmetler bakımından bütün önemli sanayi kolları ile stratejik işbirliği içindedir. Makine sanayinde güçlü olan ekonomiler, imalat sanayinde de diğer ülkelere göre ayırıcı üstünlüğe sahip olurlar. Ülkemizde, makine sektöründe son yıllarda önemli gelişmeler kaydedildi. Kentimiz İstanbul bu gelişmede öncü bir rol oynadı. İstanbul; makine sektörünün merkezi konumundadır. Elimizdeki son verilere göre Türkiye genelinde makine ve teçhizat sektöründe faaliyette bulunan işyerlerinin yüzde 35,7'si İstanbul'da bulunuyor. Sektörde çalışanların yüzde 32,9'u İstanbul'da istihdam edilirken, sektörün toplam cirosunun yüzde 42,4'lük kısmı da İstanbul'da yaratılıyor. Bu veriler çerçevesinde, makine ve teçhizat imalatı sektörü, çalışanlar sayısı ve ciro bakımından İstanbul'da, hazır giyim ve tekstil sektöründen sonra üçüncü sıradaki sektör olarak karşımıza çıkıyor. Odamızın 2010 yılında yayımladığı "İmalat Sanayinin Temel Göstergeler Açısından Yapısal Analizi" çalışmasında ise, makine sektörünün, ekonomik katkı, katma değer, ihracata odaklılık, üretim ve istihdam gibi göstergeler açısından genel imalat sanayi ortalamalarının üzerinde olduğu görülmektedir. Ekonomiye yaptığı katkı ve yarattığı katma değer açısından böyle yüksek potansiyeli olan bir sektörümüzün gelişmesi hem İstanbul

hem de ülke ekonomimiz açısından son derece önemlidir. Ayrıca, makine sektörümüzün gelişmesi, sanayimizde ve ihracatımızda hedeflediğimiz bilgi ve teknoloji içeriği ve katma değeri yüksek üretim yapısına geçiş açısından da önem taşımaktadır."

"MAKİNE SEKTÖRÜNE ÖZEL ÇALIŞMA YAPTIK"

Başkan Tanıl Küçük; İstanbul Sanayi Odası'nca şu an yürütülen ve başlanması planlanan çalışmalar hakkında bilgi verdi. Küçük: "Odamızın yürüttüğü çalışmalar, sanayimizin uluslararası rekabet gücü kazanmasına ve ülkemizin kalkınmasına katkıda bulunmak olarak tanımlayacağımız iki temel amaca hizmet ediyor. Bu çerçevede, hizmetlerimiz, esas itibarıyla, sanayimizin geneli, sektörlerimizin tümünü hedef alıyor. Ancak, zaman zaman, sektörlerimize özel çalışmalarımız da oluyor. Bunlardan önemli bir tanesi, 2001 yılından bu yana yürüttüğümüz, AB'ye Tam Üyelik Sürecinde İSO Meslek Komiteleri Stratejileri Geliştirilmesi Projesi'dir. Projemiz kapsamında sektörel raporlar hazırlanıyor. 2010 yılında yayımlanan, altıncı raporumuzda, makine sektörümüz ele alındı ve raporumuzda, makine sektörümüzün güçlü ve zayıf yönleri ve gelişmesi için yapılması gerekenler kapsamlı bir şekilde analiz edildi." Makine sektörünün Türkiye'nin her bölgesinde gelişmeye açık olduğunun

"Türkiye genelinde makine ve teçhizat sektöründe faaliyette bulunan işyerlerinin yüzde 35,7'si İstanbul'da bulunuyor. Sektörde çalışanların yüzde 32,9'u İstanbul'da istihdam edilirken, sektörün **toplam cirosunun yüzde 42,4'lük kısmı** da İstanbul'da yaratılıyor."

altını çizen C. Tanıl Küçük, sahip olduğu nitelikli eleman sayısı ve pazara yakınlığı göz önüne alındığında İstanbul'un en büyük avantajına sahip il olduğunu belirtti. Küçük: "Öncelikle, ekonomiye katkı potansiyeli düşünüldüğünde, makine sektörümüzün ülkemizin her bölgesinde gelişmesinin önemli olduğu açıktır. Ancak, İstanbul'un bir metropol olarak, işgücü piyasası, özellikle de nitelikli eleman ve pazara yakınlık açısından makine sektörümüzün gelişmesine daha uygun bir ortam sunduğu açıktır. Diğer taraftan, bizler, her zaman bölgesel ve sektörel teşviklerin altını çiziyoruz. İstanbul için orta ve uzun vadede öngörülen, temiz teknoloji, yüksek katma değerli sanayi yapısı göz önüne alındığında, bu tanıma uygun düşen sektörlerden biri olan makine sektörümüzün İstanbul bölgesinde, özel olarak teşvik edilmesi gündeme gelebilir. Makine sektörü raporumuzun bulgularından da faydalanmak istiyorum. Raporumuz kapsamında, sermaye yetersizliği, ölçek ekonomisinden uzak işletme büyüklükleri, dışa bağımlılık,

teknoloji yatırımı ve Ar-Ge, markalaşma, dağıtım ağı, nitelikli eleman temini gibi alanlardaki eksiklikler, sektörün temel sorunları olarak tespit edildi.

"DÖRT STRATEJİ GELİŞTİRDİK"

Başkan Tanıl Küçük, makine sektörü raporuna bağlı olarak belirledikleri vizyon hakkında da şunları söyledi: "Vizyonumuz, "orta ve yüksek teknolojiye dayalı ürünlerle uluslararası yüksek rekabet gücüne sahip bir makine sanayi olmak" şeklinde benimsendi. Bu vizyon temelinde de dört stratejik amaç geliştirildi. İlki; özgün, kaliteli, katma değeri yüksek, uluslararası pazarlarda bilinen ve aranan makine ve teçhizat üretimini gerçekleştirmektir. İkincisi, ülkede istihdam yaratılmasına katkıda bulunmak, üçüncüsü hızla gelişen teknolojilere sahip olmak ya da geliştirerek uluslararası düzeyde Ar-Ge yapar duruma gelmektir. Dördüncü stratejik amaç ise güçlü, güvenilir ve ekonomik ölçeği yakalamış makine ve teçhizat imalatçısı olmaktır. Bu bağlamda, makine sektörümüzün ihtiyaçlarına

cevap veren insan kaynağının yetiştirilmesi, rekabetçi finansman olanaklarının sağlanması, verimliliğin artırılması, sektöre özgün destekleme politikalarının devreye girmesi, hedef ülkelerde Türk malı imajının geliştirilmesi, üründe yüksek kalite, müşteriye özgünlük yani, müşteri odaklı anlayışa ve yenilikçiliğe daha fazla önem verilmesi, kurumlar arası işbirliğinin, özellikle de üniversite sanayi işbirliğinin gelişmesi, makine sektörümüzün gelişimi bakımından öncelik arz eden alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Makine sektörümüzün, hem İstanbul'da hem ülkemiz genelinde gelişebilmesi için, eksikleri giderici ve benimsenen vizyonda ortaya konan hedeflere ulaşmayı mümkün uygulamaların hayata geçmesine ihtiyaç var. Bu noktada da hem kamuya hem de özel sektöre ayrı ayrı görevler düşüyor ve iki kesim arasında sağlam bir işbirliği zeminin geliştirilmesi gerekiyor."

MAKİNE OSB YÜKSEK TEKNOLOJİYİ HEDEFLİYOR

Makine OSB; İstanbul ve yakın çevre-

“MAKİNE SANAYİİ’NDE GÜÇLÜ OLAN EKONOMİLER, İMALAT SANAYİNDE DE DİĞER ÜLKELERE GÖRE AYIRICI ÜSTÜNLÜĞE SAHİP OLUYORLAR. ÜLKEMİZDE, MAKİNE SEKTÖRÜNDE SON YILLARDA ÖNEMLİ GELİŞMELER KAYDEDİLDİ. KENTİMİZ İSTANBUL BU GELİŞMEDE ÖNCÜ BİR ROL OYNADI.”

C. TANIL KÜÇÜK
İSTANBUL SANAYİ ODASI BAŞKANI

sinde faaliyet gösteren Makine İmalat ve Sanayicileri ile Makine Yan Sanayi ve Elektrik-Elektronik Sanayi’sini bir alanda toplayarak organize etmek ve Türk Makine Sanayi’sine yeni bir güç yaratmak amacıyla kuruldu. Bölge, yüksek teknoloji gerektiren sanayi makinelerinin geliştirilmesinde öncülük yaparak on binlerce kişiye istihdam imkanı yaratmayı hedefliyor. Yılda yaklaşık 2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilecek olmasının yanında, yerli sanayi makineleri üretimini arttırarak sanayi makineleri ithalatı için ödenen milyarlarca dolarlık maliyetlerin azaltılması ile önemli bir döviz tasarrufu sağlanacak.

Projenin hayata geçmesi ile birlikte Türkiye sanayileşmesinin önu açması ve sanayi makinelerinin gelişmesinde lokomotif görevini üstlenmesi bekleniyor. Bölgenin, ülkemiz adına da yüksek katma değer sağlaması hedefleniyor. Bölge Özel Hukuk Tüzel Kişisi olup Statüsü İHTİSAS Organize Sanayi Bölgesi’dir.

Kocaeli - Gebze IV İstanbul Makine ve İmalat Sanayicileri Organize Sanayi Bölgesi adı altında tescil edilen bölge, bir Makine İhtisas Sanayi Bölgesi olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na 27.03.1998 tarihinde Gebze ve Yakın Çevresi Çevre Düzeni Nazım İmar Planında “Organize Sanayi Bölgesi” olarak onanmış bulunuyor. Organize Sanayi Bölgesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı nezdindeki sicil defterinde “89” sicil numarası ile kayıt ve tescil edildi.

İOSB MÜTEŞEBBİSLERİYLE BÜYÜYOR

Türkiye sanayini oluşturan işletmelerin ekonomik ölçekleri ve üretime katkıları, çağdaş sanayi ölçekleri dışında

bulunuyor. Toplam 270 bin imalat sanayi işletmesinin 269 bini (yüzde 99,5’i) KOBİ işletmesi olarak; Türkiye sanayinde 4,5 milyon çalışandan 3 milyonu KOBİ’de istihdam ediliyor. Bu rakamlar ışığında İkitelli Organize Sanayi Bölgesi’ne bakıldığında, 27.301 işletmenin İOSB sınırları içinde faaliyet gösterdiği görülüyor. İOSB’den alınan bilgilere göre, genelde 210 bin çalışan, KOBİ’lerde çalışanların ise yüzde 7’si İOSB’de faaliyet gösteriyor Türkiye sanayinin ürettiği katma değer; GSMH’nın yüzde 40’ını (264 milyar dolar/yıl) oluşturuyor. İkitelli OSB kaynaklarından alınan bilgilere

göre ise bölgenin ürettiği yıllık katma değer 6 milyar doları buluyor. İOSB Türk sanayisinin ürettiği katma değerinin yüzde 2.22’sini üretiyor. Türkiye sanayisi, kapasitesinin yüzde 70’ini kullanarak bu katma değere ulaşıyor. KOBİ kapsamındaki firmalar, 50 milyar dolarlık sabit sermaye ile 105 milyar dolarlık katma değer üretirken, İOSB KOBİ’leri Türk KOBİ’lerinin ürettiği katma değerinin yüzde 5.7’sini üretiyor. İOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Nuri Konak; İOSB’nin müteşebbisleriyle birlikte kalkındığını söyledi. Konak: “Ülkemiz sanayi üretiminin önemli bir organizasyonu olan Birlik, Dayanışma ve Ortak akılda kendini her geçen gün artarak aşan İkitelli OSB; gerçekleştirdiği üretim, istihdam ve katma değerleriyle çok çalışan ve dünyanın 5 kıtasında 100 ülkeye “Made in Turkey (İOSB)” markasıyla yayılan müteşebbislerimize ve onları bir ara getiren Sanayi Siteleri yönetimlerine çok şey borçluyuz. Birlik, dayanışma ve ortak akılda hedefimize ilerlediğimiz projelerimizle bölgemiz ardı ardına eksiklerini gidererek örnek bir OSB ve iş yaşam merkezi olma yolunda ilerliyor.”

Prof. Dr. Osman Cahit Eralp

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin önemli hocalarından biri olan Prof. Dr. Osman Cahit Eralp'i **27 Eylül'de kaybettik.**

Prof. Dr. Osman Cahit Eralp 15 Kasım 1950 yılında Gelibolu'da doğmuştur. TED Ankara Kolejinden mezun olduktan sonra 1967 yılında ODTÜ Makina Mühendisliği bölümüne girmiş ve 1971 yılında lisans, 1974 yılında yüksek lisans derecelerini almıştır. 1971 yılında asistan olarak ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü'ne girmiş ve doktora çalışması için gitmiş olduğu İngiltere hariç sürekli olarak ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü'nde görev almıştır. Diğer bir deyişle, 1967 yılında girmiş olduğu ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü için 43 yıl çalışmıştır.

UYGULAMALI AKIŞKANLAR MEKANİĞİ UZMANIYDI

Doktora çalışmasını İngiltere'de tamamladıktan sonra ODTÜ Makina Mühendisliği'ne 1980 yılında dönmüştür. Uzmanlık alanı uygulamalı akışkanlar mekaniği olmakla birlikte mühendislik alanındaki birçok konuda çalışmaları ve önemli katkıları bulunmaktadır. Altmışın üzerinde (ulaşılması zor bir sayı) yüksek lisans ve doktora tezi vermiş, sanayimize katkı veren mühendisler ve eğitime katkı veren öğretim elemanları yetiştirmiştir. Tez konularının çoğu sanayimizin uygulama alanlarından olup birçok problemin çözümünde önemli katkıları olmuştur. Gaz Türbinleri, Kompresörler, Pompalar, Fanlar ve Havalandırma Sistemleri, Boru Hatları, Hidrolik Sistemler üzerinde yoğunlukla çalıştığı bazı konu başlıklarıdır. Arçelik'e yapmış olduğu katkılardan

dolayı kendisine Arçelik tarafında 'Teknoloji Ödülü' verilmiştir. Türk Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği'nin (POM-SAD) onur üyesidir. Uzun seneler NATO AGARD kuruluşunda ülkemizi temsil etmiş, TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi ve TÜBİTAK-SAGE'nin yönetim kurulunda görev yaparak önemli katkılarda bulunmuştur.

TÜRK HALK BİLİMİ'NE GÖNÜL VERDİ

'Türk Halk Bilimi' çalışmalarına gönül vermiştir, bu konuda önemli katkıları bulunmaktadır. ODTÜ Türk Halk Bilimi Topluluğu'nun (THBT) akademik danışmanlığını yapmakla kalmamış, birçok halk oyununda sahnede gösteriye katılmıştır. Türk halk müziği çalgılarının bilimsel karakteristiklerini ve sınıflandırmaları konusunda akademik çalışma başlatmak için çaba göstermiş ve ney üzerinde yoğun çalışmalar yapmıştır. Kısa süren hayatında binlerce lisans, altmışın üzerinde yüksek lisans ve doktora öğrencisi yetiştirip, makina bölümüne, üniversiteye, ulusal ve uluslararası bilime katkı vermesinin yanında Türk Halk Bilimine yapmış olduğu katkıların altında yurt sevgisi yatmaktadır. Yurdunu ve insanlarını çok seven Cahit Eralp, Anadolu'yu karış karış gezmiştir. Ülkemizin coğrafyası ve tarihini incelemek en önemli hobilerinden biri olmuştur.

Lisansüstü ve doktora öğrencilerinin tez konuları ulusal sanayimizin problemlerinin çözümü üzerinedir. Yüzlerce proje çalışması içinde yer almış ve yönetmiştir. Projeler genel olarak ulusal sanayinin problemlerinin çözümü ile ilgilidir ve yurt içinde çözülemediği takdirde yurtdışında çözümü aranan

konulardandır. Ulusal sanayinin problemlerinin yurt içinde çözülebileceğini göstermek için yoğun çaba göstermiştir. 'Zor problemi hemen çözeriz, imkânsızı çözmek biraz zamanımızı alır' deyişi bu konudaki genel yaklaşımını gösteren sloganı olarak anılarda yaşayacaktır.

PROF. DR. OSMAN CAHİT ERALP

15 Kasım 1950'de doğan **Prof.Dr. O.Cahit Eralp**, 1971 yılında ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra 1974 yılında aynı üniversitede yüksek lisansına başladı. 1980'de ise İngiltere'de Cranfield Institute of Technology'de doktorasını yaptı.

Prod. Dr. Eralp'in Akademik Görevleri; Asistan (ODTÜ) 1972-1980, Öğretim Görevlisi (ODTÜ) 1980-1981, Asistan. Profesör (ODTÜ) 1981-1984, Doçent (ODTÜ) 1984-1990, Profesör (ODTÜ) 1990- . Diğer Akademik Görevleri; Elazığ DMMA (Öğretim Görevlisi) 1974, Gaziantep Üniversitesi (Yarı Zamanlı Misafir Asst.Prof.) 1982, Kara Harbokulu, Ankara (Yarı Zamanlı Misafir Asst.Prof.) 1981.

Uluslararası Görevleri: NATO, AGARD, Propulsion and Energetics Panel, Panel Member and National Coordinator, 1996-1997; Working Group Member, WG28, AGARD-PEP, on "Recommended Practices for Monitoring Gas Turbine Engine Life Consumption", 1996-1997; Working Group Member, AVT-018 (WG29), RTO/AGARD-PEP, on "Performance Prediction and Simulation of Gas Turbine Operations", 1997-2001.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bölüm olarak, makine ve imalat sektörüne mühendis yetiştirmenin yanı sıra, **sektörün teknoloji üretmesine katkı sağlamayı** hedeflediklerini belirten Prof. Dr. Koç, "KOBİ'ler ve sanayi kuruluşlarına **Ar-Ge kültürünün aşılmasını** ve sürdürülmesi amacı ile üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde ortak çalışmalar yürütmekteyiz"

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi bünyesinde 1993 yılında kurulmuş bulunan Makina Mühendisliği Bölümü öğrenci alımı için gerekli asgari akademik altyapısını tamamlayarak 2008-2009 eğitim-öğretim yılından itibaren lisans programında eğitim-öğretime başladı. Bölüm, aynı yıl Fen Bilimleri Enstitüsü Makina Mühendisliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında da öğrenci kabulüne başladı. Akademik ve laboratuvar altyapısının gelişmesine paralel olarak birkaç yıl içinde bölüm, doktora programını açmayı planlıyor. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makina Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr.

Erdem Koç, "Ülkemizin sanayisinde meydana gelen hızlı gelişmeyle birlikte artan makine mühendisi ihtiyacının karşılanabilmesine katkıda bulunmak amacıyla lisans ikinci öğretim programı açılmış ve 2009-2010 eğitim-öğretim yılından itibaren öğrenci almaya başlamıştır" diyor. Bölümün, OMÜ Mühendislik Fakültesi bünyesinde kurulu on bölümden biri olduğunu sözlerine ekleyen Prof. Dr. Koç şöyle devam ediyor: "Bölüm başkanı, iki bölüm başkan yardımcısı ve anabilim dalı başkanlarından oluşan bölüm kurulu ile idare edilmektedir. Bölüm bünyesinde halen Makine Mühendisliği Anabilim Dalı adı altında tek anabilim dalı bulunmaktadır. Bölümde halen bir profesör, iki doçent, 4 yardımcı doçent ve 4 araştırma görevlisinden oluşan, toplam 11 akademik personel görev yapmaktadır."

TEORİNİN YANINDA UYGULAMA DERSLERİ

2010 yılı güz yarıyılında bölüme 117 öğrencinin daha kayıt yaptırarak toplam kayıtlı öğrenci sayısının 250'yi aştığını aktaran Prof. Dr. Koç, "Eğitim ve öğretim planımızda, ilk üç yarıyıl temel mühendislik, ikinci üç yarıyıl da temel makine mühendisliği derslerine ayrılmıştır. Öğretim boyunca görülmüş olan teorik dersleri daha anlaşılır kılmak amacı ile 6. ve 7. yarıyılarda çeşitli mühendislik derslerinin deneysel çalışması şeklinde değerlendirilebilecek laboratuvar çalışmaları yaptırılmaktadır" diyor. Son iki yarıyıl da uygulamalı makine mühendisliği dersleri yanında öğrencilerin ilgi duydukları alanları belirleyebilmeleri açısından yararlı olacağına inanılan seçmeli derslerin verildiğini sözlerine ekleyen Prof. Dr. Koç şöyle devam ediyor: "Öğrencinin kendini geliştirmesi, araştırma ve öğ-

rendiklerini pratiğe uygulama alışkanlık ve mesleki donanım kazanması amacı ile son sınıfta ısı ve mekanik tasarım projeleri verilmektedir. Özellikle son sınıf öğrencilerine, danışman eşliğinde seçilen teknik konularda iki makina tasarım projesi hazırlanmaktadır. Mezun duruma gelebilecek olan son sınıf öğrencileri, yine seçilmiş bir konuda kapsamlı bir bitirme projesi hazırlayıp bölüm öğretim elemanları ve proje hazırlamış diğer öğrenciler önünde sunmak zorundadır. Öğrencilerin, mühendislik uygulama ve problemlerini görmek, pratik bilgilerini ve teknik becerilerini artırmak amacı ile, ilki talaşlı ve talaşsız imalat konularını; ikincisi, fabrika yöntemi ve organizasyonu ağırlıklı olan 30'ar gün iki gurup toplam 60 iş günü çeşitli sanayi kuruluşlarında staj yapmaları gerekmektedir." Öğrencilerin, ilk grup stajlarında, ölçme teknikleri ve ölçme aletleri, malzeme seçimi ve ısı işlemler, döküm, kaynak, sıcak ve soğuk şekil verme teknikleri ile talaşlı imalat yöntemleri, takım tezgahları, genel makina montaj ve alışılmamış imalat yöntemleri gibi konularda pratik uygulamalar yaparak deneyim kazandıklarını söyleyen Prof. Dr. Koç şöyle devam ediyor: "İkinci gurup stajını yapacağı işletmede ise, fabrika organizasyonu ve yönetimi, hammadde temini, üretim kapasitesi ve maliyet hesabı, stok analizi, iş etüdü, verimlilik analizi, kalite kontrol, AR-GE, iş güvenliği, mühendislikte bilgisayar uygulamaları (CAD, CAM vb.), endüstriyel otomasyon, ısıtma soğutma ve iklimlendirme, enerji, akım makineleri, hidrolik ve pnömatik sistemler gibi konularda detaylı bilgi edinmektedirler." Prof. Dr. Koç, anabilim dallarında verilen konuların dağılımını ise şöyle yapıyor: "Konstrüksiyon-imalat, genel makine

tasarımı, tekstil makineleri, ölçme ve kalite kontrol, enerji, yanma, biyoyakıtlar, hava kirliliği ve kontrolü, sayısal modelleme, ısı ve termodinamik, akışkanlar mekaniği, nano akışkanlar, hidrolik makineler, hesaplamalı akışkanlar dinamiği, laminar akış ve türbülans modelleri, içten yanmalı motorlar, yenilenebilir enerji kaynakları, yakıtlar, yüzey mühendisliği, ısıl ve termokimyasal işlemler ve triboloji konularında lisans ve lisansüstü eğitimler verilerek çeşitli bilimsel çalışmalar yürütülmektedir.

BÖLÜM LABORATUARLARI

Yeterli seviyede teorik ve pratik beceriye sahip makine mühendislerinin yetiştirilmesi, eğitim ve araştırma için yeterli teknik altyapının var olmasıyla mümkün olacağını açık olduğunu söyleyen Prof. Dr. Koç şöyle devam ediyor: "Sözü edilen teknik altyapının

en önemli ayağını ise; eğitim-öğretim ve araştırma çalışmalarına yetkin laboratuvarlar oluşturmaktadır. Bölümümüz Anabilim dallarına bağlı beş temel laboratuvar olup, bunlar; Termodinamik ve Akışkanlar Mekaniği Laboratuvarı, Enerji Laboratuvarı, İmalat ve Konstrüksiyon Laboratuvarı, Mekanik ve Makina Dinamiği Laboratuvarı, Ölçme Tekniği ve Otomasyon Laboratuvarı adları ile yakın zamanda kurulmuştur. Laboratuvarlar, hem lisans öğrencilerinin teorik bilgilerini pratik bilgilerle destekleyebilecekleri hatta proje ve bitirme tezleri için deneysel çalışmalarını yapabilecekleri teknik altyapıya sahip hem de lisansüstü öğrencilerinin ve akademik personelin araştırma yapabilecekleri temel araştırma altyapısı niteliği taşımaktadır. Laboratuvarlarımızda bulunan makina teçhizatların bazıları, Resim 3 ve 4'de görülmektedir. Mevcut ekipmanların en eskisi 2008 yılında üretilmiş olduğun-

dan, kalibrasyon problemleri olmayan, ölçüm hassasiyetleri yüksek, hızlı sonuç alınabilen, toplanan verileri bilgisayar ortamına aktarılabilen nitelikli cihazlardan oluşmaktadır. 2010 yılı içerisinde gelecek ekipmanların da ilavesi ile temel eğitim ünitelerinin büyük bir

çoğunluğu tamamlanmış olacaktır.” Bölüm laboratuvarlarının yanı sıra, yine DPT desteği ile kurulum süreci devam eden Karadeniz İleri Teknoloji Araştırma Merkezi (KİTAM) sayesinde, makine malzemelerinin mikro yapıları ve mekanik davranışlarını konu alan bilimsel çalışmalar, öğrenci ve akademisyenlerden oluşacak projelerinde gerçekleştirilebileceklerini söyleyen Prof. Dr. Koç şöyle devam ediyor: “Merkez, lisansüstü eğitim gören öğrencilere, numune hazırlama, ileri düzey teçhizat kullanımı, data toplama, değerlendirme gibi aşamaları öğrenme ve problem tespiti ve çözme stratejisi geliştirme fırsatı sunacaktır. Kuracak bu köprü sayesinde, araştırmacılar daha önceki yıllardaki bilgi birikimlerini, yeni makina malzemelerin tasarımı ve imalatı konularında sürdürebilecektir. Makina malzemelerinin yanısıra, plazma yüzey işlemleri ile üretilecek ince sert kaplamalar sayesinde, diş, stent, implant, titanyum alaşımı esaslı çeşitli tıbbi protez yüzeylerinde, tek veya çok katmanlı kompozit mikro ve nano tabakalar biriktirilerek karakterize edilebilecektir. Ayrıca, kompozit, polimer ve metalik malzemelerden üretilen kara-hava araç ve cisim aerodinamiği ile ilgili uygulamalı inceleme ve araştırmalar yapabilmek için Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü Termodinamik Laboratuvarlarında kurulu Rüzgar Tüneli (Resim 5) ve bu merkez bünyesindeki Üç Boyutlu Kızgın Tel Anemometresi ve Parçacık Görüntülemeli Hız Ölçer (PIV) yardımıyla kara ve hava araçlarının kanat ve gövde parça-

KARADENİZ İLERİ TEKNOLOJİ ARAŞTIRMA MERKEZİ (KİTAM) SAYESİNDE, MAKİNE MALZEMELERİNİN MİKRO YAPILARI VE MEKANİK DAVRANIŞLARINI KONU ALAN BİLİMSEL ÇALIŞMALAR, ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERDEN OLUŞACAK PROJE EKİPLERİNCE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLECEK.

PROF. DR. ERDEM KOÇ

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ MAKİNE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜM BAŞKANI

larının model aerodinamik tasarımları lisansüstü çalışmalar şeklinde yapılabilecektir. Ayrıca, Üniversitemiz Yapı İşleri Daire Başkanlığı ve Bölümümüz tarafından fizibilite çalışmaları koordineli bir şekilde devam eden Mekanik Atölye ve 2010 yılı içerisinde DPT desteği ile kurulacak Mekanik Laboratuvarının bölüm bünyesine katılması ile endüstriyel ürünler üzerinde de talaşlı imalat, bakım onarım ve mekanik testler yakın zamanda gerçekleştirilebilecektir.” Makina Mühendisliği Bölümü, bir taraftan Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu teknik eleman ihtiyacını karşılarken diğer taraftan araştırma faaliyetleri ile ülkemiz bilim üretimine de katkı sağlıyor. Prof. Dr. Koç, bu nedenle temel amaçlarının, bölüm akademik ve fiziki altyapısını sürekli güçlendirmek, teknik bilgiye hâkim, mesleki donanıma ve beceriye sahip, araştırmacı, sorgulayıcı, etik kuralların bilincinde, teknik problemlere çözüm üretebilen Makine Mühendisleri yetiştirmek olduğunu söylüyor ve ekliyor: “Bilginin üretilmesi kadar bu bilginin pratik uygulanabilirliğinin tescilli olan patent üretim potansiyelini artırmak için Ar-Ge desteği vermek; doktora programı açarak, sanayi kuruluşları başta olmak üzere diğer kamu ve özel kuruluşlarla işbirliği içerisinde, teknik problemlerin daha derin bir biçimde irdelenerek çözümüne yönelik analiz ve ölçümleri yaptırmak; bilimsel araştırmaların uygulanabilir sonuçlarını ilgili kuruluşlarla paylaşmaktır. Bilime, teknolojiye, Karadeniz Bölgesi ve Türkiye’nin ekonomik ve toplumsal kalkınmasına katkı sağlamak amacı ile, temel ve uygulama alanlarındaki eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerinin, rekabete dayalı, yaratıcı ve verimli bir

Makina Mühendisliği Bölümü, bir taraftan Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu teknik eleman ihtiyacını karşılarken diğer taraftan araştırma faaliyetleri ile ülkemiz bilim üretimine de katkı sağlıyor.

ortam hazırlayarak, disiplinli bir çalışma anlayışı ile sürdürülmesini sağlamaktır. Bilim ve teknolojide yeniliğin, eğitim ve öğretimde niteliğin, hizmette paydaş memnuniyetinin üst düzeyde olacağı bir bölüm oluşturmaktır.”

ULUSAL VE ULUSLARARASIŞ BİRLİKLERİ

Bölümün hizmet alanını genişletmeye ve hizmet kalitesini artırmaya yönelik işbirliği içerisinde olduğu başlıca ulusal ve uluslararası kuruluşlar ise şöyle: İtalya Bologna Üniversitesi ile Bologna Süreci kapsamında hazırlanan uyum programları, İtalya-Erasmus Öğrenci Değişim Programı. Öğretim elemanlarımızın çeşitli ulusal ve uluslararası sempozyumlarda danışma kurulu ve yürütme kurulu üyelikleri çerçevesinde sürdürdükleri işbirlikleri. TÜBİTAK Proje Panelistlikleri, OMÜ-Teknopark, OMÜ-KOSGEB, OMÜ-TEKMER, Karadeniz İleri Teknoloji Araştırma ve Geliştirme Merkezi (KİTAM), Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), TÜBİTAK, TTTGV, Sanayi Ticaret Bakanlığı (SAN-TEZ ve Teknogirişim programları) ve benzeri ARGE projelerine destek veren kuruluşlarla yapılan ortak çalışmalar, hakemlikler, danışmanlıklar, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı AR-GE merkezleri izleme komisyon üyelikleri şeklinde sağlanan irtibatlar. Bölümümüz ve Makina Mühendisliği Odası arasındaki, öğrenci üyelikleri, danışmanlık ve Yönetim Kurulu Üyelikleri gibi işbirlikleri, doğal gaz cihazları için dönüşüm raporlarının hazırlanması işlemleri. SAMGAZ (Samsun Doğal Gaz Dağıtım Şirketi) ve doğal gaz yetkili belgeli çeşitli firmalarla girilen işbirlikleri.

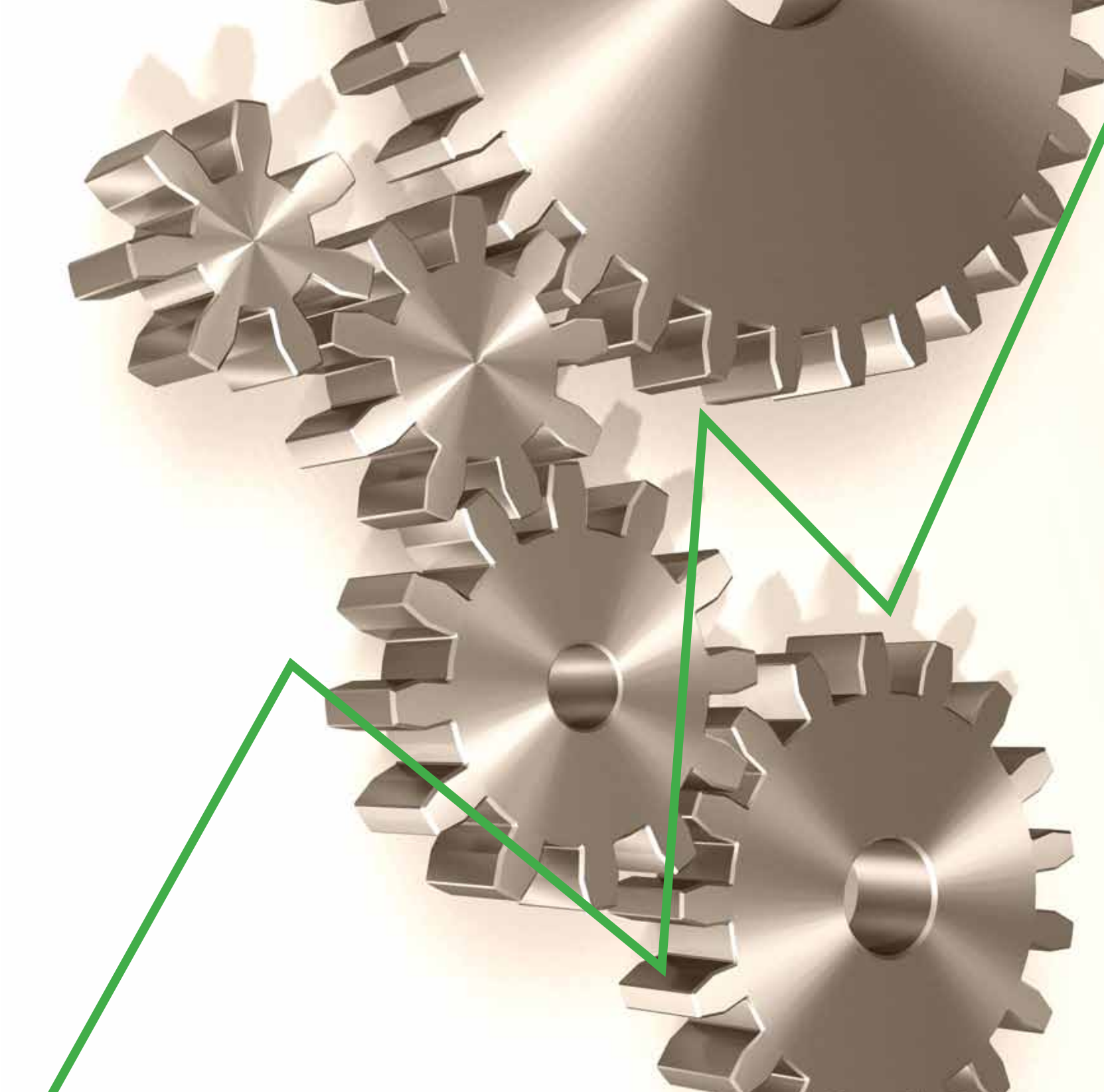
ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE MAKİNE SEKTÖRÜ İLE İLİŞKİLER

Bölüm olarak, makine ve imalat sektörüne, mühendis yetiştirmenin yanı sıra, sektörün teknoloji üretmesine katkı sağlamayı hedeflediklerini belirten Prof. Dr. Koç, şöyle devam ediyor: “KOBİ’ler ve sanayi kuruluşlarına Ar-Ge kültürünü aşılama ve sürdürülmesi amacı ile üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde ortak çalışmalar yürütmektedir. Bu maksatla yürütülen faaliyetler ise şöyle sıralanabilir: Üniversite ile sanayi, iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliğini teşvik

etmek, artırmak ve düzenlemek. Üniversite ile iş dünyası arasında var olan işbirliğini izlemek, değerlendirmek, yaygınlaşmasını sağlayacak çalışmalar yapmak ve yeni işbirliği modelleri geliştirmek, strateji raporları hazırlamak, üniversitenin ilgili birimleri ile iş dünyası arasında gerçekleştirilecek işbirliğinde koordinasyonu sağlamak. Üniversite öğrencilerinin eğitilmesine ve mezuniyet sonrasında istihdam imkanlarının geliştirilmesine yönelik etkin staj programları oluşturma amaçlı girişimlerde bulunmak. Lisansüstü eğitim gören öğrencilerin tez konularının seçiminde ve öğretim elemanları tarafından yürütülen araştırmalarda iş dünyasının beklentilerinin göz önünde bulundurulmasını ve çalışmaların sonuçlarının iş dünyası ile paylaşılmasını sağlamak. Üretim ve hizmet sektörlerinin yeni ve ileri teknoloji kullanmasını destekleyerek rekabet gücünü geliştirmeye yardımcı olmak. Paneller, standlar gibi etkinlikler yoluyla makina sektörüyle stratejik ortaklıklar için zemin hazırlamak (Proje pazarı ve proje yarışması olmak üzere paneller, bilgi masaları, standlar açmak).

00 OCAK-EKİM 2010

GÖSTERGELER

Makine ihracatı 8 milyar 192 milyon dolar

MAKİNE SEKTÖRÜ TOPLAMI 84. FASLIN TAMAMI VE 84. FASIL DIŞI ORTA ANADOLU MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI TOPLAMINDAN OLUŞAN MAKİNE SEKTÖRÜNÜN TAMAMININ İHRACATI 2010 YILININ OCAK-EKİM DÖNEMİNDE YÜZDE 13,9 ORANINDA ARTARAK 8 MİLYAR 192 MİLYON DOLARA YÜKSELDİ.

Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iŐtĐal alanına giren GTİP'ler kapsamında belirlenen Türkiye geneli ihracat kayıtlarına göre; 2009 yılı Ocak-Ekim dönemi ihracat kayıt rakamı 4 milyar 587 milyon 842 bin dolar iken, bu rakam 2010 yılının eş zaman diliminde yüzde 12,7 oranında artarak 5 milyar 168 milyon 292 bin dolar olarak gerçekteŐti. Makine sektörü toplamı, 84. faslin

tamamı ve 84. fasıl dışı Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği iŐtĐal alanı itibariyle 2010 yılının ilk 10 ayında önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 13,9 artarak 8 milyar 192 milyon 977 bin dolar olarak kaydedildi.

Mal grupları bazında incelendiğinde ise; 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde, ihracatında en yüksek artış gerçekteŐen kalemler ise yüzde 88,2 ile diğer Endüstriyel Yıkama ve Kurutma

Makineleri, yüzde 65,1 ile Ambalaj Makineleri Aksam ve Parçaları, yüzde 47,3 ile Deri İŞleme ve İmalat Makineleri, yüzde 39,1 ile kağıt ve matbaacılık makineleri ve yüzde 34,1 ile rulmanlar olarak sıralanıyor. OAİB iŐtĐal alanına giren ürünler itibariyle, mal gruplarının sektör ihracatından aldıkları paylar incelendiğinde ise; 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde; yüzde 14,4 pay ile Endüstriyel Klimalar ve Soğutma Makineleri

MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİRİLEN İLK ON ÜLKE (2009-2010 YILLARI OCAK-EKİM DÖNEMİ)

ÜLKE	2009 YILI		2010 YILI		(%) DEĞİŞİM	
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
ALMANYA	54,700,470	376,190,472	69,209,014	449,625,446	26.5	19.5
İRAN	35,523,832	228,127,751	59,132,411	320,480,421	66.5	40.5
ABD	21,031,891	277,029,414	26,510,127	304,341,426	26.0	9.9
IRAK	41,510,846	206,351,361	50,432,009	272,311,619	21.5	32.0
İNGİLTERE	47,153,290	212,072,027	59,197,372	252,556,631	25.5	19.1
RUSYA FED.	24,337,432	167,135,570	27,073,565	191,394,155	11.2	14.5
İTALYA	28,316,966	157,890,861	33,468,965	187,888,224	18.2	19.0
FRANSA	25,702,766	148,700,538	29,830,004	172,954,632	16.1	16.3
AZERBAJCAN	17,360,589	117,122,611	21,362,834	146,031,291	23.1	24.7
LİBYA	22,103,221	120,260,795	25,392,822	132,579,747	14.9	10.2
DİĞER	401,427,744	2,576,960,605	463,469,205	2,738,128,883	15.5	6.3
TOPLAM	719,169,046	4,587,842,005	865,078,329	5,168,292,475	20.3	12.7

MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜNÜN TAMAMINA İLİŞKİN İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

	OCAK-EKİM 2009		OCAK-EKİM 2010		(%) Değişim	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	34,533,182	223,583,837	31,482,626	230,136,038	-8.8	2.9
TÜRBİN, TURBOJET, HİDR.SİLİNDİR AKS. PRÇ.	9,850,234	181,991,438	10,330,863	187,161,915	4.9	2.8
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	47,159,017	378,097,635	59,914,028	480,400,874	27.0	27.1
VANALAR	24,782,337	211,324,363	29,911,151	254,902,955	20.7	20.6
KLİMALAR, SOĞUTUCU VE DONDU-RUCULAR	297,453,457	1,362,124,203	342,017,488	1,551,901,816	15.0	13.9
ISITICILAR VE FIRINLAR	22,168,120	178,743,667	25,328,385	183,213,161	14.3	2.5
HADDE VE DÖKÜM MAK., KALIPLAR,AKS. VE PRÇ.	32,118,860	236,220,835	30,439,658	200,299,719	-5.2	-15.2
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	45,425,186	313,349,846	45,582,478	304,073,188	0.3	-3.0
TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	55,164,951	244,083,592	66,639,175	299,722,393	20.8	22.8
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK.	25,063,116	136,850,824	27,054,495	128,919,549	7.9	-5.8
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	124,711,830	497,578,454	163,132,333	616,305,405	30.8	23.9
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS MAK.	4,174,105	34,872,409	6,360,443	48,495,466	52.4	39.1
DİĞER YIKAMA, KURUTMA MAKİNELERİ	241,263,685	814,061,897	262,616,717	850,684,361	8.9	4.5
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	41,664,755	208,936,867	45,710,517	215,114,254	9.7	3.0
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ	1,042,683	4,340,316	1,262,627	6,393,162	21.1	47.3
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	5,373,243	52,030,027	5,858,303	56,118,382	9.0	7.9
TAKIM TEZGAHLARI	58,268,356	372,093,123	76,578,580	409,588,246	31.4	10.1
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	56,075,316	412,076,729	75,958,573	485,276,691	35.5	17.8
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	46,365,141	876,243,518	67,447,720	1,174,738,203	45.5	34.1
BÜRO MAKİNELERİ	2,357,231	70,647,811	2,494,404	106,358,699	5.8	50.5
RULMANLAR	5,475,086	54,198,995	7,212,869	72,670,302	31.7	34.1
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİMMAT	10,871,175	277,238,683	10,158,698	242,246,223	-6.6	-12.6
AMBALAJ MAKİNELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	2,567,391	53,466,994	3,259,016	88,256,723	26.9	65.1
TOPLAM	1,193,928,458	7,194,156,064	1,396,751,146	8,192,977,724	17.0	13.9

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

birinci, yüzde 11,9 pay ile İnşaat ve Madencilikte Kullanılan Makineler ikinci, yüzde 9,3 pay ile Pompa ve Kompresörler üçüncü sırada yer almaktadır.

MAL GRUPLARINA GÖRE EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER

Ülkeler itibariyle ihracat kayıt rakamları incelendiğinde; 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla ihracat yapılan ilk

üç ülke Almanya, İran ve ABD olarak sıralanıyor. Söz konusu dönemde ilk on ülke arasında en büyük ihracat artışının yüzde 40,5 ile İran'a yönelik olduğu görülüyor. Anılan ülkeye ihracatımız

MAKİNE VE AKSAMLARI İHRACATÇILARI BİRLİĞİ İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA İHRACAT KAYIT RAKAMLARI

MAL GRUBU ADI	OCAK - EKİM 2009		OCAK - EKİM 2010		(%) Değişim	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	34,533,182	223,583,837	31,482,626	230,136,038	-8.8	2.9
TÜRBİNLER, TURBOJETLER, TURBOPROPELLERLER,	9,850,234	181,991,438	10,330,863	187,161,915	4.9	2.8
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	47,159,017	378,097,635	59,914,028	480,400,874	27.0	27.1
VANALAR	24,782,337	211,324,363	29,911,151	254,902,955	20.7	20.6
ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA	123,695,737	587,795,278	157,270,609	745,512,787	27.1	26.8
ENDÜSTRİYEL ISITICILAR VE FIRINLAR	18,350,665	157,904,938	20,709,094	159,318,643	12.9	0.9
HADDE VE DÖKÜM MAKİNELERİ, KALIPLAR,	32,118,860	236,220,835	30,439,658	200,299,719	-5.2	-15.2
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ, AKS. VE PARÇ.	45,425,186	313,349,846	45,582,478	304,073,188	0.3	-3.0
TARIM VE ORMANCILIKTA KULLANILAN MAK.	55,164,951	244,083,592	66,639,175	299,722,393	20.8	22.8
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEMeye	25,063,116	136,850,824	27,054,495	128,919,549	7.9	-5.8
İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLANILAN	124,711,830	497,578,454	163,132,333	616,305,405	30.8	23.9
KAĞIT İMALİNE VE MATBAACILIĞA MAHSUS	4,174,105	34,872,409	6,360,443	48,495,466	52.4	39.1
DİĞER ENDÜSTRİYEL YIKAMA VE KURUTMA	460,393	6,300,414	537,256	11,859,739	16.7	88.2
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ AKS.	41,664,755	208,936,867	45,710,517	215,114,254	9.7	3.0
DERİ İŞLEME VE İMALAT MAKİNELERİ AKS. VE	1,042,683	4,340,316	1,262,627	6,393,162	21.1	47.3
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME VE	5,373,243	52,030,027	5,858,303	56,118,382	9.0	7.9
TAKIM TEZGAHLARI	58,268,356	372,093,123	76,578,580	409,588,246	31.4	10.1
DİĞER MAKİNELER , AKSAM VE PARÇALAR	47,860,680	350,644,369	65,162,606	406,325,327	36.2	15.9
MOTORLAR, AKSAM VE PARÇALARI	233,340	522,024	178,873	739,671	-23.3	41.7
BÜRO MAKİNELERİ	322,722	4,416,743	332,030	3,731,515	2.9	-15.5
RULMANLAR	5,475,086	54,198,995	7,212,869	72,670,302	31.7	34.1
SAVUNMA SAN.İÇİN SİLAH VE MÜHİMMAT	10,871,175	277,238,683	10,158,698	242,246,223	-6.6	-12.6
AMBALAJ MAKİNELERİ AKSAM VE PARÇALARI	2,567,391	53,466,994	3,259,016	88,256,723	26.9	65.1
TOPLAM	719,169,046	4,587,842,005	865,078,329	5,168,292,475	20.3	12.7

Kaynak: Tüm İhracatçı Birlikleri Kayıtları

320 milyon dolar olarak gerçekleşmiş. Ülkeler bazında makine ihracatımızda ise (ilk 10 ülke sıralamasına göre) yükselişler var.

2010 yılı Ocak-Ekim döneminde mal grupları bazında en fazla ihracat yapılan ülkeler ise, Endüstriyel Klimalar ve Soğutucularda; İngiltere, Irak, Fransa; İnşaat ve Madencilik Makinelerinde; Almanya, Libya, İran; Takım Tezgâhlarında; İran, Irak, Rusya; Pompa ve Kompresörlerde;

Almanya, A.B.D., Rusya; Gıda İşleme Makinelerinde; Almanya, İran, Azerbaycan; Savunma Sanayi İçin Silah ve Mühimmatta; Malezya, B.A.E., S. Arabistan; Hadde ve Döküm Makinelerinde; İran, Rusya, İtalya; Tarım ve Ormanlık Makinelerinde; A.B.D., Irak, Fas; Vanalarda; Almanya, Irak, İran; Reaktör ve Kazanlarda; İst. Deri Ser. Böl., İngiltere, İspanya; Tekstil ve Konfeksiyon Makinelerinde; İran, Hindistan, Özbekistan; Türbin,

Turbojet ve Hidrolik Silindirlerde; A.B.D., Japonya, İran; Endüstriyel Isıtıcı ve Fırınlarda; K.K.T.C., Almanya, Fransa; Yük Kaldırma, Taşıma ve İstif. Makinelerinde; Irak, İran, Azerbaycan; Ambalaj Makinelerinde; İtalya, Irak, Mısır; Kauçuk, Plastik, Lastik İşleme Makinelerinde; Rusya, İran, Almanya; Rulmanlarda; Almanya, Fransa, İtalya; Kağıt ve Matbaacılık Makinelerinde; İran, Almanya, Bulgaristan.

AMBALAJ MAKİNELERİ

Makine ve aksamaları ihracatımızın en önemli kalemlerinden biri olan ambalaj makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde yükseliş kaydetti. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 65,1 oranında yükselen ambalaj makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 26,9 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak- Ekim döneminde 53 milyon 446 bin dolar olan ambalaj makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak- Ekim döneminde ise yüzde 65,1 oranında artarak 88 milyon 256 bin dolar oldu.

Ambalaj makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise İtalya. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak- Ekim döneminde 18 milyon 558 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2009 yılının Ocak- Ekim döneminde 5 milyon 482 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 147,9 oranında artış kaydederek 13 milyon 592 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Ambalaj makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Mısır oldu. Mısır'a 2009 yılının Ocak- Ekim

döneminde 1 milyon 911 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise ihracatımız 9 milyon 92 bin dolara yükseldi.

Ambalaj makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla artış gösterdiği ülkelerden bir diğerinin ise İran olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 1 milyon 828 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 162,7 oranında artış kaydederek 4 milyon 802 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı.

Ambalaj makineleri ihracatımızda bir diğer önemli yükseliş ise yüzde 130,4 değer artışı ile Özbekistan ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 726 bin

dolarlık ambalaj makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 1 milyon 674 bin dolara ulaştı.

Bu mal grubu içerisindeki diğer büyük ihracat artışının yaşandığı ülkenin ise Rusya olduğu görülüyor. Rusya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 1 milyon 430 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 205,2 oranında artış kaydederek 4 milyon 365 bin dolar ihracat düzeyini yakalandı. Ambalaj makineleri ihracatımızda artış yaşanan ülkelerden bir diğeri ise Nijerya oldu. Nijerya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 307 bin dolarlık ambalaj makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam artış kaydederek 1 milyon 928 bin dolar seviyesine yükseldi.

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA AMBALAJ MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül Dönemi)

OCAK-EYLÜL 2009		OCAK-EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
2.567.391	53.466.994	3.259.016	88.256.723	26,9	65,1

AMBALAJ MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İTALYA	364.341	8.414.211	23,1	588.498	18.558.442	31,5	61,5	120,6
IRAK	294.838	5.482.214	18,6	353.964	13.592.553	38,4	20,1	147,9
MISIR	76.195	1.911.105	25,1	194.426	9.092.954	46,8	155,2	-
İRAN	80.682	1.828.087	22,7	119.992	4.802.429	40,0	48,7	162,7
RUSYA FED.	63.855	1.430.449	22,4	84.744	4.365.256	51,5	32,7	205,2
NIJERYA	13.232	307.628	23,2	23.441	1.928.996	82,3	77,1	-
AZERBAYCAN	158.183	2.229.288	14,1	115.303	1.910.223	16,6	-27,1	-14,3
ABD	5.523	125.677	22,8	59.887	1.786.424	29,8	-	-
ÖZBEKİSTAN	45.796	726.527	15,9	72.242	1.674.109	23,2	57,7	130,4
S. ARABİSTAN	63.866	1.721.683	27,0	74.944	1.639.457	21,9	17,3	-4,8

ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAKİNELERİ

Ülkemiz endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatı 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde yükseliş kaydetti. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 26,8 oranında yükselen endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 27,1 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 587 milyon 795 bin dolar olan endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 26,8 oranında artarak 745 milyon 512 bin dolar oldu. Endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise İngiltere. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 95 milyon 121 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 48 milyon 362 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 13 oranında artış kaydederek 54 milyon 634 bin dolar ihracat düzeyini yakaladı. Endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Fransa oldu. Fransa'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 46 milyon 178 bin dolarlık endüstriyel klima ve

soğutma makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 4,5 gibi bir artışla, ihracatımız 48 milyon 257 bin dolara yükseldi. Endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla artış gösterdiği ülkenin ise Cezayir olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 7 milyon 748 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 182,2 oranında artış kaydederek 21 milyon 864 bin dolar ihracat düzeyini yakaladı. Endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımızda bir diğer önemli yükseliş ise yüzde 95 değer artışı ile İran ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 18 milyon 962 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılı-

nın aynı döneminde 36 milyon 967 bin dolara ulaştı. Bu mal grubu içerisindeki diğer büyük ihracat artışının yaşandığı ülkenin ise Rusya olduğu görülüyor. Rusya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 14 milyon 902 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 51,4 oranında artış kaydederek 22 milyon 556 bin dolar ihracat düzeyini yakaladı. Endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatımızda artış yaşanan ülkelerden bir diğeri ise İtalya oldu. İtalya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 13 milyon 353 bin dolarlık endüstriyel klima ve soğutma makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 53,1 artış kaydederek 20 milyon 449 bin dolar seviyesine yükseldi.

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül Dönemi)

OCAK- EYLÜL 2009		OCAK- EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
123.695.737	587.795.278	157.270.609	745.512.787	27,1	26,8

ENDÜSTRİYEL KLİMALAR VE SOĞUTMA MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İNGİLTERE	23.813.591	95.121.228	4,0	24.907.468	103.138.772	4,1	4,6	8,4
IRAK	12.091.982	48.362.377	4,0	13.062.815	54.634.779	4,2	8,0	13,0
FRANSA	10.823.405	46.178.873	4,3	11.624.418	48.257.555	4,2	7,4	4,5
ALMANYA	4.608.056	29.392.486	6,4	7.764.347	45.155.789	5,8	68,5	53,6
İRAN	3.677.422	18.962.229	5,2	7.226.727	36.967.538	5,1	96,5	95,0
RUSYA FED.	3.053.494	14.902.724	4,9	4.778.069	22.556.372	4,7	56,5	51,4
CEZAYİR	3.749.593	7.748.907	2,1	7.179.486	21.864.692	3,0	91,5	182,2
ROMANYA	3.860.377	18.884.691	4,9	4.661.286	21.046.407	4,5	20,7	11,4
İTALYA	2.513.254	13.353.388	5,3	4.219.493	20.449.718	4,8	67,9	53,1
LİBYA	5.680.107	20.076.482	3,5	4.806.038	18.056.276	3,8	-15,4	-10,1

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ

Gıda sanayii makineleri ihracatımızda 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde düşüş yaşandı. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 0,5 oranında düşen gıda sanayii makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 0,3 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 313 milyon 349 bin dolar olan gıda sanayii makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 0,5 oranında gerileyerek 304 milyon 73 bin dolar oldu.

Gıda sanayii makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise Almanya. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 29 milyon 844 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise İran olduğu görülüyor. İran'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 15 milyon 117 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 46 oranında artış kaydederek 22 milyon 74 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Gıda sanayii makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Azerbaycan oldu.

Azerbaycan'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 13 milyon 649 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 61,5 gibi önemli bir artışla, ihracatımız 22 milyon 39 bin dolara yükseldi.

Gıda sanayii makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla artış gösterdiği ülkelerden bir diğerinin ise Libya olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 6 milyon 189 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 103,9 oranında artış kaydederek 12 milyon 619 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı.

Gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk 10 ülke arasındaki Irak'a ihracatımızda düşüş yaşandı. Irak'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde

17 milyon 805 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 16 milyon 927 bin dolar oldu.

Bu mal grubu içerisinde ihracat gerçekleştirdiğimiz bir diğer ülke olan Rusya'ya ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 9 milyon 403 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 0,3 oranında artarak 9 milyon 431 bin dolar ihracat düzeyine yükseldi. Gıda sanayii makineleri ihracatımızda düşüş yaşanan bir diğer ülke ise Kazakistan oldu. Kazakistan'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 23 milyon 435 bin dolarlık gıda sanayii makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 13 düşerek 20 milyon 396 bin dolar seviyesine geriledi.

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül)

OCAK- EYLÜL 2009		OCAK- EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
45.425.186	313.349.846	45.582.478	304.073.188	0,3	-3,0

GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	1.118.882	19.545.336	17,5	1.799.246	29.844.826	16,6	60,8	52,7
İRAN	2.848.446	15.117.505	5,3	4.750.986	22.074.485	4,6	66,8	46,0
AZERBAJCAN	1.351.881	13.649.443	10,1	2.912.039	22.039.393	7,6	115,4	61,5
KAZAKİSTAN	4.889.525	23.435.121	4,8	3.748.928	20.396.353	5,4	-23,3	-13,0
IRAK	3.825.178	17.805.954	4,7	2.833.827	16.927.480	6,0	-25,9	-4,9
SURİYE	2.908.508	24.754.002	8,5	1.898.285	13.420.995	7,1	-34,7	-45,8
LİBYA	1.020.804	6.189.576	6,1	2.358.980	12.619.225	5,3	131,1	103,9
MISIR	2.669.483	17.871.446	6,7	2.356.250	11.652.342	4,9	-11,7	-34,8
RUSYA FED.	1.796.832	9.403.389	5,2	1.372.025	9.431.010	6,9	-23,6	0,3
CEZAYİR	1.941.971	10.883.262	5,6	1.137.945	8.721.223	7,7	-41,4	-19,9

İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ

Makine ve aksamaları ihracatımızın en önemli kalemlerinden biri olan inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde yükseliş kaydetti. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 23,9 oranında yükselen inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 30,8 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 497 milyon 578 bin dolar olan inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 23,9 oranında artarak 616 milyon 305 bin dolar oldu.

İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise Almanya. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 68 milyon 899 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Libya olduğu görülüyor. Libya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 38 milyon 22 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 14,9 oranında artış kaydederek 43 milyon 679 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise İran oldu. İran'a 2009

yılının Ocak-Ekim döneminde 22 milyon 710 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 85,1 gibi önemli bir artışla, ihracatımız 42 milyon 32 bin dolara yükseldi. İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla artış gösterdiği ülkelerden bir diğerinin ise İngiltere olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 15 milyon 677 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 88,5 oranında artış kaydederek 29 milyon 546 bin dolar ihracat düzeyini yakaladı.

İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımızda bir diğer önemli yükseliş ise yüzde 23,3 değer artışı ile Azerbaycan ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 16 milyon

445 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 20 milyon 274 bin dolara ulaştı.

Bu mal grubu içerisindeki diğer büyük ihracat artışının yaşandığı ülkenin ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 19 milyon 181 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise yüzde 27,9 oranında değer artışı kaydederek 24 milyon 530 bin dolar ihracat düzeyini yakalandı. İnşaat ve madencilik makineleri ihracatımızda artış yaşanan ülkelerden bir diğeri ise İtalya oldu. İtalya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 19 milyon 272 bin dolarlık inşaat ve madencilik makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 10 artış kaydederek 21 milyon 198 bin dolar seviyesine yükseldi.

İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLANILAN MAKİNELER AKS. VE PARÇ. TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

OCAK- EYLÜL 2009		OCAK- EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
124.711.830	497.578.454	163.132.333	616.305.405	30,8	23,9

İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLANILAN MAKİNELER AKS. VE PARÇ. TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	14.788.659	62.138.588	4,2	17.802.306	68.899.671	3,9	20,4	10,9
LİBYA	8.690.722	38.022.167	4,4	10.267.103	43.679.729	4,3	18,1	14,9
İRAN	5.436.547	22.710.537	4,2	9.248.612	42.032.200	4,5	70,1	85,1
EGE SER. BÖL.	2.013.302	7.883.899	3,9	8.031.319	31.688.582	3,9	-	-
CEZAYİR	9.310.007	44.808.203	4,8	6.454.897	30.903.334	4,8	-30,7	-31,0
İNGİLTERE	8.542.177	15.677.304	1,8	16.557.113	29.546.880	1,8	93,8	88,5
RUSYA FED.	4.710.218	20.254.134	4,3	5.538.675	25.610.483	4,6	17,6	26,4
IRAK	5.951.266	19.181.225	3,2	7.062.915	24.530.262	3,5	18,7	27,9
İTALYA	6.693.229	19.272.325	2,9	7.963.668	21.198.640	2,7	19,0	10,0
AZERBAYCAN	3.327.204	16.445.228	4,9	3.754.722	20.274.102	5,4	12,8	23,3

POMPA VE KOMPRESÖR

Türkiye pompa ve kompresör ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde yükseliş kaydetti. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 27,1 oranında yükselen pompa ve kompresör ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 27 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 378 milyon 92 bin dolar olan pompa ve kompresör ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 27,1 oranında artarak 422 milyon 217 bin dolar oldu.

Pompa ve kompresör ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise Almanya. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 105 milyon 542 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise ABD olduğu görülüyor. ABD'ye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 20 milyon 818 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 28,9 oranında artış kaydederek 26 milyon 825 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Pompa ve kompresör ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Rusya oldu. Rusya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 11 milyon

276 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatı yapılırken, yüzde 123 gibi bir artışla, ihracatımız 25 milyon 121 bin dolara yükseldi.

Pompa ve kompresör ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde ihracat artışı yaşanan ülkelere bir diğerinin ise Irak olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 15 milyon 633 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 50,7 oranında artış kaydederek 23 milyon 532 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı.

Pompa ve kompresör ihracatımızda bir diğer önemli yükseliş ise yüzde 68,1 değer artışı ile İngiltere ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 12 milyon 961 bin dolarlık pompa ve kompresör

ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 21 milyon 790 bin dolara ulaştı.

Bu mal grubu içerisindeki diğer büyük ihracat artışının yaşandığı ülkenin ise İran olduğu görülüyor. İran'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 9 milyon 887 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 38,7 oranında artış kaydederek 13 milyon 717 bin dolar ihracat düzeyini yakalandı. Pompa ve kompresör ihracatımızda artış yaşanan ülkelere bir diğeri ise Türkmenistan oldu. Türkmenistan'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 10 milyon 551 bin dolarlık pompa ve kompresör ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 25,1 oranında artış kaydederek 13 milyon 204 bin dolar seviyesine yükseldi.

OAİB İŞTİGAL ALANI İTİBARIYLA POMPA VE KOMPRESÖR İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül Dönemi)

OCAK-EYLÜL 2009		OCAK-EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
47.159.017	378.097.635	59.914.028	480.400.874	27,0	27,1

POMPA VE KOMPRESÖR TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
ALMANYA	6.856.636	66.897.907	9,8	11.305.039	105.542.887	9,3	64,9	57,8
ABD	2.491.532	20.818.642	8,4	3.437.804	26.825.104	7,8	38,0	28,9
RUSYA FED.	1.644.953	11.276.540	6,9	3.093.139	25.151.790	8,1	88,0	123,0
IRAK	2.825.497	15.633.174	5,5	2.724.840	23.562.238	8,6	-3,6	50,7
İTALYA	3.255.269	21.941.913	6,7	3.245.043	22.647.660	7,0	-0,3	3,2
ROMANYA	4.281.240	23.802.221	5,6	4.035.504	22.237.895	5,5	-5,7	-6,6
İNGİLTERE	1.452.338	12.961.814	8,9	2.449.927	21.790.676	8,9	68,7	68,1
İRAN	1.092.321	9.887.473	9,1	1.537.508	13.717.017	8,9	40,8	38,7
AZERBAYCAN	1.080.321	11.214.308	10,4	1.299.149	13.357.498	10,3	20,3	19,1
TÜRKMENİSTAN	1.030.580	10.551.694	10,2	1.327.585	13.204.181	9,9	28,8	25,1

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ

Makine ve aksesuarları ihracatımızın en önemli kalemlerinden biri olan tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde yükseliş kaydetti. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 3 oranında yükselen tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 9,7 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 208 milyon 936 bin dolar olan tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 3 oranında artarak 215 milyon 114 bin dolar oldu. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise İran. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 24 milyon 731 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Hindistan olduğu görülüyor. Hindistan'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 15 milyon 593 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 33,7 oranında artış kaydederek 20 milyon 846 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Tekstil ve konfeksiyon makineleri

ihracatımızın bir diğer önemli ihracat pazarı ise İngiltere oldu. İngiltere'ye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 10 milyon 278 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 16,2 gibi bir artışla, ihracatımız 11 milyon 941 bin dolara yükseldi. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımızın bir diğer önemli ihracat pazarı ise Almanya oldu. Almanya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 7 milyon 528 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 27,4 gibi bir artışla, ihracatımız 9 milyon 587 bin dolara yükseldi. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde genel olarak artış göstermiş olsa da ihracat gerçekleştirdiğimiz ilk 10 ülke arasında düşüşler de yaşandı. Suriye'ye ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 8 milyon 310 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ih-

racatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 10,7 oranında düşerek 7 milyon 424 bin dolar ihracat düzeyine geriledi. Tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımızda bir diğer düşüş ise yüzde 36,1 değer düşüşü ile Sudan ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 14 milyon 204 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 9 milyon 74 bin dolara ulaştı. Bu mal grubu içerisindeki diğer ihracat düşüşü yaşadığımız ülke ise Bangladeş olduğu görülüyor. Bangladeş'e 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 13 milyon 688 bin dolarlık tekstil ve konfeksiyon makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 31,4 oranında düşerek 9 milyon 393 bin dolar ihracat düzeyini yakalandı.

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül)

OCAK-EYLÜL 2009		OCAK-EYLÜL 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
41.664.755	208.936.867	45.710.517	215.114.254	9,7	3,0

TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İRAN	2.578.639	14.069.382	5,5	4.949.240	24.731.634	5,0	91,9	75,8
HINDİSTAN	4.528.120	15.593.897	3,4	6.579.029	20.846.724	3,2	45,3	33,7
ÖZBEKİSTAN	3.794.657	14.735.673	3,9	3.383.564	12.210.295	3,6	-10,8	-17,1
İNGİLTERE	2.821.751	10.278.528	3,6	3.357.738	11.941.666	3,6	19,0	16,2
MISIR	5.758.022	19.538.563	3,4	3.278.690	10.367.382	3,2	-43,1	-46,9
ALMANYA	1.074.035	7.528.588	7,0	1.488.408	9.587.966	6,4	38,6	27,4
BANGLADEŞ	2.526.321	13.688.277	5,4	1.242.437	9.383.905	7,6	-50,8	-31,4
SUDAN	815.535	14.204.654	17,4	679.786	9.074.389	13,3	-16,6	-36,1
SURİYE	2.948.339	8.310.497	2,8	2.839.226	7.424.453	2,6	-3,7	-10,7
FRANSA	898.504	5.077.185	5,7	1.407.712	7.047.586	5,0	56,7	38,8

YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAKİNELERİ

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızda 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde düşüş yaşandı. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ekim dönemi ile karşılaştırıldığında değer bazında yüzde 5,8 oranında düşen yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız, miktar bazında ise yüzde 7,9 oranında artış gösterdi. Değer olarak ise 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 136 milyon 850 bin dolar olan yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde ise yüzde 5,8 oranında düşerek 128 milyon 919 bin dolar oldu.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın en fazla olduğu ülke ise İran. Söz konusu ülkeye 2010 yılının Ocak-Ekim döneminde 10 milyon 428 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı gerçekleştirildi. Bu mal grubu içerisindeki en büyük ikinci ihracat pazarımızın ise Irak olduğu görülüyor. Irak'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 5 milyon 641 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 60,9 oranında artış kaydederek 9 milyon 76 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı. Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın üçüncü en büyük ihracat pazarı ise Azerbaycan oldu. Azerbaycan'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 6

milyon 121 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı yapılırken, yüzde 35,6 gibi bir artışla, ihracatımız 8 milyon 303 bin dolara yükseldi.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızın 2010 yılı Ocak-Ekim döneminde en fazla artış gösterdiği ülkelerden bir diğerinin ise BAE olduğu görülüyor. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 2 milyon 451 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 215,4 oranında artış kaydederek 7 milyon 731 bin dolar ihracat düzeyi yakalandı.

Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızda bir diğer önemli yükseliş ise yüzde 72 değer artışı ile ABD ile yaşanmıştır. Söz konusu ülkeye 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 4 milyon 109

bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı gerçekleştirilirken, bu rakam 2010 yılının aynı döneminde 7 milyon 70 bin dolara ulaştı.

Bu mal grubu içerisindeki diğer büyük ihracat artışının yaşandığı ülkenin ise Libya olduğu görülüyor. Libya'ya 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 4 milyon 234 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımız söz konusu iken 2010 yılının aynı dönemine gelindiğinde ise bu değer yüzde 37 oranında artış kaydederek 5 milyon 802 bin dolar ihracat düzeyini yakalandı. Yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatımızda artış yaşanan ülkelere bir diğeri ise Mısır oldu. Mısır'a 2009 yılının Ocak-Ekim döneminde 3 milyon 54 bin dolarlık yük kaldırma, taşıma ve istifleme makineleri ihracatı yapılırken, 2010 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 47,6 artış kaydederek 4 milyon 507 bin dolar seviyesine yükseldi.

OAİB İŞTİĞAL ALANI İTİBARIYLA YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK. İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak-Eylül)

OCAK-TEMMUZ 2009		OCAK-TEMMUZ 2010		(%) DEĞİŞİM	
Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar	Değer
25.063.116	136.850.824	27.054.495	128.919.549	7,9	-5,8

YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAK. TÜRKİYE GENELİ İHRACATI (2009 ve 2010 Yılları Ocak - Eylül Dönemi)

Ülke	2009 YILI			2010 YILI			(%) DEĞİŞİM	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar (Kg)	Değer (\$)	\$/kg	Miktar	Değer
İRAN	1.489.715	5.676.169	3,8	2.559.091	10.428.641	4,1	71,8	83,7
IRAK	1.154.380	5.641.146	4,9	1.967.521	9.076.580	4,6	70,4	60,9
AZERBAJYAN	1.139.336	6.121.484	5,4	1.598.517	8.303.159	5,2	40,3	35,6
BAE	508.077	2.451.222	4,8	2.678.543	7.731.708	2,9	427,2	215,4
ABD	622.017	4.109.481	6,6	1.263.416	7.070.314	5,6	103,1	72,0
ÇİN HALK CUM.	1.017.117	7.671.848	7,5	968.697	6.733.546	7,0	-4,8	-12,2
TÜRKMENİSTAN	650.807	3.349.000	5,1	1.244.812	6.370.188	5,1	91,3	90,2
LİBYA	1.223.335	4.234.842	3,5	1.255.129	5.802.321	4,6	2,6	37,0
MISIR	713.716	3.054.451	4,3	1.010.885	4.507.036	4,5	41,6	47,6
CEZAYİR	1.255.565	6.804.535	5,4	986.678	4.295.070	4,4	-21,4	-36,9

SEKTÖREL BAZDA İHRACAT RAKAMLARI -1000 \$

SEKTÖRLER	EKİM				OCAK-EKİM			
	2009	2010	Değişim ('10/'09)	Pay(10) (%)	2009	2010	Değişim ('10/'09)	Pay(10) (%)
I. TARIM	1,395,939	1,513,738	8.44	14.03	10,502,781	11,940,303	13.69	12.88
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	1,066,072	1,142,033	7.13	10.58	7,827,575	8,825,476	12.75	9.52
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	353,165	365,305	3.44	3.39	2,959,095	3,325,278	12.37	3.59
Yaş Meyve ve Sebze	166,486	177,291	6.49	1.64	1,425,485	1,620,645	13.69	1.75
Meyve Sebze Mamulleri	103,740	115,775	11.60	1.07	834,791	899,662	7.77	0.97
Kuru Meyve ve Mamulleri	160,781	182,505	13.51	1.69	900,818	976,464	8.40	1.05
Fındık ve Mamulleri	202,262	226,557	12.01	2.10	896,903	1,208,424	34.73	1.30
Zeytin ve Zeytinyağı	18,371	12,779	-30.44	0.12	162,533	158,628	-2.40	0.17
Tütün	57,922	58,562	1.10	0.54	607,794	589,330	-3.04	0.64
Kesme Çiçek	3,345	3,259	-2.57	0.03	40,153	47,045	17.16	0.05
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	78,246	97,605	24.74	0.90	676,723	762,137	12.62	0.82
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	78,246	97,605	24.74	0.90	676,723	762,137	12.62	0.82
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	251,621	274,100	8.93	2.54	1,998,485	2,352,690	17.72	2.54
Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri	251,621	274,100	8.93	2.54	1,998,485	2,352,690	17.72	2.54
II. SANAYİ	8,303,755	8,917,274	7.39	82.64	66,274,158	76,277,812	15.09	82.31
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	805,130	915,101	13.66	8.48	6,201,589	7,360,310	18.68	7.94
Tekstil ve Hammaddeleri	589,678	630,273	6.88	5.84	4,489,942	5,312,648	18.32	5.73
Deri ve Deri Mamulleri	96,421	144,380	49.74	1.34	844,090	1,034,794	22.59	1.12
Halı	119,031	140,448	17.99	1.30	867,557	1,012,869	16.75	1.09
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	1,025,939	1,148,526	11.95	10.64	7,873,835	10,137,388	28.75	10.94
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	1,025,939	1,148,526	11.95	10.64	7,873,835	10,137,388	28.75	10.94
C. SANAYİ MAMULLERİ	6,472,686	6,853,647	5.89	63.52	52,198,734	58,780,113	12.61	63.43
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1,305,860	1,367,064	4.69	12.67	10,858,501	12,016,064	10.66	12.97
Otomotiv Endüstrisi	1,596,721	1,696,267	6.23	15.72	12,106,565	14,343,512	18.48	15.48
Gemi ve Yat	170,001	68,459	-59.73	0.63	1,577,736	996,529	-36.84	1.08
Elektrik - Elektronik	911,260	955,280	4.83	8.85	6,794,053	7,761,558	14.24	8.38
Makine ve Aksamları	530,395	607,803	14.59	5.63	4,587,843	5,168,292	12.65	5.58
Demir ve Demir Dışı Metaller	474,257	553,177	16.64	5.13	3,607,724	4,727,930	31.05	5.10
Demir Çelik Ürünleri	1,084,559	1,177,066	8.53	10.91	9,268,415	10,073,691	8.69	10.87
Çimento ve Toprak Ürünleri	285,018	297,123	4.25	2.75	2,561,260	2,686,941	4.91	2.90
Değerli Maden ve Mücevherat	110,889	127,338	14.83	1.18	800,546	953,842	19.15	1.03
Diğer Sanayi Ürünleri	3,727	4,069	9.18	0.04	36,089	51,755	43.41	0.06
III. MADENCİLİK	213,925	359,380	67.99	3.33	1,960,033	3,056,290	55.93	3.30
Madencilik Ürünleri	213,925	359,380	67.99	3.33	1,960,033	3,056,290	55.93	3.30
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat					4,447,892	1,400,338	-68.52	1.51
TOPLAM (*)	9,913,619	10,790,392	8.84	100	83,184,863	92,674,743	11.41	100

(*) İhracatçı Birlikleri kaydından muaf ihracatın yaklaşık değeridir. Son ay verilerinde gözardı edilmiştir.

TÜRKİYE GENELİ KARŞILAŞTIRMALI ÜLKE RAPORU (01 OCAK - 30 EYLÜL 2009 / 01 OCAK - 30 EYLÜL 2010)

ÜLKE ADI	TÜRKİYE GEN. ÜLKE 01 OCAK - 31 EKİM 2009	TÜRKİYE GEN. ÜLKE 01 OCAK - 31 EKİM 2010	TÜRKİYE GEN. MAK. SEK. 01 OCAK - 31 EKİM 2009	TÜRKİYE GEN. MAK. SEK. 01 OCAK - 31 EKİM 2010	TÜRKİYE DEĞ.	MAKİNE DEĞ.	
1	ALMANYA	7,943,557,720.58	9,345,108,180.30	376,190,472.32	449,625,445.86	17.64	19.52
2	İRAN (İSLAM CUM.)	1,630,307,780.84	2,347,518,939.56	228,127,751.36	320,480,421.08	43.99	40.48
3	BİR.DEVLETLER(ABD)	2,546,284,572.77	3,104,873,330.29	277,029,414.13	304,341,425.72	21.94	9.86
4	IRAK	4,197,394,240.42	4,769,085,186.44	206,351,361.05	272,311,619.16	13.62	31.97
5	BR.KRALLIK(İNGİLTERE)	4,587,628,200.86	5,642,885,404.88	212,072,027.07	252,556,631.13	23.00	19.09
6	RUSYA FEDERASYONU	2,618,813,372.71	3,740,458,138.18	167,135,569.92	191,394,155.27	42.83	14.51
7	İTALYA	4,748,918,390.37	5,410,707,520.26	157,890,860.71	187,888,223.92	13.94	19.00
8	FRANSA	5,053,718,195.75	5,058,238,287.52	148,700,538.39	172,954,631.87	0.09	16.31
9	AZERBAJCAN-NAHCIVAN	1,147,941,166.05	1,281,120,941.57	117,122,610.59	146,031,291.12	11.60	24.68
10	LİBYA	1,514,413,421.17	1,643,409,247.58	120,260,795.20	132,579,746.50	8.52	10.24
11	MISIR	2,380,894,116.76	1,954,133,683.48	121,579,521.05	120,225,182.30	-17.92	-1.11
12	İST.DERİ SERB.BÖLGE	212,724,819.70	230,915,810.13	91,980,926.19	118,707,163.52	8.55	29.06
13	CEZAYİR	1,527,044,706.75	1,294,433,431.43	110,893,319.17	98,957,542.65	-15.23	-10.76
14	SUUDI ARABİSTAN	1,455,091,462.08	1,965,110,834.26	128,898,667.44	98,076,175.55	35.05	-23.91
15	TÜRKMENİSTAN	780,400,675.05	967,890,167.54	82,271,076.97	93,524,392.09	24.02	13.68
16	ROMANYA	1,802,237,502.60	2,112,615,735.67	100,735,704.07	91,043,574.20	17.22	-9.62
17	BİRLİK ARAP EMİRLİ	1,766,975,446.51	2,123,189,850.70	48,662,507.75	82,896,840.92	20.16	70.35
18	SURİYE ARAP CUM.(SUR)	1,145,393,791.52	1,478,403,201.86	94,258,141.10	79,714,680.67	29.07	-15.43
19	KAZAKİSTAN	572,128,391.49	722,123,719.97	66,349,746.06	77,264,428.49	26.22	16.45
20	BELÇİKA	1,428,590,124.09	1,609,763,001.12	57,045,411.10	75,876,440.77	12.68	33.01
21	İSPANYA	2,308,330,332.00	2,938,433,468.00	75,129,017.61	74,742,900.13	27.30	-0.51
22	BULGARİSTAN	1,164,729,762.55	1,258,086,777.80	69,466,870.43	69,384,937.33	8.02	-0.12
23	POLONYA	1,087,007,319.53	1,235,891,576.84	48,499,230.49	66,370,356.39	13.70	36.85
24	K.KIBRIS TÜRK CUMH.	600,889,637.40	801,286,573.17	26,182,557.96	58,492,227.48	33.35	123.40
25	HOLLANDA	1,744,695,390.60	2,023,665,752.13	60,288,962.05	55,751,201.76	15.99	-7.53
26	GÜRCİSTAN	633,581,031.44	615,233,901.82	130,931,881.85	55,251,009.00	-2.90	-57.80
27	EGE SERBEST BÖLGE	247,465,781.53	408,574,765.37	37,683,674.46	54,895,509.74	65.10	45.67
28	MALEZYA	89,681,527.84	187,102,082.92	24,592,322.23	53,196,921.78	108.63	116.32
29	FAS	495,019,782.31	524,012,184.43	72,473,067.97	52,454,660.01	5.86	-27.62
30	UKRAYNA	812,227,227.80	987,615,233.22	40,878,057.68	50,985,397.68	21.59	24.73
31	ÖZBEKİSTAN	236,885,572.47	227,681,671.96	46,294,087.39	49,780,926.40	-3.89	7.53
32	HİNDİSTAN	338,752,536.35	412,713,019.75	40,576,059.60	48,422,969.59	21.83	19.34
33	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	1,204,416,567.40	1,887,501,141.00	35,358,565.68	47,991,410.63	56.71	35.73
34	YUNANİSTAN	1,375,725,156.18	1,214,611,596.95	55,563,379.54	45,228,252.68	-11.71	-18.60
35	ISRAİL	1,212,233,510.86	1,696,977,831.10	37,853,107.23	44,180,252.53	39.99	16.71
36	AVUSTURYA	653,470,920.27	693,325,421.71	43,243,230.31	36,973,748.16	6.10	-14.50
37	TUNUS	489,296,607.82	615,325,193.96	27,075,657.94	35,706,516.82	25.76	31.88
38	SUDAN	220,949,534.55	199,778,131.52	38,675,881.93	35,558,175.79	-9.58	-8.06
39	BREZİLYA	296,205,420.13	506,851,010.81	19,333,875.27	34,297,746.87	71.11	77.40
40	PAKİSTAN	134,417,314.44	164,131,128.72	19,835,334.01	32,906,624.05	22.11	65.90
41	URDUN	375,614,702.81	471,355,883.93	27,416,144.40	31,075,190.17	25.49	13.35
42	İSVEÇ	598,514,125.00	771,127,331.22	19,888,170.90	30,808,932.33	28.84	54.91
43	LÜBNAN	542,442,076.41	507,333,394.49	18,332,626.31	30,665,312.55	-6.47	67.27
44	MEKSİKA	79,732,291.84	109,610,103.17	24,408,023.01	27,304,370.13	37.47	11.87
45	MACARİSTAN	348,284,949.42	361,795,742.26	24,021,424.38	24,712,684.59	3.88	2.88
46	ÇEK CUMHURİYETİ	408,251,655.99	562,817,842.58	17,954,133.47	24,542,076.07	37.86	36.69
47	GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	211,654,528.96	219,872,499.36	15,411,647.84	23,322,386.30	3.88	51.33
48	AFGANİSTAN	190,382,509.58	210,641,161.99	16,758,664.72	22,766,946.86	10.64	35.85
49	PORTEKİZ	322,655,588.75	403,097,026.25	15,956,421.74	21,559,629.88	24.93	35.12
50	AVUSTRALYA	232,433,338.54	274,068,441.09	19,560,964.37	21,112,355.94	17.91	7.93
	DİĞER	11,020,566,230.58	11,981,902,856.99	524,642,540.84	541,400,832.50	8.72	3.19
	TOPLAM	78,736,971,029.42	91,274,405,359.23	4,587,842,005.26	5,168,292,474.93	15.92	12.65

Makine sektörü ve CE işareti

Avrupa Birliği'nin (AB) kuruluşundaki amaçlar arasında; üye ülkeler arası serbest ticaretin sağlanması ile Avrupa Birliği içinde üretilen ve tüketilen ürünlerin teknik olarak belirli standartları sağlanması da bulunmaktadır.

AB Komisyonu teknik engelleri kaldırmak için bazı yaklaşımlar ortaya koymuştur. Eski Yaklaşım (1969), Yeni Yaklaşım (1985), Global Yaklaşım (1989) ve Modüler Yaklaşım (1990) gibi yaklaşımlar yayınlanmıştır. Son yayınlanan Modüler Yaklaşım ile ürünlerin risk unsurlarına göre Uygunluk Değerlendirme sistemlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

CE İşareti ise ürünlerin serbest dolaşımını sağlamak için geliştirilen bir Uygunluk Değerlendirme ve İşaretleme Sistemidir. CE İşareti, Fransızca'da "Conformité Européenne" olarak ifade edilmekte olup, "Avrupa'ya uygunluk" anlamına gelmektedir. Bir ürünün "CE İşareti" taşıması; güvenlik, sağlık, çevre ve tüketicinin korunması ile ilgili temel kıstasları yerine getirdiğini göstermekte ve o malın AB bünyesindeki ülkelerde hiçbir engelle karşılaşmaksızın dolaşımını sağlamaktadır. CE İşareti bir anlamda ürünler için teknik pasaport niteliğindedir.

AB ürün mevzuatında Yeni Yaklaşım Direktiflerine göre, Makine Direktifinin de aralarında bulunduğu 21 tane CE işareti gerektiren Teknik Direktif vardır. Bu direktifler, ilgili ürün gruplarına göre uygunluk değerlendirmesinin nasıl yapılacağı, CE işaretinin ürünlere nasıl iliştilirileceği ve diğer teknik kıstaslar ile genel şartları anlatmakta ve ilgili standartlara atıfta bulunmaktadır.

Avrupa normlarına uygunluğu anlatan bu işaret başından bu yana sadece bir zorunluluk olarak algılansa da aslında

bir taşla iki kuş deyimini tam olarak yerine getirmektedir. İş kazaları konusunda Avrupa ve dünya sıralamasında ön sıralarda yer alan ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği konusunda hızla büyüyen bilinçlenme akımına en büyük destek CE işaretinden olacaktır. Çünkü CE işaretinin katkısı; imalatçılar için daha verimli ve güvenli çalışma, kalitede artış, detaylı teknik dokümantasyon ve bunun sonucu daha sistematik çalışma, sürekli kontrol ve geliştirme faaliyetleri, daha uzman personel geliştirme gibi artılar getirmektedir. Kullanıcılar (veya tüketiciler) için ise daha fazla iş sağlığı ve güvenliği, risk analizinde kabul edilebilir oranlarda sonuçlar, daha az iş kazası, sistematik ve doğru kullanım, kullanılan iş ekipmanlarının güvenliği ve çevrenin güvenliğini öngörmektedir. Makinelerin AB'de piyasaya arz edilebilmesi için gerekli asgari sağlık ve güvenlik şartları ilk olarak 98/37/EC sayılı Makine Direktifinde (Machinery Safety Directive) düzenlenmiş ve bu direktif 5 Haziran 1991 tarihinden itibaren, AB ülkelerinde zorunlu olarak uygulanmıştır. Direktifin amacı, makine ürünlerinin AB'de serbest dolaşımının yanı sıra kullanıcıların güvenliğini sağlamaktır. Söz konusu direktif 5 Mayıs 2002'de Türkiye'de Makine Emniyeti Yönetmeliği (98/37/AT) olarak yayınlanmış ve 1 Ocak 2004 tarihinde zorunlu hale gelmiştir. Daha güvenli ürünlerin üretilmesi amacıyla yapılan çalışmalar sonucunda 98/37/EC direktifi yenilenerek 2006/42/EC sayılı Makine Direktifi AB'de uygulanmaya başlanmıştır. Ülkemizde ise, Avrupa Birliği'nin 2006/42/EC sayılı direktifine paralel olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan Makine Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) 03.03.2009 tarih ve 27158 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 01.01.2010 tarihinden itibaren uygulamada bulunmaktadır. 2006/42/AT Makine Emniyeti Yönetmeliği beraberinde yeni yükümlülükleri ve ilave güvenlik tedbirlerini getirmiştir. Makine Direktifinden başka, CE işareti gerektiren ve makine sektörüyle ilgili diğer direktifler; Alçak Gerilim Cihazları, Basit Basıncılı Kaplar, Gaz Yakan Aletler, Sıcak Su Kazanları, Elektromanyetik Uyumluluk, Makineler, Otomatik Olmayan Tartı Aletleri, Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipmanlar, Asansörler, Basıncılı Kaplar, Yolcu Taşıma Amaçlı Kablo Üzerinde Hareket Eden Araçlar ve Ölçü Aletleri direktifleridir. Yeni Yaklaşım Direktiflerinden biri olan Makine Direktifi kapsamındaki ürünlerin piyasaya arz öncesinde uygunluk değerlendirmesine tabi tutulması ve CE işareti iliştilirilmesi gerekmektedir. Ürünün risk tanımına bağlı olarak uygunluk değerlendirilmesi ya üreticinin kendisi ya da onaylanmış kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmelidir.

YENİ DİREKTİFTEKİ DEĞİŞİKLİKLER
Yeni direktifte; yeni "Uygunluk Değerlendirme Prosedürleri ve Modülleri" eklenmiştir. EK IV kapsamında yer alan makinelerin uygunluk değerlendirmesi ile ilgili farklı modüller devreye alınmıştır. "Asansör Yönetmeliği ve Düşük Gerilim Yönetmeliği" ile "Makine Emniyeti Yönetmeliği" arasındaki sınırlar netleştirilmiştir. Yeni yönetmelikte "Düşük Gerilim" yönetmeliği kapsamında olan, Makine Emniyeti Yönetmeliği kapsamında olmayan örneğin elektrik motorları, çamaşır makineleri gibi ürün grupları tanımlanmıştır. Ayrıca hızı 0,15 m/s den daha düşük olan asansörler "Asansör Yönetmeliği" kapsamından çıkarılarak Makine

Emniyeti Yönetmeliği kapsamına alınmıştır.

Şantiye yük asansörü, kartuşlu sabitleme aletleri ve diğer darbe makineleri yönetmeliğin kapsamına eklenerek uygulama kapsamı genişletilmiştir. Önceki direktifte bahsedilen üreticinin risk analizi yapması gereği yerine daha net bir şekilde tanımlanmış olan risk değerlendirmesi tanımı dikkati çekmektedir. Böylece risk değerlendirmesi ve risk azaltılması yöntemi daha açık bir şekilde tanımlanarak bu konuya açıklık getirilmektedir.

DİREKTİFİN UYGULAMA ALANI

Yeni direktifin birinci maddesinde direktifin uygulanma alanı ve uygulama dışı olan alanlar tanımlanmaktadır. Direktif aşağıdaki ürünler için uygulanmaktadır:

- Makineler (machinery)
- Değiştirilebilir ekipmanlar (interchangeable equipment)
- Güvenlik donanımları (komponentleri) (safety components)
- Yük taşıyıcı araçlar (lifting accessories)
- Zincir, halat ve kayışlar (chains, ropes and webbing)
- Sökülebilir mekanik transmisyon milleri (removable mechanical transmission devices)
- Kismen tamamlanmış makineler (partly completed machinery)

2006/42/AT sayılı uyumlaştırılmış Makine Emniyeti Yönetmeliği'nde, makineler, değiştirilebilir teçhizat, emniyet aksamları, kaldırma aksesuarları, zincir, halat ve kayışlar, sökülebilir mekanik aktarma tertibatları ve kısmen tamamlanmış makineler aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1- Makine

Yönetmeliğin amaçları bakımından, kısmen tamamlanmış makineler dışında, doğrudan insan veya hayvan gücü uygulaması dışındaki bir tahrik sistemi ile donatılmış veya donatılması amaçlanmış, ilişkili parçaları veya kısımlarının en az biri hareketli olan ve belli bir uygulama amacıyla bir araya getirilmiş olan parçalar topluluğu ile bunlardan; sadece kullanım sahasına veya bir enerji ve hareket

kaynağına bağlantı için gerekli olan aksamları bulunmayan veya monte edilmeye hazır ve sadece bir ulaştırma vasıtasına monte edildiğinde veya bir bina ya da yapıya kurulduğunda çalışma yeteneğine sahip veya aynı sonucu elde etmek için bir bütün halinde çalışacak şekilde düzenlenen ve kumanda edilen veya aşağıda belirtilen kısmen tamamlanmış makine parçaları topluluğunu ve yük kaldırma amaçlı ve güç kaynağı doğrudan uygulanan insan gücü olan birbiriyle bağlantılı en azından biri hareketli bağlantılı parçalar ve aksamdan oluşan parçalar topluluğu,

2- Değiştirilebilir teçhizat

Bir makine veya traktörün hizmete girişini müteakip, operatörün kendisi

tarafından işlevini veya özelliğini değiştirmek veya yeni bir işlev katmak amacıyla bu makine veya traktöre takılan bir alet olmayan teçhizat,

3- Emniyet aksamları

Bir güvenlik işlevini yapan, bağımsız bir şekilde piyasaya arz edilen, arızalanması ve/veya hatalı çalışması durumunda kişilerin güvenliğini tehlikeye sokan, makinelerin işlevini yerine getirmek için gerekli olmayan veya makinenin işlevini yerine getiren normal aksamın yedeği olarak kullanılabilecek aksamı,

4- Kaldırma aksesuarı:

Kaldırma makinesine monte edilmiş olup, yükün tutulmasına imkân

sağlayan, makine ile yük arasında veya yükün kendi üzerine yerleştirilen veya yükün ayrılmaz bir parçası olması amaçlanan ve piyasaya ayrı olarak arz edilen aksam veya teçhizat ile sapanlar ve bunların aksamları,

5- Zincirler, halatlar ve kayışlar:

Kaldırma amacıyla, kaldırma makinesi veya kaldırma aksesuarlarının bir parçası olarak tasarlanıp imal edilen, zincirler, halatlar ve kayışlar,

6- Sökülebilir mekanik aktarma organı:

Kendinden tahrikli makine veya bir traktör ile başka bir makine arasında birleştirildiği ilk sabit yataktan güç aktarımını sağlayan mahfazası ile birlikte piyasaya arz edildiği takdirde tek bir ürün olarak kabul edilen teçhizat,

7- Kısmen tamamlanmış makine:

Başka bir makineye veya kısmen tamamlanmış makineye dahil edilerek, Yönetmelik kapsamındaki bir makineyi oluşturması amaçlanan, tahrik sistemi gibi, hemen hemen makine durumunda olan, ancak kendi başına belirli bir uygulamayı gerçekleştiremeyen parçalar topluluğu, olarak tanımlanmaktadır.

Direktif Kapsamında Olmayan Ürünler:

Yeni direktifte, eski direktifteki kapsam dışı olan ürünler de güncellenerek tanımlanmıştır. Bunlardan; doğrudan makine üreticisi tarafından makine yedek parçası olarak verilen belirli güvenlik donanımları, araba vinci, çekici gibi makinelere sahip karayolu taşımasında kullanılan taşıtlar, bilimsel araştırmalarda kullanılan makineler, Alçak Gerilim Direktifi (LVD-73/23/EEC) kapsamında değerlendirilmesi gereken ev işlerinde kullanılan beyaz ve kahverengi ev eşyaları direktif kapsamı dışında bırakılmıştır.

Prosedür ve Modüller:

Yeni Makine Yönetmeliği (2006/42/AT) ile Yeni Uygunluk Değerlendirme Prosedürleri ve Modülleri eklenmiştir. Yönetmeliğin EK IV'ünde yer alan makinelere yeni eklemeler yapılmış ve tek bir başlık altında toplanmıştır. Eski Makine Yönetmeliği (98/37/EC)'de olduğu gibi yine Yüksek Riskli Makineler (EK IV) kapsamına girmeyen bir makineye üreticiler kendi beyanları (Self Declaration) ile CE işareti vurabilmektedir. Ancak, Yüksek Riskli Makineler kapsamında yer alan makinelerin uygunluk değerlendirilmesi ile ilgili farklı modüller devreye alınmıştır.

Yeni Makine Yönetmeliği ile üretici yükümlülükleri yeni direktifte ilk defa açıkça Madde 5'te belirlenmiştir. Bu maddeye göre makine üreticilerinin yapması gerekenler şunlardır: İmalatçı veya yetkili temsilcisi, makineyi piyasaya arz etmeden ve/veya hizmete sunmadan önce;

- Ek I'de yer alan ilgili temel sağlık ve güvenlik kurallarını sağlamak,
- Ek VII Bölüm A'da bahsedilen teknik dosyayı temin etmek,

- Özellikle talimatlar gibi gerekli bilgileri temin etmek,
- 13 üncü maddede belirtilen uygunluk değerlendirmesi için gerekli işlemleri yerine getirmek,
- Ek II Kısım 1 Bölüm A'da içeriği verilen AT Uygunluk Beyanını makineye uygun olarak hazırlamak,
- 16'ncı madde hükümlerine uygun olarak "CE" uygunluk işaretini iliştiirmek zorundadır.

Kısmen tamamlanmış makinelerin imalatçısı veya yetkili temsilcisi, makineyi piyasaya arz etmeden önce yapması gerekenler;

- Ek VII Bölüm B'de açıklanan ilgili belgelerin hazırlanması,
- Ek VI'da belirtilen montaj talimatlarının hazırlanması,
- Ek II Kısım I Bölüm B'de belirtilen imalatçı beyanının hazırlanmasıdır. Montaj talimatları ve imalatçı beyanının, nihai makineye takılıncaya kadar kısmen tamamlanmış makineyle birlikte bulundurulması, sonrasında nihai makinenin teknik dosyasına eklenmesi zorunludur.

İmalatçı veya yetkili temsilcisi, Ek I'de yer alan temel sağlık ve güvenlik kurallarını sağlamak için gerekli vasıtalara sahip olmak veya bu vasıtalara erişebilmek için gerekli tedbirleri alır.

Makinenin başka hususlarla ilgili olarak, "CE" işaretlemesi öngören başka yönetmeliklerin kapsamına girmesi durumunda, "CE" işaretlemesi makinenin söz konusu başka yönetmeliklerdeki hükümlere de uygun olduğunu gösterir. Ancak, bu yönetmeliklerden bir veya daha fazlasının bir geçiş döneminde, imalatçıya veya yetkili temsilcisine uygulanacak sistemi seçmesine imkân sağlaması durumunda, "CE" uygunluk işareti sadece imalatçı veya yetkili temsilcisi tarafından uygulanan yönetmeliklerin hükümlerine uygunluğunu gösterir. Uygulanan yönetmelikle ilgili bilgiler, Resmi Gazete'de yayımlanmış şekilde AT Uygunluk Beyanında belirtilir.

Söz konusu Yönetmelik kapsamındaki makinelerin önemli bir bölümü için uygunluk değerlendirme işlemi üretici beyanı ile yerine getirilmektedir. Diğer makineler içinse ilgili

direktif kapsamında yetkili bir onaylanmış kuruluşa başvurmak gereklidir. Makine Emniyeti Yönetmeliği ve makine sektörüyle ilgili diğer bazı yönetmelikler kapsamında, ülkemizde de onaylanmış kuruluşlar bulunmaktadır. Onaylanmış kuruluşlar, direktifler ve direktiflerin uygulanmasına ilişkin detaylı bilgi için AB'nin resmi internet sayfası <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/> adresinden ziyaret edilebilir.

Ayrıca, ihracatçıların çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlayabilmesi, AB ve üçüncü ülke pazarlarına girişinin kolaylaştırılması ve rekabet gücünün artırılması amacıyla akredite edilmiş kurum ve kuruluşlardan alınacak CE işareti yanı sıra kalite, çevre belgeleri (ISO 9000, ISO 14000), insan can, mal emniyeti ve güvenliğini gösterir diğer işaretler ile tarım ürünlerine ilişkin laboratuvar analizleri ve belgelendirme işlemleriyle ilgili harcamalar Çevre Maliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliği (97/5) kapsamında, %50 oranında ve belgelendirme veya analiz başına en fazla 25.000 (yirmi beş bin) ABD Dolarına kadar Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmaktadır.

Makine Emniyeti Yönetmeliği kapsamındaki ürünlerin ithalat denetimleri "CE" İşareti Taşınması Gereken Bazı Ürünlerin İthalat Denetimlerine Dair Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği'nde (2010/9) belirtilen esaslara göre yapılmaktadır. Buna göre, AB dışındaki ülkelerden gelen makine ürünlerinin Yönetmelik şartlarına uygun olup olmadığına dair denetimler Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Detaylı bilgi için Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Genel Mevzuat ve Bilgi Danışma Servisi ile irtibata geçebilirsiniz (www.oaib.gov.tr).

Kaynaklar:

Türk Standardları Enstitüsü
www.tse.org.tr
Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT)
<http://www.bilesim.com.tr>
<http://www.prosisce.com>

**MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR
(ARALIK 2010 - OCAK 2011 DÖNEMİ)**

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
ARALIK	EuroMold World Fair for Moldmaking and Tooling, Design and Application Development	1-4 Aralık 2010	Frankfurt/Main, Almanya	KALIP, KALIP TEKNOLOJİLERİ, TAKIM TEZGAHLARI	euromold@demat.com	Demat GmbH
	PLAST EURASIA İstanbul	2-5 Aralık 2010	İstanbul, Türkiye	AMBALAJ, PLASTİK VE KAUCUK TEKN., KİMYA, PETRO KİMYA	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
	Bursa Tekstil Makineleri Fuarı	2-5 Aralık 2010	Bursa, Türkiye	TEKSTİL MAKİNELERİ VE AKSAMLARI	www.tuyap.com.tr	TÜYAP Tüm Fuarçılık Yapım A.Ş.
OCAK	"Tekno/Tube Arabia International Trade for Industrial Machines, Metalworking, Machine Tools, Tubes and Pipes	8-11 Ocak 2011	Dubai, BAE	METAL İŞLEME MAKİNELERİ, KAYNAK MAKİNELERİ, AĞAÇ İŞLEME MAKİNELERİ, DÖKÜM MAKİNESİ, PAKETLEME MAKİNELERİ, İNŞAAT VE YAPI MALZEMELERİ	"www.messe-duesseldorf.de www.alfajer.net	Messe Düsseldorf GmbH Al Fajer Information & Services
	ARABPLAST, Arab International Plastics and Rubber Trade Show	8-11 Ocak 2011	Dubai, BAE	PLASTİK, KAUCUK HAMMADDELERİ VE MAKİNELERİ	"www.messe-duesseldorf.de www.alfajer.net	Messe Düsseldorf GmbH Al Fajer Information & Services
	HEIMTEXTIL International Trade Fair for Home Textiles and Commercially Used Textiles	"12-15 Ocak 2011"	Frankfurt/Main, Almanya	TEKSTİL, HALI VB. VE MAKİNELERİ	"www.heimtextil.de www.expotim.com	Messe Frankfurt Exhibition GmbH Expotim
	Ima 2011	18-21 Ocak 2011	Nuremberg, Almanya	ULUSLARARASI EĞLENCE VE MAKİNELER	www.reedexpo.de/	Reed Exhibitions Deutschland GmbH
	IMTEX Indian Metal-Cutting Machine Tool Exhibition with International Participation	20 - 26 Ocak 2011	Bengaluru, Hindistan	TAKIM TEZGAHLARI, METAL İŞLEME TEKNOLOJİLERİ	imtma@imtma.in	IMTMA
	Enertec	25 - 27 Ocak 2011	Leipzig, Almanya	ENERJİ VE GÜÇ SİSTEMLERİ	www.feustelfairs.com.tr	Feustel Fairs & Travel
	INTERPLASTICA International Trade Fair Plastics and Rubber	25 - 28 Ocak 2011	Moskova, Rusya	KAUCUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	www.interplastica.de	Messe Düsseldorf GmbH

**MAKİNE SEKTÖRÜNDE BELİRLENEN BAZI FUARLAR
(ŞUBAT - MART - NİSAN VE MAYIS 2011 DÖNEMİ DEVAMI)**

AYLAR	FUAR ADI	TARİHİ	YERİ	KONUSU	WEB	ORGANİZATÖR
ŞUBAT	PRODEXPO-Int. Exh. Of Food Beverages & Food Raw Materials (her yıl)	7-11 Şubat 2011	Moskova, Rusya	GIDA VE AMBALAJ MAKİNELERİ	www.prod-expo.ru	Expocentre
	STROYTECH Exhibition for Construction Technologies, Equipment, Road-Building Machinery and Materials (her yıl)	14-17 Şubat 2011	Moskova, Rusya	TAŞIMA, İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	www.stroytekh.ru	Mvk International Exhibition Company
	SIMA/Simagena/Simavip Int. Agribusiness Show	20-24 Şubat, 2011 (iki yılda bir)	Paris, Fransa	TARIM MAKİNELERİ VS.	www.simaonline.com	EXPOSIMA S.A.
MART	SAMOTER International Triennial Earth Moving and Building Machinery Exhibition	2-6 Mart 2011	Verona, İtalya	TAŞIMA, İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	http://www.samoter.com	Veronafiore
	ISH The World's Leading Trade Fair Bathroom, Building, Energy, Air-conditioning Technology, Renewable Energies	15-19 Mart 2011	"Frankfurt/Main, Almanya	Isıtma, Soğutma, Havalandırma Fuarı	www.ish.messefrankfurt.com	Hannover Messe Bileşim Fuarçılık AŞ
	INTER NORGIA International Fair for the Hotel, Restaurant, Catering, Baking and Confectionary Trades (her yıl)	18-23 Mart 2011	Hamburg, Almanya	GIDA VE AMBALAJ MAKİNELERİ	http://www.internorga.de/	"Hamburg Messe und Congress GmbH
	CONEXPO - CON/AGG International Construction and Construction Materials Exposition	22-26 Mart 2011	Las Vegas, ABD	İNŞAAT, İNŞAAT MAKİNELERİ	www.conexpoconagg.com	Association of Equipment Manufacturers (AEM)
	EMAQH International Machine Tool Exhibition (2 yılda bir)	25-30 Mart 2011	Buenos Aires, Arjantin	TAKIM TEZGAHLARI, METAL İŞLEME TEKNOLOJİLERİ	emaqh@expomahe.org	Expomahe
NİSAN	METAL-WORKING. TOOLS. PLASTICS' 2011	29 Mart-01 Nisan 2011	Kiev,Ukrayna	TAKIM TEZGAHLARI, METAL İŞLEME TEKNOLOJİLERİ	maria@iec-expo.com.ua	International Exhibition Centre Ltd.
	HANNOVER MESSE	04-08 Nisan 2011	Hannover, Almanya	TEKNOLOJİ, İNNOVASYON VE OTOMASYON	www.hannovermesse.de	Deutsche Messe AG
	SMOPYC International Show of Public Works , Construction and Mining Machinery	5-9 Nisan 2011	Zaragoza, Spain	TAŞIMA, İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	www.feriazaragoza.com	Feria de Zaragoza
	CIMT China International Machine Tool Show	11-16 Nisan 2011 (2 yılda bir)	Beijing, Çin	TAKIM TEZGAHLARI	www.cimtshow.com	China Machine Tool & Tool Builders' Association (CMTBA)
	KOMATEK International Construction Machinery, Technology and Products Trade Fair (2 yılda bir)	20-24 Nisan 2011	Ankara, Türkiye	TAŞIMA, İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	www.sada.com.tr	SADA Uzmanlık Fuarları A.Ş.
MAYIS	"CeMAT The World's Leading Fair for Intralogistics"	"2-6 Mayıs 2011 (3 yılda bir)"	Hannover/Almanya	TAŞIMA, İSTİFLEME VE DEPOLAMA	www.cemat.de	Deutsche Messe AG
	55. International Technical and Technical Achievement Trade Fair	"09-13 Mayıs 2011 (yilda bir)"	Belgrad, Sırbistan	TEKNOLOJİK GELİŞMELER	www.sajam.co.rs	BELGRADE FAIR
	INTERPACK, International Fair Packaging Machinery Packaging and Confectionery Machinery	12-18 Mayıs 2011	Düsseldorf, Almanya	AMBALAJ MAKİNELERİ	www.interpack.de	Messe Düsseldorf GmbH
	GRASSLAND & MUCK-Agricultural Machinery Exhibition	"18-19 Mayıs 2011 (3 yılda bir)"	Stoneleigh, İngiltere	TARIM MAKİNELERİ (YEM VE GÜBRELEME)	www.rase.org.uk	The Royal Agricultural Machinery Society of England
	BUILDING AND RECONSTRUCTION (GRADNJA I OBNOVA) International Building and Building Industry Fair	24-27 Mayıs 2011	Sarajevo, Bosna Hersek	KLİMALAR,İSITMA, SOĞUTMA VE SAĞLIK EKİPMANLARI VB.	www.skenderija.ba	Centar 'Skenderija' - Sarajevski Sajam
	FEIMAFE International Machine Tools and Integrated Manufacturing Systems Trade Fair (2 yılda bir)	23-28 Mayıs 2011	Sao Paulo, Brezilya	TAKIM TEZGAHLARI, METAL İŞLEME TEKNOLOJİLERİ	info@feimafe.com.br	Reed Exhibitions Alcantaro Machado

Önemli Not: Detaylı fuar araması için www.expodatabase.com ve www.fuarplus.com web siteleri ziyaret edilebilir.

Orta Anadolu Makine ve Aksamları İhracatçıları Birliği
0312 447 27 40
www.makinebirlik.com

Makine Sanayii Sektör Platformu
www.makinesektorplatformu.org

TURQUM
312 447 27 40
www.turqum.com

RESMİ KURUMLAR

Maliye Bakanlığı
0312 425 78 16
www.maliye.gov.tr

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
0312 231 95 46
www.sanayi.gov.tr

Dış Ticaret Müsteşarlığı
0312 204 75 00
www.dtm.gov.tr

Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı
0312 306 80 00
www.gumruk.gov.tr

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
0312 294 50 00
www.dpt.gov.tr

İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
0312 417 22 23
www.igeme.org.tr

Makina Mühendisleri Odası (TMMOB)
0312 231 31 59
www.mmo.org.tr

Makine Sektör Meclisi Başkanlığı (TOBB)
0312 413 83 81
www.tobb.org.tr

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu
0212 339 50 00
www.deik.org.tr

Türk İşbirliği ve Kalkınma Dairesi Başkanlığı
0312 508 10 00
www.tika.gov.tr

Türkiye İstatistik Kurumu
0312 410 04 10
www.tuik.gov.tr

Hazine Müsteşarlığı
0312 204 60 00
www.hazine.gov.tr

TÜBİTAK
0312 468 53 00
www.tubitak.gov.tr

DERNEKLER

Akışkan Gücü Derneği
0212 222 19 71
www.akder.org.tr

Ambalaj Makinecileri Derneği
0216 545 49 48
www.amd.org.tr

Anadolu Un Sanayicileri Derneği
0312 281 04 68-69
www.ausd.org.tr
Anadolu Asansörcüler Derneği
0312 232 06 40
www.anasder.org.tr

Araç Üstü Ekipman İmalatçıları Derneği
0212-771 44 88
www.arusder.org.tr

Bağlantı Elemanları Sanayici ve İşadamları Derneği
0212 613 79 00
www.besiadturkey.com

Endüstriyel Otomasyon Sanayicileri Derneği
0216 469 46 96
www.enosad.org.tr

İklimlendirme, Soğutma, Klima İmalatçıları Derneği
0216 469 44 96
www.iskid.org.tr

İş Makineleri Mühendisleri Birliği
0312 385 78 94
www.ismakinalari.org

Kazan ve Basınçlı Kap Sanayicileri Birliği
0212 222 81 93
www.kbsb.org

Makine İmalatçıları Birliği
0312 468 37 49
www.mib.org.tr

Ostim Organize Sanayi Bölgesi
0312 385 50 90
www.ostim.org.tr

Öncü Sanayici ve İşadamları Derneği
0312 395 73 90
www.kilavuz.biz

Plastik Sanayicileri Derneği
0212 425 13 13
www.pagev.org.tr/pagder/main.asp

Sağlık Gereçleri Üreticileri ve Temsilcileri Derneği
0 312 433 77 88
www.sader.org.tr

Tekstil Makine ve Aksesuarları Sanayicileri Derneği
0212 552 76 60
www.temsad.com

Tüm Asansör Sanayici ve İşadamları Derneği
0216 383 09 22
www.tasiad.org.tr

Türk Tarım Alet ve Makineleri İmalatçıları Birliği
0312 419 37 94
www.tarmakbir.org

Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği
0312 440 83 63
www.tummer.org.tr

Türkiye İş Makineleri Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği
0216 477 70 77
www.imder.org.tr

Türk Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği
0312 255 10 73
www.pomsad.org.tr

Tüm Tıbbi Cihaz Üretici ve Tedarikçi Dernekleri Federasyonu
0312 468 69 84
www.tumdef.org